

ZAVOD ZA RIBIŠTVO SLOVENIJE
SPODNJE GAMELJNE 61 A, 1211 LJUBLJANA-ŠMARTNO

**NAČRT RIBIŠKEGA UPRAVLJANJA V
SPODNJEDRAVSKEM RIBIŠKEM OBMOČJU ZA OBDOBJE
2017-2022**

Spodnje Gameljne, september 2016

**NAČRT RIBIŠKEGA UPRAVLJANJA V SPODNJEDRAVSKEM RIBIŠKEM
OBMOČJU ZA OBDOBJE 2017-2022**

Pripravila: Danilo Puklavec, univ. dipl. biol.
Marko Bertok , univ. dipl. biol.

Strokovni sodelavci: Matej Ivenčnik, univ. dipl. biol.
Rok Hamzič, dipl. inž. grad.

Direktor: Dejan Pehar, spec.

Datum: september 2016

Kazalo

1	Uvod	7
2	Pravna ureditev.....	8
3	Splošni opis ribiškega območja	11
3.1	Ribiški okoliši spodnjedravskega ribiškega območja	11
3.2	Opis hidroloških, hidrogeoloških ter drugih značilnosti površinskih voda v spodnjedravskem ribiškem območju	13
3.3	Opis oziroma ocena biološke produktivnosti.....	17
3.4	Seznam vrst in njihova razširjenost	17
3.5	Ocena naseljenosti in dinamike rasti	20
3.6	Podatki o drstiščih	21
3.7	Podatki o ribogojnih obratih za gojitev rib za poribljavanja	23
4	Analiza izvajanja ribiškega upravljanja v preteklem obdobju načrtovanja	24
4.1	Pregled in presoja uplena	24
4.2	Pregled in presoja vlaganj	29
4.2.1	Vlaganja v ribolovne revirje	29
4.2.2	Vlaganja in odlovi v gojitvenih revirjih.....	32
4.3	Pregled realizacije načrtovanih ukrepov	33
4.4	Ocena ustreznosti postavljenih usmeritev in ukrepov	33
5	Temeljne usmeritve za ohranitev in trajnostno rabo rib.....	35
5.1	Cilji in ukrepi za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib	36
5.1.1	Potočna postrv	37
5.1.2	Sulec	39
5.1.3	Ploščič	41
5.1.4	Podust	42
5.1.5	Som.....	43
5.1.6	Mrena.....	44
5.1.7	Rdečeoka	45
5.1.8	Ogrica	46
5.1.9	Klen	48
5.1.10	Ščuka	49
5.1.11	Smuč	50
5.1.12	Druge domorodne vrste	51
5.1.13	Tujerodne vrste	51
6	Varstvo rib, potočnih piškurjev in rakov območij Natura 2000	58
6.1	Bolen	59
6.2	Platnica	60
6.3	Grbasti okun	60
6.4	Kapelj	60
6.5	Zvezdogled	61
6.6	Beloplavuti globoček	61

6.7	Pezdirk.....	61
6.8	Navadna nežica.....	62
6.9	Zlata nežica	62
6.10	Upiravec	62
6.11	Velika senčica.....	62
6.12	Pohra	63
6.13	Potočni piškurji	63
6.14	Navadni koščak.....	63
6.15	Ukrepi v delih ribiškega območja, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status	64
6.15.1	Območja, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status	64
7	Usmeritve za trajnostno rabo rib.....	68
7.1	Načela posegov v populacije rib	68
7.1.1	Ribolov in obseg ribolova po posameznih vrstah rib.....	68
7.1.2	Usmeritev za ribolovni režim	69
7.1.3	Drugi posegi	70
7.2	Usmeritve za poribljavanje in gojitev rib	72
7.2.1	Poribljavanja ribolovnih revirjev	72
7.2.2	Vrsta in obseg sonaravne gojitve.....	72
7.2.3	Odvzem spolnih celic	73
7.3	Spremljanje stanja prehranske ustreznosti vodnih organizmov	73
8	Viri	75
9	Pripombe javne obravnave.....	76
10	Priloge.....	77
10.1	Priloga 1: Seznam revirjev ribiških okolišev v spodnjedravskem ribiškem območju glede na dosedanje rabo (sezname so narejeni na podlagi veljavnih RGN za obdobje 2006 – 2010).....	77
10.2	Priloga 2: Razširjenost posameznih v uplenu najpogostejše zastopanih vrst rib	82
10.3	Priloga 3: Seznam drstišč v spodnjedravskem ribiškem območju	90

Kazalo slik

<i>Slika 1: Ribiški okoliši in revirji v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	12
<i>Slika 2: Ocena ekološkega stanja vodnih teles v spodnjedravskem ribiškem območju (podatki monitoringa ARSO, obdobje 2009-2015)</i>	15
<i>Slika 3: Ekomorfološka spremenjenost vodotokov v spodnjedravskem ribiškem območju (podatki za obdobje 1994-2002 z dopolnitvami 2015)</i>	16
<i>Slika 4: Drstišča v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	22
<i>Slika 5: Ribogojnice v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	23
<i>Slika 6: Delež (%) števila uplenjenih salmonidnih in ciprinidnih vrst rib v obdobju 2000–2014</i>	24
<i>Slika 7: Letni uplen (število in masa) salmonidnih vrst rib v skupnem uplenu v obdobju 2000–2014</i>	25
<i>Slika 8: Letni uplen (število in masa) ciprinidnih vrst rib v skupnem uplenu v obdobju 2000–2014</i>	26
<i>Slika 9: Deleži posameznih vrst v povprečnem letnem uplenu (kg) ciprinidov v obdobju 2000–2014</i>	27
<i>Slika 10: Deleži posameznih vrst v povprečnem letnem uplenu (kg) salmonidov v obdobju 2000–2014</i>	28
<i>Slika 11: Število izkoriščenih ribolovnih dni (salmonidni, ciprinidni) v obdobju 2000–2014</i>	29
<i>Slika 12: Poribljavanja salmonidnih vrst rib v ribolovne revirje glede na delež velikostne kategorije v obdobju 2000–2014</i>	30
<i>Slika 13: Poribljavanja ciprinidnih vrst rib v ribolovne revirje glede na delež velikostnega razreda v obdobju 2000–2014</i>	31
<i>Slika 14: Poribljavanja in odlovi potočne postrvi glede na delež velikostne kategorije v gojitvenih revirjih v obdobju 2000–2014</i>	32
<i>Slika 15: Poribljavanja in odlovi krapa glede na delež velikostne kategorije v gojitvene revirje v obdobju 2000–2014</i>	33
<i>Slika 16: Uplen potočne postrvi (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014</i>	38
<i>Slika 17: Uplen ploščiča (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014</i>	41
<i>Slika 18: Uplen podusti (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014</i>	42
<i>Slika 19: Uplen soma (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014</i>	44
<i>Slika 20: Uplen mrene (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014</i>	45
<i>Slika 21: Uplen rdečeočke (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014</i>	46
<i>Slika 22: Uplen ogrice (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014</i>	47
<i>Slika 23: Uplen klana (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014</i>	48
<i>Slika 24: Uplen ščuke (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014</i>	49
<i>Slika 25: Uplen smuča (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014</i>	50
<i>Slika 26: Uplen šarenke (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014</i>	52
<i>Slika 27: Uplen krapa gojene oblike (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014</i> .	53
<i>Slika 28: Uplen belega amurja (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014</i>	54
<i>Slika 29: Pregledna karta spodnjedravskega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – Natura 2000 območja</i>	64
<i>Slika 30 : Pregledna karta spodnjedravskega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – ekološko pomembna območja</i>	65
<i>Slika 31: Pregledna karta spodnjedravskega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – naravne vrednote</i>	66
<i>Slika 32: Pregledna karta spodnjedravskega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – zavarovana območja</i>	67
<i>Slika 33: Razširjenost potočne postrvi v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	82
<i>Slika 34: Razširjenost šarenke v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	82
<i>Slika 35: Razširjenost sulca v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	83
<i>Slika 36: Razširjenost krapa v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	83
<i>Slika 37: Razširjenost ploščiča v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	84
<i>Slika 38: Razširjenost podusti v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	84
<i>Slika 39: Razširjenost soma v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	85
<i>Slika 40: Razširjenost mrene v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	85
<i>Slika 41: Razširjenost rdečeočke v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	86
<i>Slika 42: Razširjenost ogrice v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	86
<i>Slika 43: Razširjenost klana v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	87
<i>Slika 44: Razširjenost srebrnega koreslja v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	87
<i>Slika 45: Razširjenost ščuke v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	88
<i>Slika 46: Razširjenost smuča v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	88
<i>Slika 47: Razširjenost belega amurja v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	89
<i>Slika 48: Razširjenost platnice v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	89

Kazalo tabel

<i>Tabela 1: Seznam ribiških okolišev spodnjedravskega ribiškega območja z izvajalci</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 2: Površine (ha) revirjev po ribiških okoliših ter dosednji način izvajanja ribiškega upravljanja v spodnjedravskem ribiškem območju</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 3: Seznam vrst v spodnjedravskem ribiškem območju ter njihov varstveni status</i>	<i>17</i>
<i>Tabela 4: Naseljenost (ločeno za salmonide in ciprinide) v vodotokih spodnjedravskega ribiškega območja [kg/ha].</i>	<i>20</i>
<i>Tabela 5: Razvrstitev domorodnih vrst rib in piškurjev spodnjedravskega ribiškega območja glede na njihove hidrološke (H) in razmnoževalne (R) potrebe, način prehranjevanja (mlade-odrasle ribe) in selitev.....</i>	<i>58</i>

1 Uvod

V skladu z 11. členom Zakona o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/2006, v nadaljnjem besedilu ZSRib) in 27. členom Pravilnika o načrtovanju in poročanju v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/2008) je Zavod za ribištvo Slovenije (v nadaljnjem besedilu ZZRS) na podlagi mnenj izvajalcev ribiškega upravljanja in lokalnih skupnosti pripravil osnutke načrtov ribiškega upravljanja v ribiških območjih.

V postopku priprave Osnutka načrta ribiškega upravljanja v spodnjedravskem ribiškem območju za obdobje 2017 – 2022 (v nadaljnjem besedilu načrt) je bil le ta najprej usklajen s Programom upravljanja rib v celinskih vodah Republike Slovenije za obdobje do leta 2021, sprejetim 03. 12. 2015. V nadaljevanju postopka je bil načrt usklajen naravovarstvenimi smernicami Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, s katerim so bile predhodno opravljene usklajevalne delavnice.

Tako usklajen načrt je bil od 1. 7. 2016 do vključno 8. 8. 2016 objavljen na spletnih straneh Ministrstva za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano (http://www.mkgp.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/article//8778/), vse pristojne občine pa z dopisom pozvane, da nanj podajo svoje mnenje. Osnutek načrta je bil na podlagi pripomb iz javne razgrnitve ustrezno popravljen oziroma dopolnjen.

2 Pravna ureditev

Predpisi s področja sladkovodnega ribištva

- Zakon o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/2006),
- Uredba o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 52/2007),
- Uredba o določitvi voda posebnega pomena ter načinu izvajanja ribiškega upravljanja v njih (Uradni list RS, št. 52/2007),
- Uredba o koncesijah za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 80/2007),
- Uredba o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah (Uradni list RS, št. 46/2007),
- Uredba o pravilih ravnanja v zvezi z ukrepanjem ob poginih rib (Uradni list RS, št. 91/2009),
- Pravilnik o komercialnih ribnikih (Uradni list RS, št. 113/2007, 100/2012),
- Pravilnik o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/2007, 75/2010),
- Pravilnik o ribškem katastru in evidencah v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/2008),
- Pravilnik o načrtovanju in poročanju v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/2008),
- Pravilnik o obliki in vsebini značke in službene izkaznice ribiškega čuvaja ter poročanju in vodenju evidenc o opravljanju ribiškočuvajske službe (Uradni list RS, št. 85/2008),
- Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita za ribiškega gospodarja (Uradni list RS, št. 99/2007),
- Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita za izvajalca elektroribolova (Uradni list RS, št. 99/2007),
- Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita za ribogojca (Uradni list RS, št. 99/2007),
- Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita za ribiškega čuvaja (Uradni list RS, št. 99/2007),
- Pravilnik o pogojih in načinu smukanja prostoživečih domorodnih ribjih vrst (Uradni list RS, št. 63/2008),
- Pravilnik o odškodninskem ceniku za povračilo škode na ribah (Uradni list RS, št. 110/2008),
- Pravilnik o podrobnejših pogojih za pridobitev dovoljenja za gojitev rib za poribljavanje (Uradni list RS, št. 61/2010)
- Sklep o preoblikovanju Zavoda za ribištvo Ljubljana v Javni zavod za ribištvo Slovenije ((Uradni list RS, št. 31/01, 60/01, 4/05, 23/06, 61/06 – ZSRib, 116/07, 4/09, 96/09, 16/11 in 58/13),
- Zakon o društvih (Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo).

Predpisi s področja ohranjanja narave, varstva okolja, urejanja prostora, akvakulture in drugo

- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B in 46/14),
- Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, 8/03 – popr., 58/03 – ZZK-1, 33/07 – ZPNačrt, 108/09 – ZGO-1C in 80/10 – ZUPUDPP),
- Zakon o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US in 14/15 – ZUUJFO),
- Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/10, 106/10 – popr. in 57/12),
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13 in 56/15),
- Zakon o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 45/04 – ZdZPKG, 62/04 – odl. US, 93/05 – ZVMS in 90/12 – ZdZPVHVVR),
- Zakon o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/02, 110/02 – ZUreP-1, 45/04 – ZdZPKG, 90/12 – ZdZPVHVVR in 45/15),
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15),
- Operativni program-program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje od 2007 do 2013 (Potrjen s sklepom vlade št. 35600-3/2007/7),
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13 in 99/13),
- Uredba o zvrsteh naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 52/2002, 67/2003),
- Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/03, 36/09 in 33/13),
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US in 3/14),
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11 in 15/14),
- Uredba o kakovosti površinskih voda za življenje sladkovodnih vrst rib (Uradni list RS, št. 46/2002, 41/2004-ZVO-1),
- Uredba o stanju površinskih voda (Uradni list RS, št. 14/09, 98/10 in 96/13),
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v Rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/2002, 42/2010),
- Pravilnik o prostoživečih živalskih vrstah za katere ni potrebno pridobiti dovoljenja za gojitev (Uradni list RS, št. 62/2007),
- Pravilnik o zahtevah za zdravstveno varstvo živali in proizvodov iz akvakulture ter o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in obvladovanje določenih bolezni vodnih živali (Uradni list RS, št. 6/14),
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10 in 23/15),
- Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10 in 3/11),
- Pravilnik o določitvi odsekov površinskih voda, pomembnih za življenje sladkovodnih vrst rib (Uradni list RS, št. 28/2005),
- Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06 in 32/11).

Mednarodne konvencije in predpisi ES

- Konvencija o biološki raznovrstnosti (Uradni list RS-MP, št.7/1996),
- Konvencija o močvirjih, ki so mednarodnega pomena, zlasti kot prebivališča močvirskih ptic Ramsarska konvencija (Uradni list RS, št.15/1992),
- Konvencija o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali – Bonska konvencija (Uradni list RS –MP, št. 18/1998, 27/1999),
- Konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov – Bernska konvencija (Uradni list RS -MP, št.17/1999),
- Konvencija o varstvu Alp – Alpska konvencija (Uradni list RS, št.19/1995, MP št.5),
- Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Uradni list RS, št.15/1992),
- Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst - Direktiva o habitatih (s spremembami in dopolnitvami),
- Direktiva Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih vrst ptic – Direktiva o pticah (s spremembami in dopolnitvami),
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike.

3 Splošni opis ribiškega območja

3.1 Ribiški okoliši spodnjedravskega ribiškega območja

Uredba o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji določa dvanajst ribiških območij. Ribiško območje je največja prostorska enota za ribiško upravljanje, ki združuje več ribiških okolišev s podobnimi ekosistemskimi značilnostmi. V ribiška območja in ribiške okoliše spadajo vse celinske vode, ki se nahajajo znotraj meja ribiških območij oziroma ribiških okolišev, razen izločene vode po predpisu o izločenih vodah (vode posebnega pomena) in komercialni ribniki ter ribogojni objekti, za katere je bila podeljena vodna pravica. Izhajajoč iz dejstva, da v hudournikih in potokih z nestalno vodo ni rib, v ribiških okoliših te struge niso evidentirane kot revirji in niso prikazane v seznamih revirjev ribiškega območja oziroma ribiških okolišev (Tabela 2).

V skladu z zgoraj omenjeno uredbo so v Sloveniji določena naslednja ribiška območja: pomursko, zgornjedravsko, spodnjedravsko, gornjesavsko, srednjesavsko, notranjsko-ljubljansko, spodnjesavsko, savinjsko, novomeško, kočevsko-belokranjsko, soško in obalno-kraško.

Spodnjedravsko ribiško območje obsega porečje Drave od bivšega šmartinskega broda med Dvorjanami in Staršami do državne meje pri Središču ob Dravi. V spodnjedravskem ribiškem območju je določenih pet ribiških okolišev (Tabela 1) in sicer: ptujski, pesniški, slovenjebistriški, dravinjski in ormoški ribiški okoliš.

Tabela 1: Seznam ribiških okolišev spodnjedravskega ribiškega območja z izvajalci

Šifra okoliša	Ime okoliša	Šifra izvajalca	Ime izvajalca (ribiške družine)
11	ptujski ribiški okoliš	49	Ribiška družina Ptuj
12	pesniški ribiški okoliš	57	Ribiška družina Pesnica-Lenart
13	slovenjebistriški ribiški okoliš	56	Ribiška družina Slovenska Bistrica
14	dravinjski ribiški okoliš	51	Ribiška družina Majšperk
15	ormoški ribiški okoliš	50	Ribiška družina Ormož

Podatki so prikazani na podlagi stanja na dan 31.12.2010, ko je bilo stanje revirjev različno od tistega, ki se uveljavlja z novim RGN 2017-2022 (ali je bilo načrtovano v prehodnem obdobju 2011 – 2016). Površine glede na rabo revirjev so podane glede na prostorske enote na dan 31.12.2010. Vir podatkov je ribiški kataster, ki je aktivna baza podatkov, kjer se podatki redno popravljajo in urejajo, zato lahko v določenih območjih (okoliših) prihaja do manjših sprememb v navajanju revirjev in skupnih površin.

Tabela 2: Površine (ha) revirjev po ribiških okoliših ter dosednji način izvajanja ribiškega upravljanja v spodnjedravskem ribiškem območju

ROK	RR	G1	G2	G3	R3	P	B	Skupaj	%
ptujski	593,85	0	4,8	17	6	0	1,9	623,55	52,5
pesniški	129,29	0,7	0	0	4	0	3,73	137,72	11,6
dravinjski	36,78	0	0	1,34	0	0	1,6	39,72	3,3
slovenjebistriški	95,45	8,86	0	5,11	7,36	8,44	2,63	127,85	10,8
ormoški	210,85	0	0	0	47,5	0	0	258,35	21,8
skupaj	1066,22	9,56	4,8	23,45	64,86	8,44	9,86	1187,19	100,0
%	89,8	0,8	0,4	2,0	5,5	0,7	0,8	100	

Legenda:

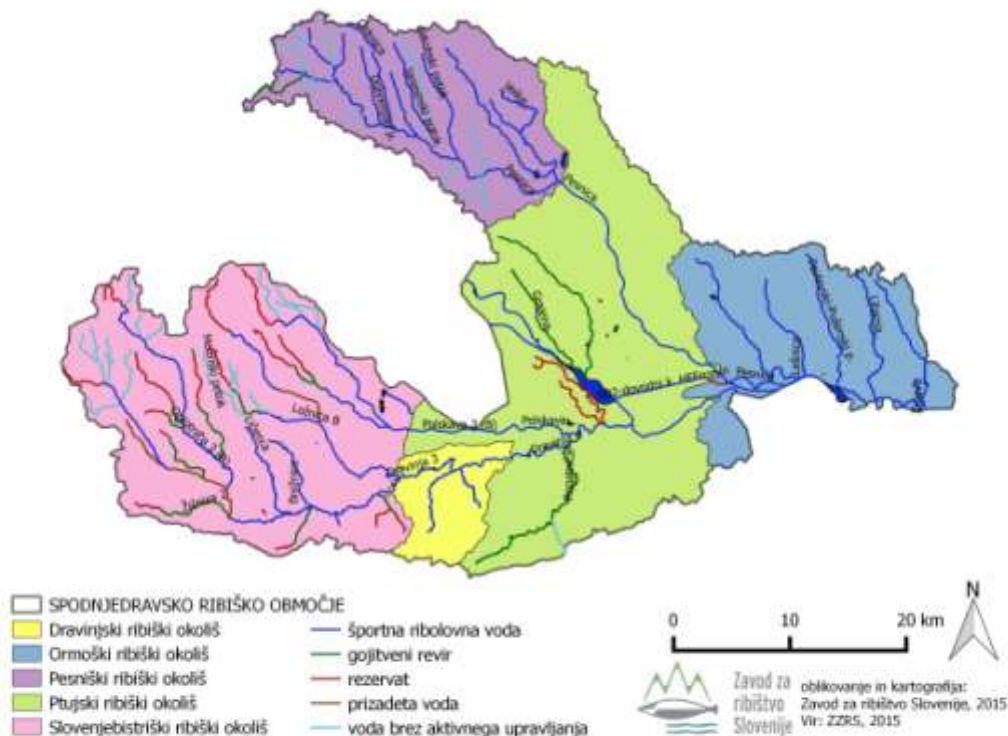
Šifra	Raba
RR	Ribolovni revir
G1	Gojitveni potok salmonidni
G2	Gojitveni potok ciprinidni
G3	Vzrejni ribnik
R3	Rezervat za ohranjanje populacij domorodnih vrst
P	Prizadeta voda
B	Revir brez aktivnega ribiškega upravljanja

Po podatkih ribiškega katastra je površina revirjev ribiških okolišev v spodnjedravskem ribiškem območju skupno 1.187,19 ha. Po površini je največji ptujski ribiški okoliš, ki meri 623,55 ha ali 52,5 % skupne površine območja. Sledijo ormoški ribiški okoliš z 258,35 ha ali 21,8 %, pesniški s 137,72 ha ali 11,6 %, slovenjebistriški s 127,85 ha ali 10,8 %, najmanjši pa je dravinjski ribiški okoliš s 39,72 ha ali 3,3 %.

Glede na način izvajanja ribiškega upravljanja merijo ribolovni revirji spodnjedravskega ribiškega območja skupaj 1.066,22 ha ali 89,8 % vse površine ribiškega območja. Sledijo rezervati za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib s 64,86 ha ali 5,5 %, vzrejni ribniki s 23,45 ha ali 2,0 %, revirji brez aktivnega ribiškega upravljanja s 9,86 ha ali 0,8 %, salmonidni gojitveni potoki za sonaravno gojitev domorodnih vrst s 9,56 ha ali 0,8 %, prizadeti revirji s 8,44 ha ali 0,7 %, ciprinidni gojitveni potoki za sonaravno gojitev domorodnih vrst s 4,8 ha ali 0,4 %.

V Prilogi 1 so prikazani posamezni revirji ribiških okolišev, njihove meje, površine in način izvajanja ribiškega upravljanja v spodnjedravskem ribiškem območju.

Pregledna karta spodnjedravskega ribiškega območja

Slika 1: Ribiški okoliši in revirji v spodnjedravskem ribiškem območju

Na sliki (Slika 1) so prikazani ribiški okoliši in ribiški revirji glede na način izvajanja ribiškega upravljanja v spodnjedravskem ribiškem območju.

3.2 Opis hidroloških, hidrogeoloških ter drugih značilnosti površinskih voda v spodnjedravskem ribiškem območju

Osrednja reka v spodnjedravskem ribiškem območju je reka Drava, ki je tranzitna reka. Izvira globoko v Centralnih Alpah Italije in Avstrije. Mejo med Avstrijo in Slovenijo prečka v okolici Dravograda nakar zapusti državo v okolici Središča ob Dravi, kjer se izvije v hrvaško Podravino. V Sloveniji dolžina toka reke Drave znaša 142,13 km. Gostota rečne mreže Podravja znaša $1,88 \text{ km/km}^2$, kar je občutno več od slovenskega povprečja. Razlog za to je neprepustna matična podlaga. (Kolbezen, 1998).

Reka Drava ima v Sloveniji snežni rečni režim. Razlog za to je njeno povirje, ki sega globoko v notranjost Centralnih Alp. Za ta režim sta značilna po en maksimum in en minimum. Minimum nastopi v času zimskih nizkih voda (januar, februar). Le ta je posledica snežnega zadržka oziroma retinence. V visokogorju se namreč vse zimske padavine nabirajo in zadržijo v obliki snega in ledu vse do pomladi. Poleg tega je v tem obdobju malo padavin, kar sovpada z minimalno evapotranspiracijo. Ob koncu zime, in sicer aprila, se pojavijo visoke vode, ki maksimum dosežejo konec maja. Vpliv visokih vod ostane vse do julija, kadar večina slovenskih rek trpi sušno obdobje (Kolbezen, 1998).

Reka Drava je poleg Save za slovenske razmere velika reka. To potrjuje tako njen vodostaj kot pretok. Tako je med leti 1954 in 1980 na vodomerni postaji Borl (pred izgradnjo hidroelektrarne Formin) povprečni najmanjši letni dnevni pretok (Q_{np}) znašal $91 \text{ m}^3/\text{s}$, povprečni srednji letni pretok (Q_s) $304 \text{ m}^3/\text{s}$ in povprečni najvišji letni dnevni pretok (Q_{vp}) $1.135 \text{ m}^3/\text{s}$. V konicah je absolutno najnižji pretok (Q_{nk}) na vodomerni postaji Borl znašal $33,1 \text{ m}^3/\text{s}$, in sicer leta 1978, absolutno najvišji pretok (Q_{vk}) pa je znašal $2.595 \text{ m}^3/\text{s}$, in sicer leta 1965 (Hidrološki arhiv, Mesečne statistike, 2016).

Po izgradnji hidroelektrarne Formin je leta 2013 na vodomerni postaji Borl 1 povprečni najmanjši letni dnevni pretok (Q_{np}) znašal $7,01 \text{ m}^3/\text{s}$, povprečni srednji letni pretok (Q_s) $171 \text{ m}^3/\text{s}$ in povprečni najvišji letni dnevni pretok (Q_{vp}) $580 \text{ m}^3/\text{s}$. V konicah je absolutno najnižji pretok (Q_{nk}) na vodomerni postaji Borl znašal $4,07 \text{ m}^3/\text{s}$, in sicer januarja 1990, absolutno najvišji pretok (Q_{vk}) pa je znašal $2.759 \text{ m}^3/\text{s}$, in sicer novembra 2012 (Hidrološki arhiv, Mesečne statistike, 2016).

V tem času je bil na dovodnem kanalu na HE Formin leta 2013 na vodomerni postaji Formin (HE Formin) zabeležen povprečni najmanjši letni dnevni pretok (Q_{np}) $52 \text{ m}^3/\text{s}$, povprečni srednji letni pretok (Q_s) $185 \text{ m}^3/\text{s}$ in povprečni najvišji letni dnevni pretok (Q_{vp}) $443 \text{ m}^3/\text{s}$. V konicah je absolutno najnižji pretok (Q_{nk}) na vodomerni postaji Formin znašal $14 \text{ m}^3/\text{s}$, in sicer januarja 2002, absolutno najvišji pretok (Q_{vk}) pa je znašal $730 \text{ m}^3/\text{s}$, in sicer julija 1999 (Hidrološki arhiv, Mesečne statistike, 2016).

Poleg reke Drave sta v spodnjedravskem ribiškem območju pomembni tudi reki Dravinja in Pesnica. Rečni režim reke Dravinje in reke Pesnice je dežno-snežni. Za ta režim je značilen primarni višek, ki nastopi aprila. Lahko se pojavi tudi marca ali celo maja. Razlog za to je velika količina padavin v tem obdobju ter taljenje snega, vendar je taljenje snega v tem primeru drugotnega pomena. Sekundarni višek se pojavi v novembru. Primarni nižek nastopi

poleti v mesecu avgustu ali redkeje v septembru. Sekundarni nižek je pozimi, vendar ne traja dolgo. Je večji od primarnega nižka.

Potrebno je omeniti, da ima reka Pesnica poseben tip dežno-snežnega režima, in sicer kontinentalni tip. To pomeni, da je sekundarni višek manj izrazit, a se doba najnižje poletne vode povleče v september (Kolbezen, 1998).

Leta 2013 je na vodomerni postaji Makole na reki Dravinji najnižji letni pretok znašal 0,622 m³/s, srednji letni pretok 6,24 m³/s in najvišji letni pretok 89 m³/s. V konicah je absolutno najnižji pretok znašal 0,43 m³/s, in sicer avgusta 2003, absolutno najvišji pretok pa je znašal 144 m³/s, in sicer septembra 2010. Na reki Pesnici je leta 2013 na vodomerni postaji Gočova najnižji letni pretok znašal 0,017 m³/s, srednji letni pretok 4,06 m³/s in najvišji letni pretok 43,4 m³/s. V konicah je absolutno najnižji pretok znašal 0,003 m³/s, in sicer avgusta 2003, absolutno najvišji pretok pa je znašal 64,6 m³/s, in sicer novembra 1990 (Hidrološki arhiv, Mesečne statistike, 2016).

Reka Drava s pritoki se v spodnjedravskem ribiškem območju prebija skozi tri manjše enote oziroma območja. Ta območja so Dravinjske gorice s Halozami, Slovenske in Ljutomerske gorice ter nenazadnje Dravsko-Ptujsko polje. Vsa tri območja imajo nekoliko drugačno geološko sestavo, skupno vsem trem pa je, da so sestavljene iz neprepustne matične podlage. To pomeni, da voda odteka površinsko in oblikuje različne erozijske jarke ter doline, ki so napolnjene z rečnimi naplavinami. Tako reka Drava teče po Dravsko-Ptujskem polju, katero je prekrito z različnimi kvartarnimi naplavinami. Ti nanosi so sestavljeni iz karbonatnega in nekarbonatnega proda in peska. Reka Dravinja s svojim povirjem sega v območje Pohorja, ki je sestavljeno iz neprepustnih magmatskih in metamorfnih kamni. To pomeni, da voda odteka površinsko. Nižje po toku navzdol je matična podlaga sestavljena iz nepropustnega laporja. Preden pa se Dravinja izlije v Dravo teče po pliocenskemu produ in pesku. Na drugi strani reka Pesnica teče po neprepustnih terciarnih sedimentih, katerim sta pomešana tudi melj in glina. Nižje po toku navzdol se pojavljajo tudi kvartarne naplavine.

Poleg hidroloških in geoloških lastnosti je za ribje združbe pomembna tudi kakovost vode oziroma stanje površinskih voda. Z vstopom Slovenije v ES se je spremenila tudi metodologija za spremljanje kakovosti oziroma stanja površinskih voda. Tako je bilo kemijsko in ekološko stanje v letih 2006-2008 prvič določeno na podlagi določil Uredbe o stanju površinskih voda. Na 31 merilnih mestih je potekal nadzorni monitoring, na ostalih merilnih mestih pa operativni monitoring (Vir: ARSO, 2011).

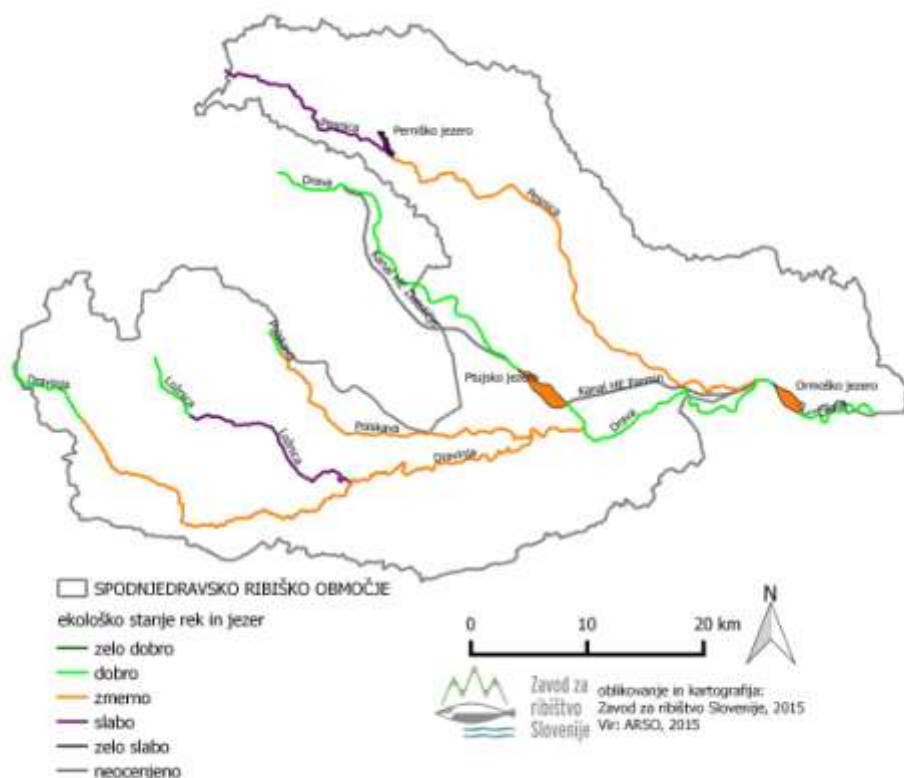
Kemijsko stanje predstavlja obremenjenost površinskih voda glede na vsebnost prednostnih in prednostno nevarnih snovi. Med te snovi spadajo npr. atrazin, benzen, kadmij, živo srebro, ogljikov tetraklorid, itd. Skupno šteje seznam 33 snovi, za katere so določeni okoljski standardi kakovosti (Vir: ARSO, 2011).

Dobro kemijsko stanje je ugotovljeno za 147 vodnih teles površinskih voda (95%), slabo kemijsko stanje pa je ugotovljeno za 7 vodnih teles (Sava pri Vrhovem zaradi živega srebra, Krka pri Otočcu in vodna telesa morja zaradi tributilkositrovih spojin. V splošnem slovenske površinske vode niso obremenjene s prednostnimi oz. prednostno nevarnimi snovmi). Eno vodno telo (Škocjanski zatok) ni ocenjeno, ker so na območju naravnega rezervata v tem obdobju potekala prostorsko-ureditvena dela (Vir: ARSO, 2011).

Za ovrednotenje ekološkega stanja vodnih teles površinskih voda so bili uporabljeni biološki elementi kakovosti, podporni splošno fizikalno-kemijski parametri in posebna onesnaževala.

Od bioloških elementov kakovosti sta bila na celinskih vodah uporabljena dva biološka elementa kakovosti: bentoški nevretenčarji ter fitobentos in makrofiti, na morju pa trije: fitoplankton, bentoški nevretenčarji ter makro-alge. V okviru nadzornega monitoringa je bilo na rekah izvedeno tudi vzorčenje rib, vendar te v oceni ekološkega stanja niso bile upoštevane, saj metodologija za ocenjevanje ekološkega stanja na osnovi rib še ni izdelana (Vir: ARSO, 2011).

Vodna telesa površinskih voda v 58-ih primerih (42,96 %) ne dosegajo dobrega ekološkega stanja oz. dobrega ekološkega potenciala. Eno vodno telo (0,74 %) je razvrščeno v kategorijo zelo slabo (VT Cerknjiščica), osem (5,93 %) v slabo in 40 (29,63 %) v zmerno ekološko stanje oz. zmeren ali slabši ekološki potencial. Okoljske cilje dosega 83 vodnih teles (61,48 %), od tega jih je 6 (4,44 %) razvrščeno v zelo dobro, 77 (57,04 %) pa v dobro stanje. Ekološko stanja ni določeno za 3 (2,22 %) (Vir: ARSO, 2015).

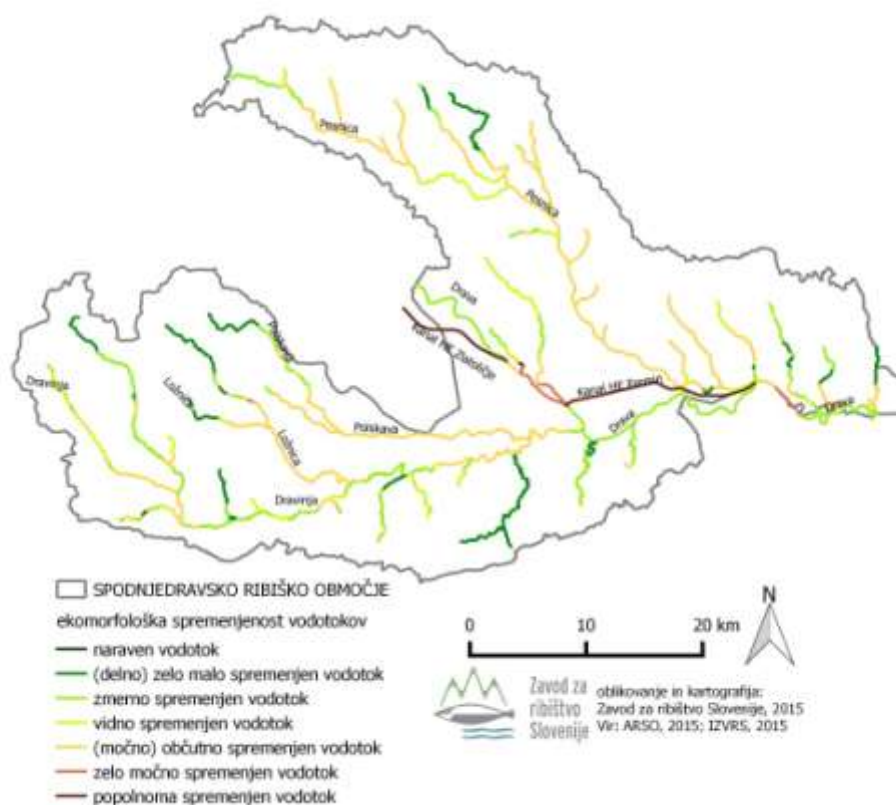

Slika 2: Ocena ekološkega stanja vodnih teles v spodnjedravskem ribiškem območju (podatki monitoringa ARSO, obdobje 2009-2015)

Od večjih vodotokov spodnjedravskega ribiškega območja noben od vrednotenih vodotokov ne sodi v kategorijo zelo dobro ekološko stanje (Slika 2). Dobro ekološko stanje je bilo ugotovljeno v izvirnih odsekih Dravinje, Ložnice, Polskave, v stari strugi Drave od Starš do začetka Ptujškega jezera, od Ptujškega jezera do Ormoškega jezera ter od Ormoškega jezera do Središča ob Dravi. Zmerno ekološko stanje je bilo ugotovljeno za Dravinjo od Zreč do Vidma, Polskavo od Zgornje Polskave do sotočja z Dravinjo, Pesnico od Perniškega jezera do Ormoža ter za Ptujsko in Ormoško jezero. Slabo ekološko stanje pa je bilo ugotovljeno za Ložnico od Slovenske Bistrice do izliva v Dravinjo, Pesnico od državne meje z Avstrijo do Perniškega jezera in za Perniško jezero.

Sestava ribje združbe je v veliki meri odvisna tudi od ekomorfoloških lastnosti habitata. Morfološka spremenjenost slovenskih vodotokov je v prilogi osnutkov načrtov upravljanja voda (NUV) prikazana na podlagi pridobljenih podatkov ARSO (Agencija RS za okolje) in IZVRS (Inštitut za vode RS), po katerih so vodotoki oziroma njihovi odseki uvrščeni v štiri osnovne razrede in 3 medrazrede (vodotoki z manj kot 10 km² prispevne površine niso vrednoteni) in sicer:

- 1 razred: naravni vodotok
- 1-2 razred: (delno) zelo malo spremenjeni vodotok
- 2 razred: zmerno spremenjeni vodotok
- 2-3 razred: vidno spremenjeni vodotok
- 3 razred: (močno) občutno spremenjeni vodotok
- 3-4 razred: zelo močno spremenjeni vodotok
- 4 razred: popolnoma spremenjeni vodotok

Slika 3: Ekomorfološka spremenjenost vodotokov v spodnjedravskem ribiškem območju (podatki za obdobje 1994-2002 z dopolnitvami 2015)

Na sliki (Slika 3) je prikazana morfološka spremenjenost vodotokov v spodnjedravskem ribiškem območju. V celotnem spodnjedravskem ribiškem območju je v razred »naraven vodotok« uvrščen samo kratek del povirja Polskave. Vodotoki, ki izvirajo na Pohorju ali na obronkih Pohorja (Oplotnica, Ložnica, Polskava) so v povirnih odsekih uvrščeni v razred »(delno) zelo malo spremenjen vodotok«. V nižinskem delu spodnjedravskega ribiškega območja pa je večina vodotokov morfološko bolj spremenjenih in so večinoma uvrščeni v razrede »zmerno spremenjen vodotok«, »vidno spremenjen vodotok« in »(močno) občutno spremenjen vodotok«. V razreda »zelo močno spremenjen vodotok« in »popolnoma spremenjen vodotok« pa so uvrščeni energetski kanali Drave, ki so sestavni del verige spodnjedravskih hidroelektrarn in nekaj manjših odsekov drugih vodotokov tega območja.

3.3 Opis oziroma ocena biološke produktivnosti

Biološka produkcija je produkcija ekosistema v nekem časovnem obdobju in jo izražamo v masi na enoto površine. Delimo jo na produkcijo avtotrofov-zelene rastline in alge (primarna produkcija), produkcijo heterotrofov-konzumenti in razgrajevalci. Konzumente oziroma potrošnike, ki sestavljajo glavnino biocenoze celinskih voda na območju Slovenije delimo v dve skupini: nevretenčarji (sekundarna produkcija) in ribe (terciarna produkcija). Z vidika trajnostne rabe ribjih populacij in načrtovanja izvajanja ribiškega upravljanja je pomemben odnos med razpoložljivo hrano (predvsem primarna in sekundarno produkcija) na eni strani in velikostjo ribjih populacij. To je eden pomembnejših elementov pri določanju nosilne kapacitete vodnega okolja oziroma ribiškega revirja. Poleg razpoložljive hrane je pomembna, tudi kakovost in raznolikost habitatov. Raziskave kažejo, da je stanje habitata še pomembnejše od razpoložljive hrane.

Nosilna kapaciteta okolja določa velikost populacije, ki lahko preživi v danem okolju. Populacije se prilagajajo na spremembe pogojev v naravi oziroma populacija niha okrog nosilne kapacitete. Nihanja se odražajo s časovnim zamikom, tako imenovanim časovnim reakcijskim zamikom.

Raziskave biološke produktivnosti posameznih vodotokov in jezer v Sloveniji so redke in se ne izvajajo sistematično. Obstajajo večinoma enkratni podatki o biološki produktivnosti posameznih odsekov vodotokov, opazovanj v daljšem časovnem obdobju ni. Za verodostojno oceno biološke produktivnosti posameznih ribiških okolišev oziroma revirjev bi bilo treba vzpostaviti smisel in racionalen monitoring, mrežo vzorčnih mest z rednimi opazovanji vsaj enkrat v času trajanja posameznega načrtovalskega obdobja.

Dokler monitoring ni vzpostavljen, ukrepi za izvajanje trajnostne rabe populacij lovnih vrst rib slonijo na analizi ribiškega upravljanja v preteklem obdobju.

3.4 Seznam vrst in njihova razširjenost

V tabeli (Tabela 3) je prikazan vrstni sestav in varstveni status rib v spodnjedravskem ribiškem območju. Varstvo se za sladkovodne vrste rib izvaja po Uredbi o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah, Pravilniku o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah Pravilniku o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v Rdeči seznam in habitatni direktivi Sveta Evropske skupnosti o ohranjanju naravnih habitatov ter divje favne in flore, Aneks II in V.

Tabela 3: Seznam vrst v spodnjedravskem ribiškem območju ter njihov varstveni status

Vrsta	Latinsko ime	HD	U	RS	P Mera (cm)	P Varstvena doba ***
androga	<i>Blicca bjoerkna</i> (Linnaeus, 1758)				26	15.4. – 30.6.
babica	<i>Barbatulla barbatulla</i> (Linnaeus, 1758)			O1		
beli amur	<i>Ctenopharyngodon idella</i> (Valencien.1844)					
beloplavuti globoček	<i>Romanogobio vladkovi</i> (Fang, 1943)	2	Z,H	V		
bolan	<i>Aspius aspius</i> (Linnaeus, 1758)	2	H	E	40	1.5. – 30.6.
čep	<i>Zingel zingel</i> (Linnaeus, 1766)	2,5	H	E	20	1.3.-31.5
činklja	<i>Misgurnus fossilis</i> (Linnaeus, 1758)	2	H	E		
črnooka	<i>Abramis sapa</i> (Pallas, 1814)		H	R		
donavski p.piškur	<i>Eudontomyzon vladkovi</i> (Oliva & Zanan , 1959)	2	Z,H	E		
grbasti okun	<i>Gymnocephalus baloni</i> (Holčík & Hensel,1974)	2	Z,H	E		
jez	<i>Leuciscus idus</i> (Linnaeus,1758)		H	E	30	1.5. – 30.6.

Vrsta	Latinsko ime	HD	U	RS	P Mera (cm)	P Varstvena doba ***
klen	<i>Squalius cephalus</i> (Linnaeus, 1758)				30	1.5. – 30.6.
klenič	<i>Leuciscus leuciscus</i> (Linnaeus, 1758)		H	E	30	1.5. – 30.6.
koreselj	<i>Carassius carassius</i> (Linnaeus, 1758)				-	1.5. – 30.6.
krap (gojena oblika)	<i>Cyprinus carpio</i> (Linnaeus, 1758)				-	-
krap (negojena oblika)	<i>Cyprinus carpio</i> (Linnaeus, 1758)			E		
linj	<i>Tinca tinca</i> (Linnaeus, 1758)			E	30	1.5. – 30.6.
lipan	<i>Thymallus thymallus</i> (Linnaeus, 1758)	5		V	30	1.12. – 15.5.
menek	<i>Lota lota</i> (Linnaeus, 1758)		H	E	30	1.12. – 31.3.
mrena	<i>Barbus barbus</i> (Linnaeus, 1758)	5	H	E	30	1.5. – 30.6.
navadna nežica	<i>Cobitis elongatoides</i> (Bacescu & Maier, 1969)	2	Z,H	V		
navadni globoček	<i>Gobio obtusirostris</i> (Valenciennes, 1842)					
navadni okun	<i>Gymnocephalus cernua</i> (Linnaeus, 1758)		H	O1		
navadni ostriž	<i>Perca fluviatilis</i> (Linnaeus, 1758)				-	1.3. – 30.6.
ogrica	<i>Vimba vimba</i> (Linnaeus, 1758)			E	30	1.5. – 30.6.
ozimica	<i>Correponus lavaretus</i> (Linnaeus, 1758)	5				
pezdir	<i>Rhodeus amarus</i> (Bloch, 1782)	2	H	E		
pisanec	<i>Phoxinus phoxinus</i> (Linnaeus, 1758)				-	1.4. – 30.6.
pisanka	<i>Alburnoides bipunctatus</i> (Bloch, 1782)			O1		
platnica	<i>Rutilus virgo</i> (Heckel, 1852)	2	H	E	35	1.3. – 31.5.
ploščič	<i>Abramis brama</i> (Linnaeus, 1758)				30	1.5. – 30.6.
podust	<i>Chondrostoma nasus</i> (Linnaeus, 1758)		H	E	35	1.3. – 31.5.
pohra	<i>Barbus balcanicus</i> (Kot., Ts., Rab & Ber. 2002)	2,5	H		-	1.5. – 30.6.
potočna postrv	<i>Salmo t. m. fario</i> (Linnaeus, 1758)			E	25	1.10.–28.2.
pseudorasbora	<i>Pseudorasbora parva</i> (Tem. & Schlegel, 1846)					
rdečeočka	<i>Rutilus rutilus</i> (Linnaeus, 1758)				-	1.4.-30.6.
rdečeperka	<i>Scardinius erythrophthalmus</i> (Linnaeus, 1758)				-	1.4.-30.6.
rjavi ameriški somič	<i>Ameiurus nebulosus</i> (Lesueur, 1819)					
sivi tolstolobik	<i>Hypophthalmichthys nobilis</i> (Rich., 1845)					
smrkež	<i>Gymnocephalus schraetser</i> (Linnaeus, 1758)	2,5	Z,H	E		
smuč	<i>Sander lucioperca</i> (Linnaeus, 1758)			E	50	1.3. – 31.5.
som	<i>Silurus glanis</i> (Linnaeus, 1758)			V	60	1.5. – 30.6.
sončni ostriž	<i>Lepomis gibbosus</i> (Linnaeus, 1758)				-	-
srebrni koreselj	<i>Carassius gibelio</i> (Bloch, 1782)				-	-
srebrni tolstolobik	<i>Hypophthalmichthys molitrix</i> (Valenc. 1844)					
sulec	<i>Hucho hucho</i> (Linnaeus, 1758)	2,5	H	E	70	15.2. – 30.9.
šarenka	<i>Oncorhynchus mykiss</i> (Walbaum, 1792)				-	1.12. – 28.2.
ščuka	<i>Esox lucius</i> (Linnaeus, 1758)		H	V	50	1.2. – 30.4.
upiravec	<i>Zingel streber</i> (Siebold, 1863)	2	H	E		
velika nežica	<i>Cobitis elongata</i> (Heckel & Kner 1858)	2	Z,H	E		
zelenika	<i>Alburnus alburnus</i> (Linnaeus, 1758)					
zlata nežica	<i>Sabanejewia balcanica</i> (Karaman, 1922)	2	H	E		
zlati koreselj	<i>Carassius auratus</i> (Linnaeus, 1758)					

Legenda:

U = Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 96/2008, 36/2009)

Z	zavarovana vrsta
H	vrsta, katere habitat se varuje

HD = Habitatna direktiva - Evropsko pomembna vrsta = Direktiva sveta Evrope 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst

2	živalske vrste v interesu Evropske skupnosti, za ohranjanje katerih je treba določiti posebna ohranitvena območja
5	živalske vrste v interesu Evropske skupnosti, pri katerih za odvzem iz narave in izkoriščanje lahko veljajo ukrepi upravljanja

RS = Rdeči seznam - Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/2002, 42/2010)

E	prizadeta vrsta
---	-----------------

V	ranljiva vrsta
O1	vrsta zunaj nevarnosti

P = Pravilnik o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/2007, 75/2010)

V spodnjedravskem ribiškem območju živi 51 vrst rib in ena vrsta piškurja (Tabela 3). Od 52 vrst je večina (42) domorodnih, deset je tujerodnih. Tujerodne vrste so: šarenka, krap (gojena oblika), beli amur, srebrni koreselj, srebrni in sivi tolstolobik, psevdorazbora, sončni ostriž, zlati koreselj in rjavi ameriški somič.

Med 52 vrstami (51 vrst rib in donavski potočni piškur) jih je osemnajst varovanih po Habitatni direktivi, od tega jih je petnajst uvrščenih v prilogo II ter sedem v prilogo V. Vrste, ki so uvrščene v prilogo II so t.i. evropsko pomembne vrste, katerih habitate je treba varovati.

Po Uredbi o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah se vrste, ki so v tabeli označene z oznako Z, varujejo kot živalske vrste, za katere je določen varstveni režim za varstvo živali in populacij. Uredba določa, da je živali teh vrst prepovedano zavestno poškodovati, zastrupiti, usmrtiti, odvzeti iz narave, loviti, ujeti ali vznemirjati. Navedene zavarovane vrste niso predmet ribolova, za zgornja dejanja si je potrebno pridobiti posebno dovoljenje Ministrstva za okolje in prostor. Te vrste so: donavski potočni piškur (v Uredbi kot vzhodni potočni piškur), krap (divja oblika), beloplavuti globoček, smrkež, velika nežica, nežica in grbasti okun, medtem ko so za 23 vrst, varovani njihovi habitati. Varstveni cilji, ki so opredeljeni po tej uredbi vključujejo med drugim ohranjanje raznolikosti habitata zavarovane vrste, zlasti pa ohranjanje tistih habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze zavarovane vrste (npr. mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje). Vključujejo tudi ohranjanje celovitosti habitata oziroma povezovanja fragmentiranih delov habitata nazaj v celoto.

Na rdečem seznamu je dvaindvajset vrst uvrščenih v kategorijo prizadete vrste (E), pet v kategorijo ranljivih vrst (V), tri v kategorijo vrste zunaj nevarnosti (O1) in dve v kategorijo izginulih vrst (Ex). Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam določa, da je prizadeta vrsta (E) kategorija ogroženosti, v katero se uvrstijo vrste, katerih obstanek na območju Republike Slovenije ni verjeten, če bodo dejavniki ogrožanja delovali še naprej. Številčnost teh vrst se je zmanjšala na kritično stopnjo oziroma njihova številčnost zelo hitro upada v večjem delu areala. Ranljiva vrsta (V) je kategorija ogroženosti, v katero se uvrstijo vrste, za katere je verjetno, da bodo v bližnji prihodnosti prešle v kategorijo prizadete vrste, če bodo dejavniki ogrožanja delovali še naprej. Številčnost vrste se je v velikem delu areala zmanjšala oziroma se zmanjšuje. Vrste so zelo občutljive na kakršnekoli spremembe oziroma poseljujejo habitate, ki so na človekove vplive zelo občutljivi. Oznaka O1 označuje vrste, ki so bile zavarovane s predhodno veljavno uredbo o zavarovanju ogroženih živalskih vrst in ki so trenutno zunaj nevarnosti, obstaja pa potencialna možnost njihove ponovne ogroženosti. Med izumrle vrste (Ex) se uvrščajo tiste vrste, ki so bile na območju Republike Slovenije dokazano navzoče v naravnih populacijah in so v preteklosti gotovo izumrle oziroma so bile iztrebljene na celotnem območju Republike Slovenije.

Ribolovne vrste imajo s Pravilnikom o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah predpisane najmanjše dolžine, pri katerih je dovoljen uplen in varstveno dobo (v času drsti), ko jih ni dovoljeno loviti. Izjema so tujerodne vrste, ki nimajo predpisane najmanjše varstvene dolžine. Med zabeleženimi vrstami je 36 lovni vrst rib.

Razširjenost nekaterih v uplenu najpogosteje zastopanih ribjih vrst, ki jih je v skladu z Uredbo o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah dovoljeno loviti v spodnjedravskem ribiškem območju, je prikazana v Prilogi 2.

3.5 Ocena naseljenosti in dinamike rasti

V spodnji tabeli (Tabela 4) so prikazani podatki o naseljenosti rib in piškurjev v vodotokih spodnjedravskega ribiškega območja. Podatki so povzeti po ihtioloških raziskavah ZZRS opravljenih po letu 2000.

Tabela 4: Naseljenost (ločeno za salmonide in ciprinide) v vodotokih spodnjedravskega ribiškega območja [kg/ha].

Okoliš	Vodotok	Lokacija	Leto	Ciprinidi	Salmonidi	Skupaj
Dravinjski ribiški okoliš	Dravinja	Breg	2008	39	0,0	39
Ormoški ribiški okoliš	Brestniški potok	Podgorci	2009	410	0,0	410
Ormoški ribiški okoliš	Drava	Ormož	2008	129,2	0,0	129,2
Ormoški ribiški okoliš	Pavlovski potok	Mihalovci	2008	12	0,0	12
Pesniški ribiški okoliš	Pesnica	500 m pod ribniki Pernica	2005	3.473	0,0	3.473
Pesniški ribiški okoliš	Pesnica	nad ribniki Pernica	2005	2.686	0,0	2.686
Pesniški ribiški okoliš	Pesnica	Pesniški dvor	2009	62	0,0	62
Pesniški ribiški okoliš	Pesnica	tik pod ribniki Pernica	2005	2.685	0,0	2.685
Pesniški ribiški okoliš	Velka	Spodnji Gasteraj	2009	19	0,0	19
Ptujski ribiški okoliš	Drava	Markovci	2014	56,9	0,1	57
Ptujski ribiški okoliš	Drava	Borl	2014	108	0,0	108
Ptujski ribiški okoliš	Dravinja	Šturmovci	2008	150	1	151
Ptujski ribiški okoliš	Maceljčica	Gruškovje	2007	233	0,0	233
Ptujski ribiški okoliš	Pesnica	Muta	2009	42	0,0	42
Ptujski ribiški okoliš	Pesnica	Trnovska vas	2010	64	0,0	64
Ptujski ribiški okoliš	Rogatnica	Žale	2007	91	0,0	91
Ptujski ribiški okoliš	Rogoznica	Janežovci	2010	175	0,0	175
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Bistrica	Smrečno	2007	0,0	41	41
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Dravinja	Loška gora pri Zrečah	2008	0,0	71	71
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Dravinja	Podpeč ob Dravinji	2009	141	0,0	141
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Ličenca	Ličenca	2005	60	0,0	60
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Ličenca	pod izlivom pritoka z ribniki Petelinjek	2005	125	7	132
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Ložnica	Spodnja Ložnica	2008	322	0,0	322
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Ložnica	Zg. Ložnica	2008	128	49	177
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Oplotnica	Cezlak	2011	0,0	49	49
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Oplotnica	Lačna Gora	2011	0,0	43	43
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Oplotnica	Lukanja	2011	0,0	68	68

Okoliš	Vodotok	Lokacija	Leto	Ciprinidi	Salmonidi	Skupaj
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Oplotnica	Lukanja 1 km JV	2011	0,0	45	45
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Oplotnica	nad regulacijo nad žago	2011	0,0	67	67
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Oplotnica	Tepanje	2008	155	97	252
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Oplotnica	nad Oplotnico	2011	0,0	70	70
Slovenjebistriški ribiški okoliš	Polskava	Leskovec	2008	65	6	71

Vzorčenje ribjih združb s strani ZZRS poteka z elektroribolovom. Manjše, prebrodljive vodotoke, z globino vode pod 0,7 m, vzorčimo z brodenjem po vodi. Globlje vodotoke vzorčimo iz čolna.

Glede na vrstni sestav rib so vodotoki spodnjedravskega ribiškega območja večinoma mešanega ali ciprinidnega značaja. Salmonidnega značaja so zgolj zgornji tokovi vodotokov Bistrica, Dravinja in Oplotnica. V njih so prisotne izključno salmonidne vrste rib.

Ocene naseljenosti rib in piškurjev v salmonidnih odsekih vodotokov spodnjedravskega ribiškega območja so se gibale od 40 kg/ha do 80 kg/ha. V ostalih mešanih in ciprinidnih vodotokih so bile ocene naseljenosti pričakovano višje, in sicer med 30 kg/ha in 1300 kg/ha. Daleč najvišje naseljenosti smo ocenili pod akumulacijo Pernica v jesenskem času po izvedenem izlovu rib, kjer je bila naseljenost ocenjena med 2.690 in 3.480 kg/ha. V tem primeru gre za vpliv gojitve rib, ko po končanem izlovu v potoku ostanejo komercialno nezanimive ribe in ne za naravne naseljenosti rib.

3.6 Podatki o drstiščih

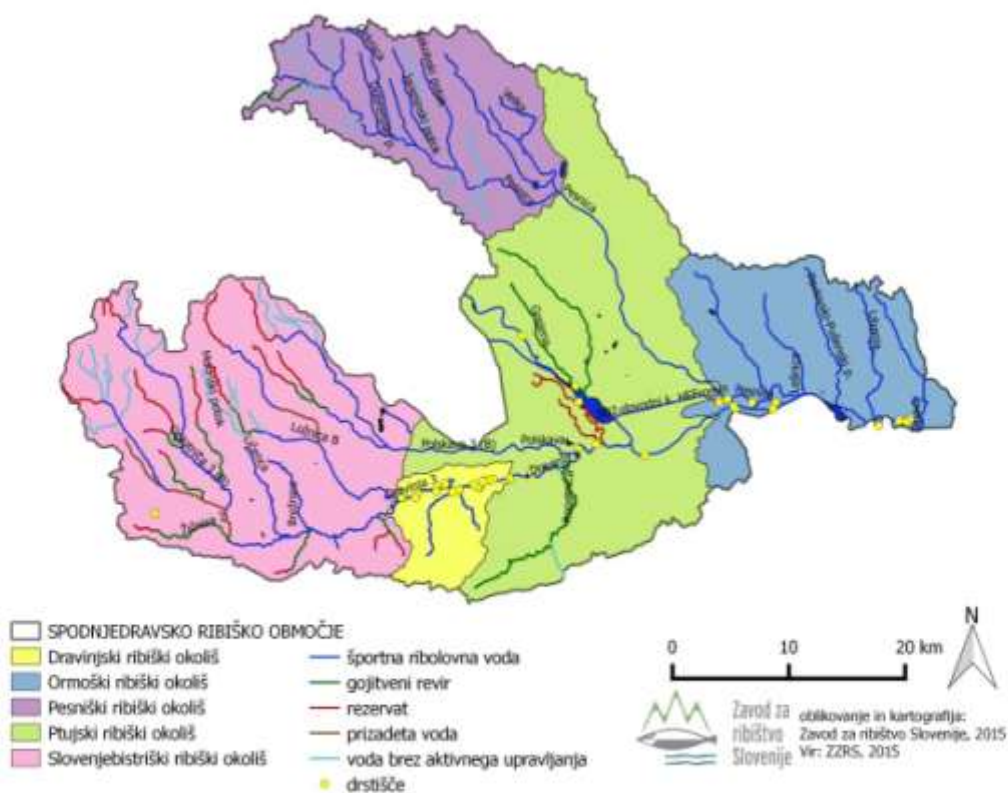
Drstišča se uvrščajo med najpomembnejše habitatne tipe, ki so potrebni za reprodukcijo posameznih vrst rib. Hidromorfološke lastnosti vodotoka, ki pogojujejo in omogočajo nastanek in obstoj habitatov, da funkcionirajo kot drstišča, so odvisne od geološke podlage, reliefa, padavin in pretokov vode v posameznih letih, predvsem pa od različnih posegov v vodni prostor. Ribe se temu prilagajajo in za drst poiščejo mikrolokacije, ki so primerne za odlaganje iker. Pogosto so drstišča litofilnih drstnic, vrst, ki ikre odlagajo na kamnito ali prodno podlago, pod različno visokimi naravnimi ali grajenimi stopnjami, kjer se tvori primerna struktura substrata dna in sta hitrost ter globina vode ustrezni za odlaganje iker. Taka drstišča so bolj ali manj stalna. V spodnjedravskem ribiškem območju so taka drstišča na primer pod jezovi na Dravinji, kjer se drstijo platnica, klen, podust in druge litofilne drstnice. Stalna drstišča so tudi v ožjih območjih rečnih sipin na odsekih, kjer širina struge in primeren strmec povzročata zmanjšanje hitrosti vode in s tem zmanjšanje transportne sposobnosti vodotoka, zaradi česar se tam rečne naplavine odlagajo in tvorijo sipine. Podvodni deli sipin litofilnim drstnicam omogočajo drst in na vseh takih odsekih so evidentirana bolj ali manj stalna drstišča. Zaradi gospodarskega izkoriščanja rečnih naplavin-odvzema proda na sipinah ali izvajanja vzdrževalnih del na neprimeren način in ob nepravem času, so mnoga znana drstišča ogrožena in včasih tudi uničena.

V pritokih in manjših vodotokih, kjer se drstijo predvsem postrvi, ki se drstijo v paru in za uspešno drst zadostujejo tudi manjše površine s primerno podlago, hitrostjo in globino vode, so drstišča mnogo bolj dinamična in manj kot stalne točke. Tu lahko bolj govorimo o daljših ali krajših odsekih, kjer se ribe drstijo, drstne jame pa se iz leta v leto ponavljajo in pojavljajo

na enakih ali različnih točkah znotraj primerne odseka. Dinamika spreminjanja pozicije drstišč je odvisna od hidroloških razmer v času drsti. Zato je pri evidentiranju drstišč treba to upoštevati in drstišča jemati kot množico potencialno možnih drstnih mest na določenem odseku vodotoka. Ocena površine drstišč je v takih primerih manj natančna in zelo okvirna. Podobno velja za manjše ciprinidne vrste rib, ki živijo v manjših vodotokih. Vrste, ki se drstijo v skupinah, kot na primer podust, imajo bolj stalna drstišča, ki jih večinoma lahko spremenijo le izredni dogodki.

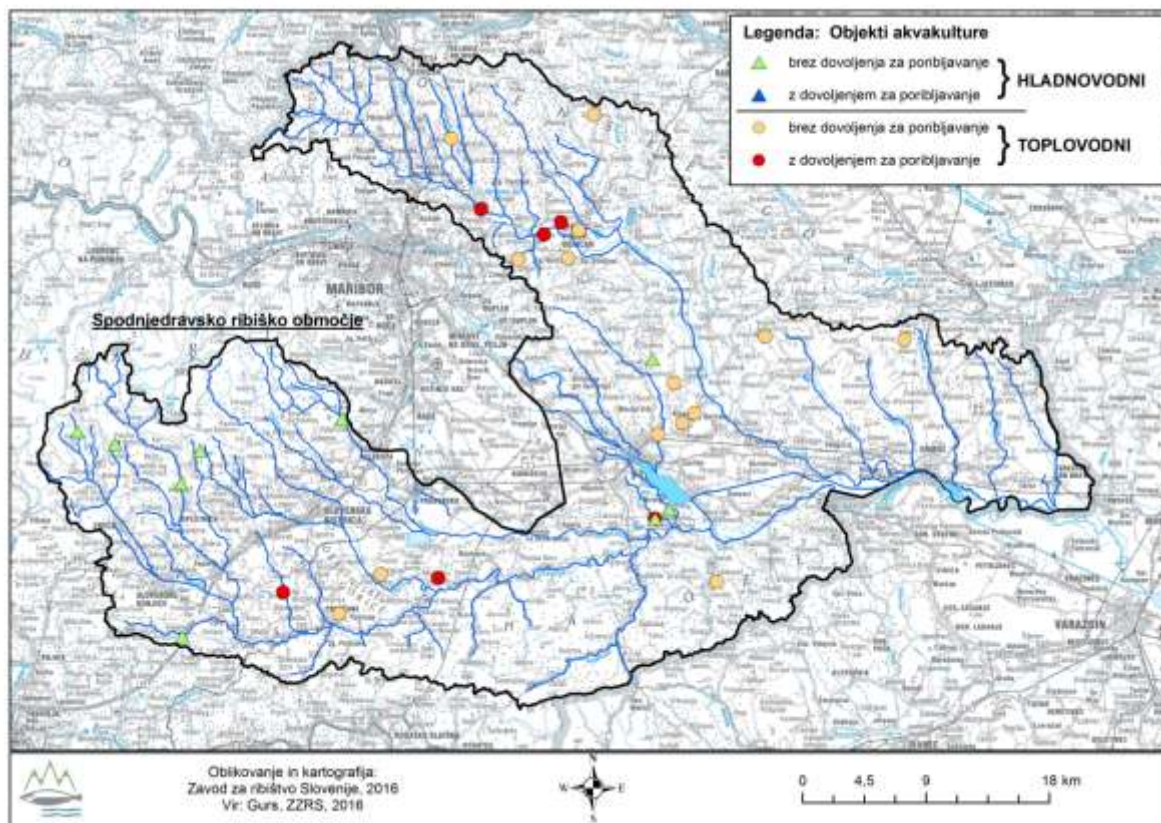
Posegi lahko spremenijo funkcionalnost drstišča, v skrajnih primerih jih tudi nepovratno uničijo. To se zgodi v primerih velikih zajezev, ko se globine, hitrosti in temperature vode ter struktura substrata dna spremenijo do te mere, da drst tam ni več mogoča.

V prilogi 3 je prikazan seznam drstišč v spodnjedravskem ribiškem območju, vrste rib, ki se drstijo na posameznih drstiščih, ocenjena površina posameznega drstišča in čas glavne drsti.

Slika 4: Drstišča v spodnjedravskem ribiškem območju

3.7 Podatki o ribogojnih obratih za gojitev rib za poribljavanja

Slika 5: Ribogojnice v spodnjedravskem ribiškem območju

Vsi ribogojni obrati morajo biti vpisani v Centralni register objektov akvakulture in komercialnih ribnikov, kjer se zbirajo podatki o objektih, nosilcih dejavnosti, vrstah rib, in letno o zalogi in proizvodnji. Centralni register vodi MKGP, Sektor za identifikacijo in registracijo živali.

V spodnjedravskem ribiškem območju ni nobene hladnovodne ribogojnice z dovoljenjem za gojitev rib za poribljavanja, medtem ko je toplovodnih ribogojnic oziroma vzrejnih ribnikov z dovoljenjem za gojitev rib za poribljavanja pet: Ribe Maribor d.o.o., Ribiška družina Majšperk, Ribogojnica Berlek d.o.o. in Zveza ribiških družin Maribor s tremi vzrejnimi objekti.

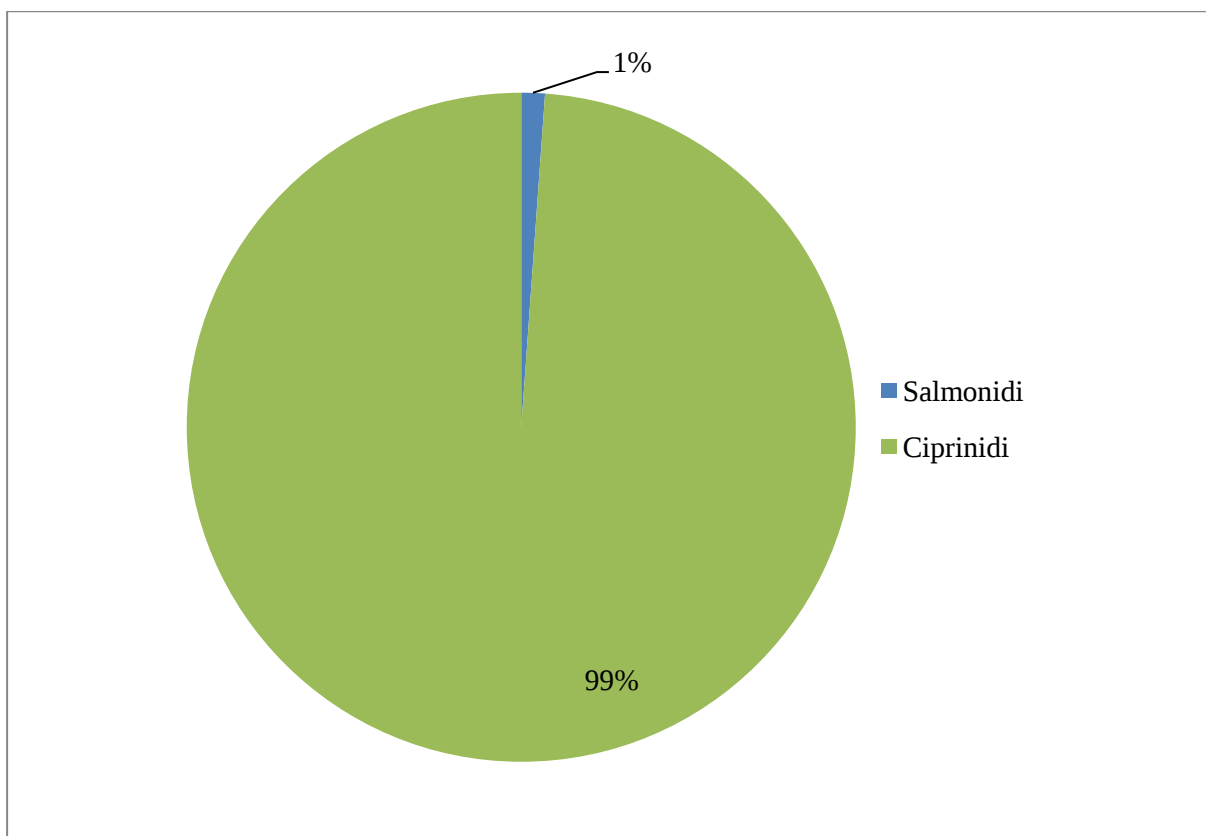
Druge ribogojnice spodnjedravskega ribiškega območja, ki so v zasebni lasti, so namenjene predvsem gojitvi šarenke in krapa za prehrano ljudi in nimajo dovoljenj za poribljavanja.

4 Analiza izvajanja ribiškega upravljanja v preteklem obdobju načrtovanja

Analiza izvajanja ribiškega upravljanja je izdelana na podlagi podatkov ribiškega katastra, ki ga vodi Zavod za ribištvo Slovenije. Podatki o uplenu, ribolovnih dneh, poribljavanjih, kot tudi drugi podatki o izvajanju ribiškega upravljanja v posameznih ribiških območjih, se v ribiškem katastru vodijo na podlagi letnih poročil, ki jih izdelajo ribiške družine za posamezne ribiške okoliše. Ribiški kataster je aktivna podatkovna zbirka, kjer se podatki redno popravljajo in urejajo. Za analizo ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših v preteklem petnajst-letnem obdobju, oziroma analizo uplena posameznih vrst rib v obdobju 1986-2014, so bili uporabljeni podatki na dan 31. 12. 2014.

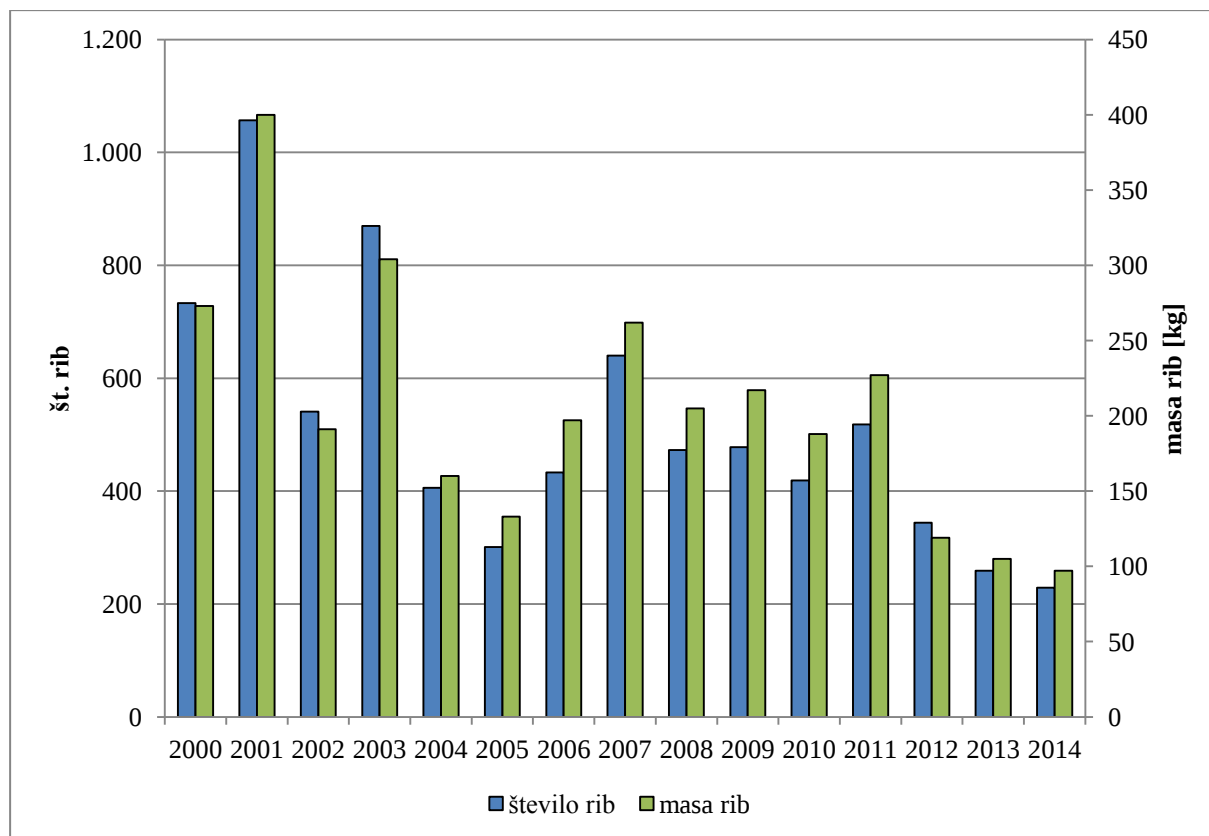
4.1 Pregled in presoja uplena

Skladno s pretežno ciprinidnim značajem in vrstnim sestavom rib spodnjedravskega ribiškega območja so ribiči v obdobju 2000–2014 uplenili večinoma ribe iz skupine ciprinidnih vrst rib.

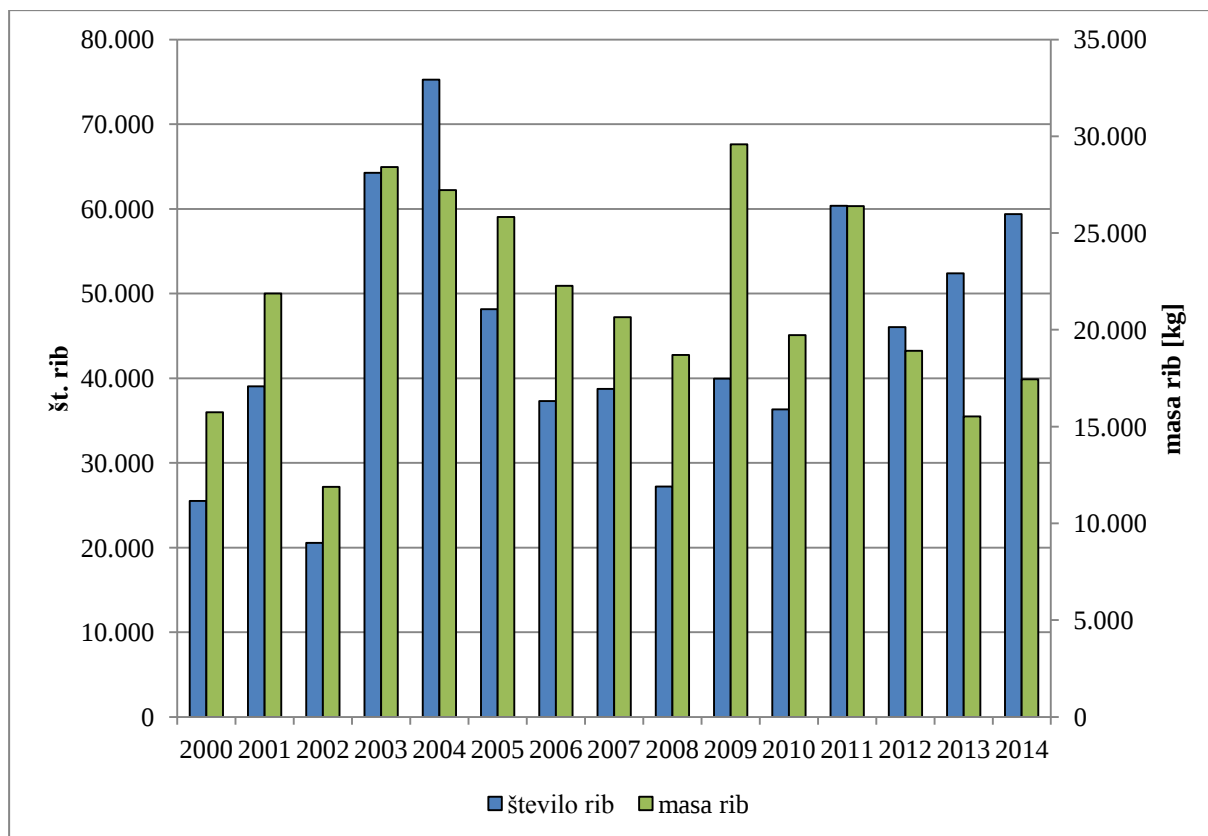
Slika 6: Delež (%) števila uplenjenih salmonidnih in ciprinidnih vrst rib v obdobju 2000–2014

V skupnem uplenu rib v obdobju 2000–2014 predstavlja povprečni letni uplen salmonidnih vrst rib po številu (Slika 6) uplenjenih rib le 1%, delež ciprinidnih vrst pa 99%.

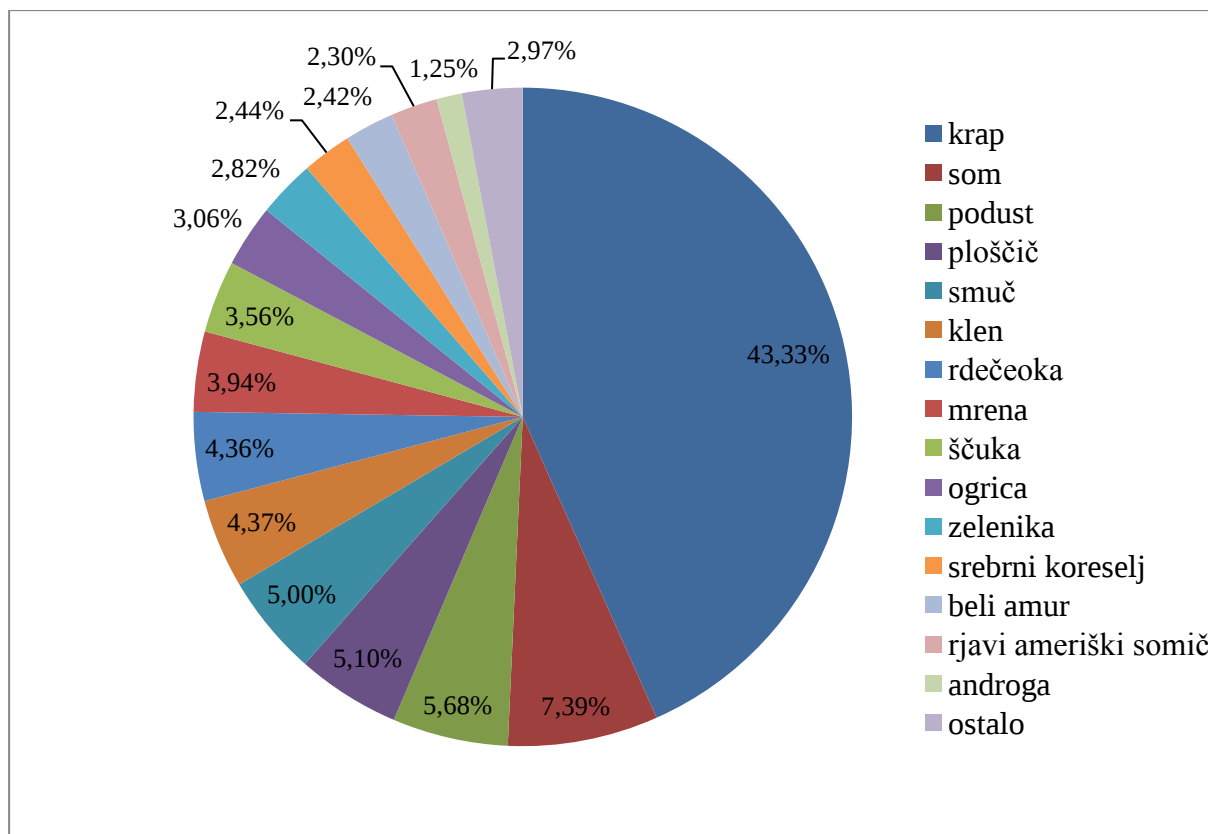
Slika 7: Letni uplen (število in masa) salmonidnih vrst rib v skupnem uplenu v obdobju 2000–2014

Povprečno letno so ribiči v obdobju 2000–2014 v spodnjedravskem ribiškem območju uplenili 513 rib iz skupine salmonidnih vrst, katerih povprečna skupna masa je bila 0,2 t. Uplen je bil največji (Slika 7) leta 2001, ko so ribiči uplenili 1.057 rib z maso 0,4 t in najmanjši v letu 2014, 229 rib z maso 97 kg.

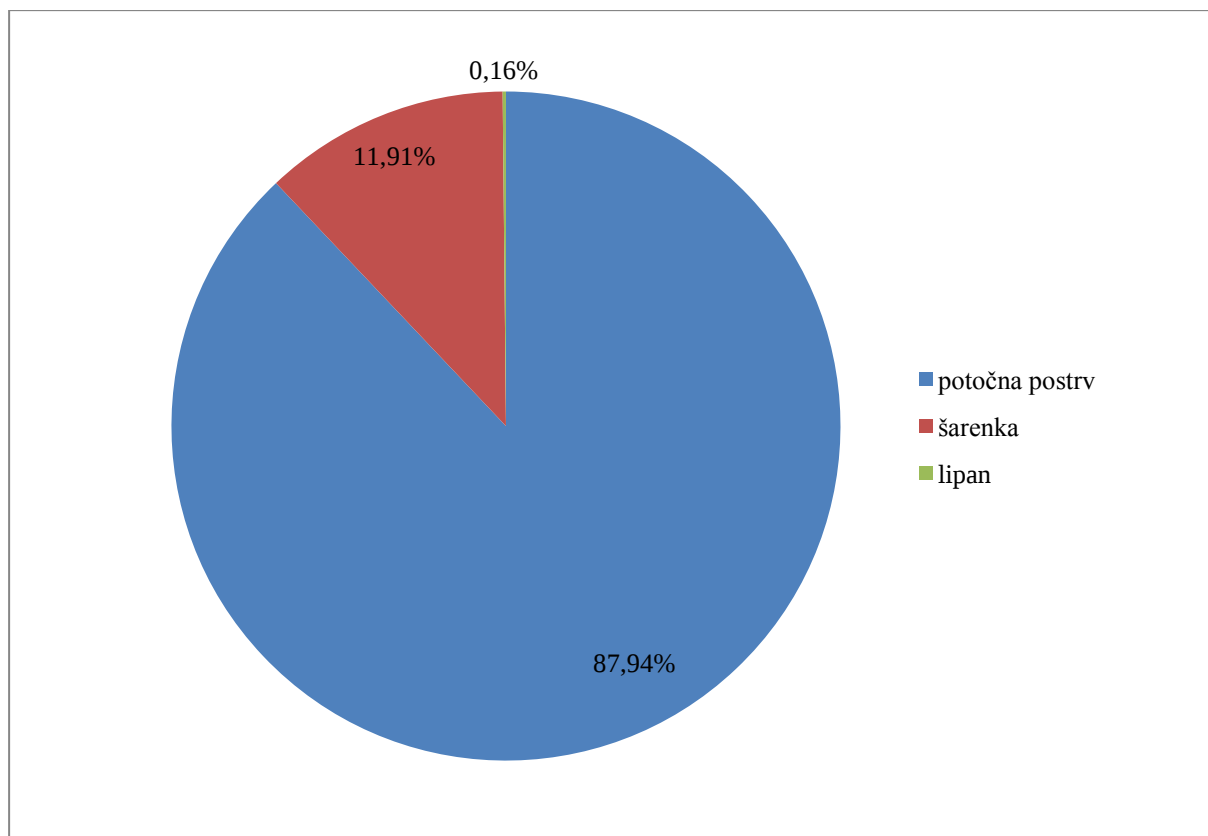
Slika 8: Letni uplen (število in masa) ciprinidnih vrst rib v skupnem uplenu v obdobju 2000–2014

Povprečni letni uplen ciprinidnih vrst rib v obdobju 2000–2014 je bil 44.695 rib katerih povprečna skupna masa je bila 21,4 t. Največji uplen (Slika 8) je bil zabeležen v letu 2004, ko so ribiči uplenili 75.251 rib z maso 27,2 t, najmanjši pa leta 2002, ko je bilo uplenjenih 20.553 rib s skupno maso 11,9 t.

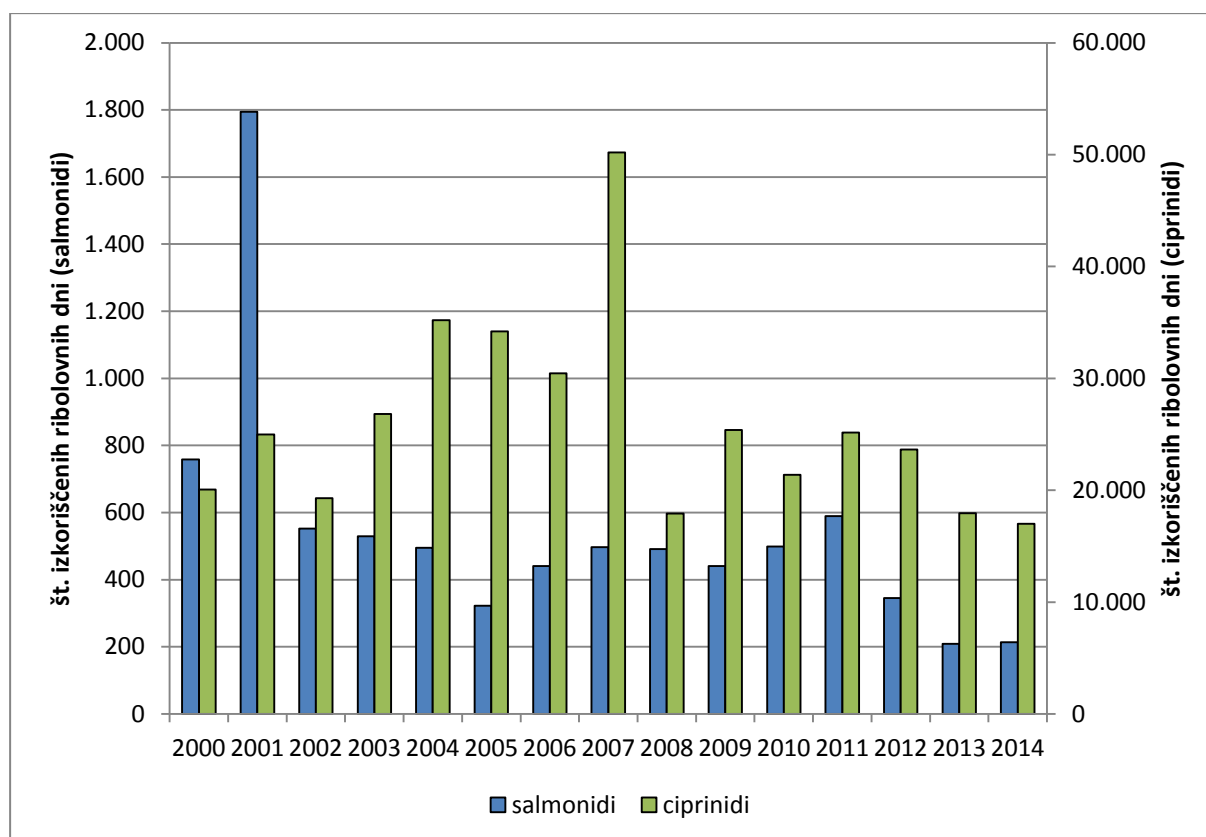
Slika 9: Deleži posameznih vrst v povprečnem letnem uplenu (kg) ciprinidov v obdobju 2000–2014

Ribiči so v spodnjedravskem ribiškem območju lovili 30 ciprinidnih vrst rib. Največji delež po masi uplenjenih rib v skupnem uplenu ciprinidnih vrst rib v obdobju 2000–2014 ima gojeni krap, skupaj skoraj polovico uplena ali 43,33 %. Sledijo som 7,39 %, podust 5,68 %, ploščič 5,10 %, smuč 5,0 %, klen 4,37 %, rdečeoka 4,36 %, mrena 3,94 %, ščuka 3,56 %, ogrica 3,06 %, zelenika 2,82 %, srebrni koreselj 2,44 %, beli amur 2,42 %, rjavi ameriški somič 2,30 % in androga 1,25 %. Delež vseh drugih vrst, to so platnica, rdečeperka, bolen, srebrni tolstolobik, sivi tolstolobik, linj, klenič, navadni ostriž, koreselj, menek, pisanec, jez, zlati koreselj, ozimica, sončni ostriž je skupaj 2,97 %.

Slika 10: Deleži posameznih vrst v povprečnem letnem uplenu (kg) salmonidov v obdobju 2000–2014

Od salmonidnih vrst so bile v uplenu zastopane tri vrste (Slika 10): potočna postrv, lipan in šarenka. Največji delež je imela potočna postrv in sicer 87,94 %, sledi šarenka z 11,91 % in lipan z 0,16 % deležem.

Slika 11: Število izkoriščenih ribolovnih dni (salmonidni, ciprinidni) v obdobju 2000–2014

Podobno kot je bil uplen ciprinidnih vrst rib večji od uplena salmonidnih vrst rib, je bil tudi delež ciprinidnih ribolovnih dni (98%) večji od deleža salmonidnih ribolovnih dni (2%). V obdobju 2000–2014 je bilo povprečno letno izkoriščenih 545 salmonidnih in 25.975 ciprinidnih ribolovnih dni. Večino, 80 % ribolovnih dni so izkoristili člani ribiških družin, delež ribičev turistov je bil 20 %.

4.2 Pregled in presoja vlaganj

Vlaganja rib so v ribiškem katastru evidentirana v različnih velikostnih kategorijah rib: do 5 cm, od 5-9 cm, 9-12 cm, 12-15 cm, 15-20 cm, 20-30 in 30-50 cm, v posameznih obrazcih pa so velikostne kategorije še bolj razdrobljene. Zaradi boljše preglednosti so različne velikostne kategorije pri prikazovanju poribljavanj združene v tri osnovne in sicer:

1. zarod (do 5 cm)
2. mladice (od 5-20 cm)
3. odrasle ribe (nad 20 cm).

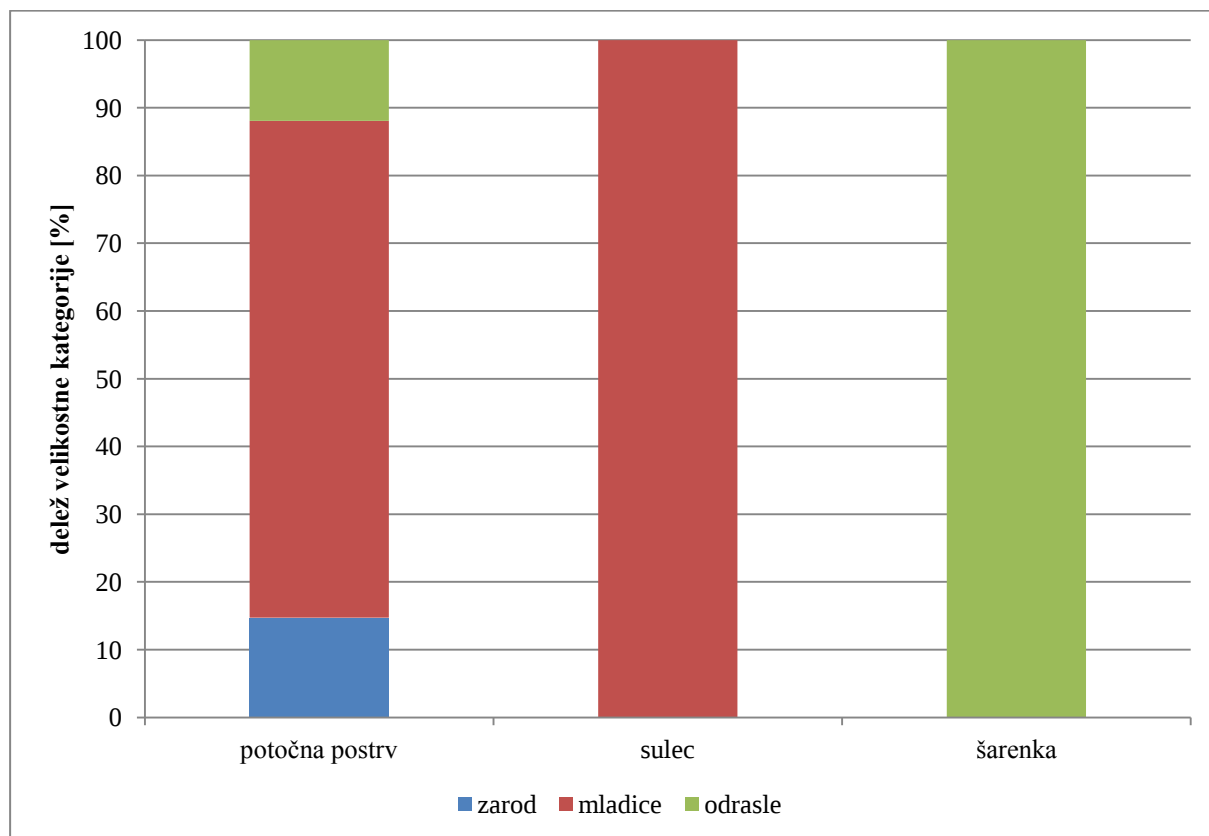
Izjema so sulec, ščuka, smuč, som in bolen za katere se kot odraslo ribo smatra dolžina več kot 50 cm.

4.2.1 Vlaganja v ribolovne revirje

V spodnjedravskem ribiškem območju so v obdobju 2000–2014 ribiči izvajali poribljavanja domorodnih salmonidnih vrst rib (potočne postrvi in sulca) ter tujerodne šarenke. Od ciprinidnih vrst pa so se izvajala poribljavanja naslednjih domorodnih vrst: smuč, ščuka, linj, podust, klen, ploščič, pohra, rdečeperka, koreselj, androga, mrena, zelenika, navadni ostriž,

platnica in rdečeoka. Od tujerodnih vrst se poribljavali: gojeni krap, beli amur in srebrni koreselj.

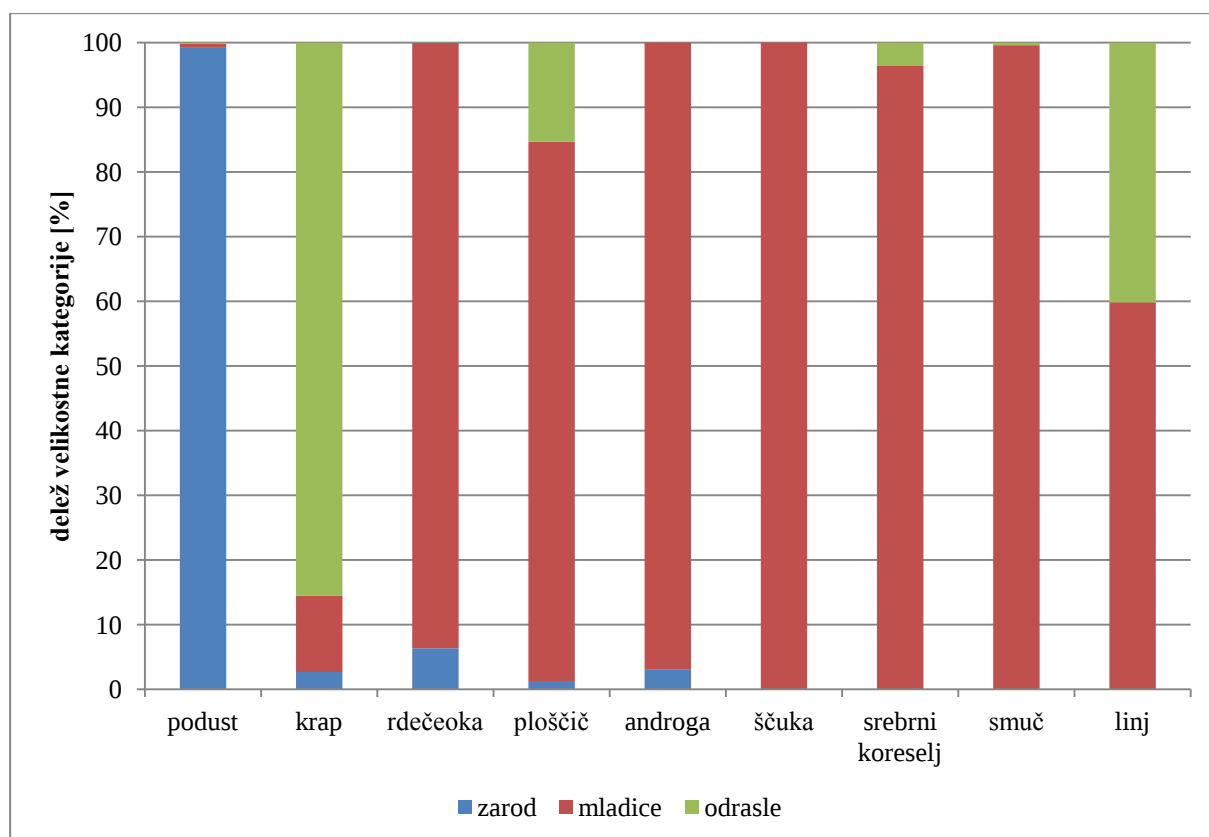
Med ciprinidnimi vrstami je bilo glede na skupno maso rib največ poribljavanj s krapom, medtem ko so bila količinsko manjša, vendar dokaj redna poribljavanja s podustjo, smučem, ščuko, linjem, ploščičem, srebrnim koresljem in rdečeoko. Poribljavanja z drugimi ciprinidnimi vrstami so občasna in lokalna.

Slika 12: Poribljavanja salmonidnih vrst rib v ribolovne revirje glede na delež velikostne kategorije v obdobju 2000–2014

V obdobju 2000–2014 so ribiči od domorodnih salmonidnih vrst rib v okviru vzdrževalnih poribljavanj vlagali potočno postrv in sulca. Vzdrževalna poribljavanja s potočno postrvjo so bila redna. Večina potočnih postrvi izvira iz sonaravne gojitve v salmonidnih gojitvenih potokih, od koder so se mladice, po končanem vzrejnem ciklu, prenesle v ribolovne revirje. V obdobju 2000–2014 je bilo v ribolovne revirje vloženih 30.175 komadov zaroda, 150.054 mladice in 24.388 odraslih potočnih postrvi. Poribljavanje sulca je bilo vezano predvsem na reko Dravo. Količinsko je bilo premajhno, fragmentirano in neredno. V enajstih letih je bilo vloženih 1.085 mladice sulcev. V salmonidne ribolovne revirje se je dopolnilno, »pod trnek«, v manjših količinah poribljavalo tudi šarenko. V celotnem obdobju je bilo vloženih 4.460 odraslih šarenk oz. 1,4 t.

Od ciprinidnih vrst so ribiči izvajali poribljavanja 19 vrst rib: podust, gojeni krap, rdečeoka, ploščič, androga, ščuka, srebrni koreselj, smuč, linj, klen, pohra, rdečeperka, mrena, beli amur, zelenika, koreselj, navadni ostriž, platnica in sivi tolstolobik. Glede na skupno maso je bilo največ vloženih gojenih krapov, skupaj 187,3 t ali letno 12,5 t, predvsem kot dopolnilna vlaganja pod trnek v času ribolovne sezone.

Slika 13: Poribljavanja ciprinidnih vrst rib v ribolovne revirje glede na delež velikostnega razreda v obdobju 2000–2014

Poribljavanja drugih vrst so evidentirana po številu vloženih rib in so se izvajala kot vzdrževalna. Glede na število vloženih rib so bila največja vlaganja podusti (606.510 komadov zaroda, 2.950 mladic in 1.300 odraslih), rdečeočke (3.380 komadov zaroda, 49.841 zaroda in 35 odraslih), ploščiča (400 kosov zaroda, 25.810 mladic in 4.738 odraslih rib), androga (700 komadov zaroda in 22.700 mladic), ščuka (18.478 mladic), srebrni koreselj (17.210 mladic, 650 odraslih), smuč (16.120 mladic in 66 odraslih), linj (3.482 mladic in 2.335 odraslih), klen (800 komadov zaroda, 1.232 mladic in 864 odraslih), pohra (350 komadov zaroda, 2.391 mladic in 30 odraslih), rdečeperka (1.150 komadov zaroda in 1.100 mladic), mrena (50 mladic in 2.085 odraslih), beli amur (1.742 odraslih), zelenika (1.400 komadov zaroda), koreselj (1.200 mladic), navadni ostriž (850 komadov zaroda in 180 mladic), platnica (1.000 mladic) in sivi tolstolobik (40 odraslih).

V spodnjedravskem ribiškem območju je bilo v povprečju letno v ribolovne vode vloženih 11,7 kg/ha krapa in minimalna količina šarenke 0,1 kg/ha. Omenjeni količini se nanašata na površino vseh ribolovnih revirjev, čeprav je dejansko poribljavanje s šarenko potekalo samo v tistih tekočih ribolovnih revirjih, ki so za to primerni. Enako je pri krapu večina vloženih rib bila izpuščenih v manjše stoječe vode. Posledično je bila količina vloženih rib v nekaterih ribolovnih revirjih večja, v nekaterih pa manjša od povprečja za ribiško območje. Ocene o primernosti poribljavanj z omenjenima vrstama na nivoju ribiškega območja posledično ne moremo podati. Predvidene količine rib namenjene za poribljavanja posameznih ribolovnih revirjev bodo opredeljene v RGN.

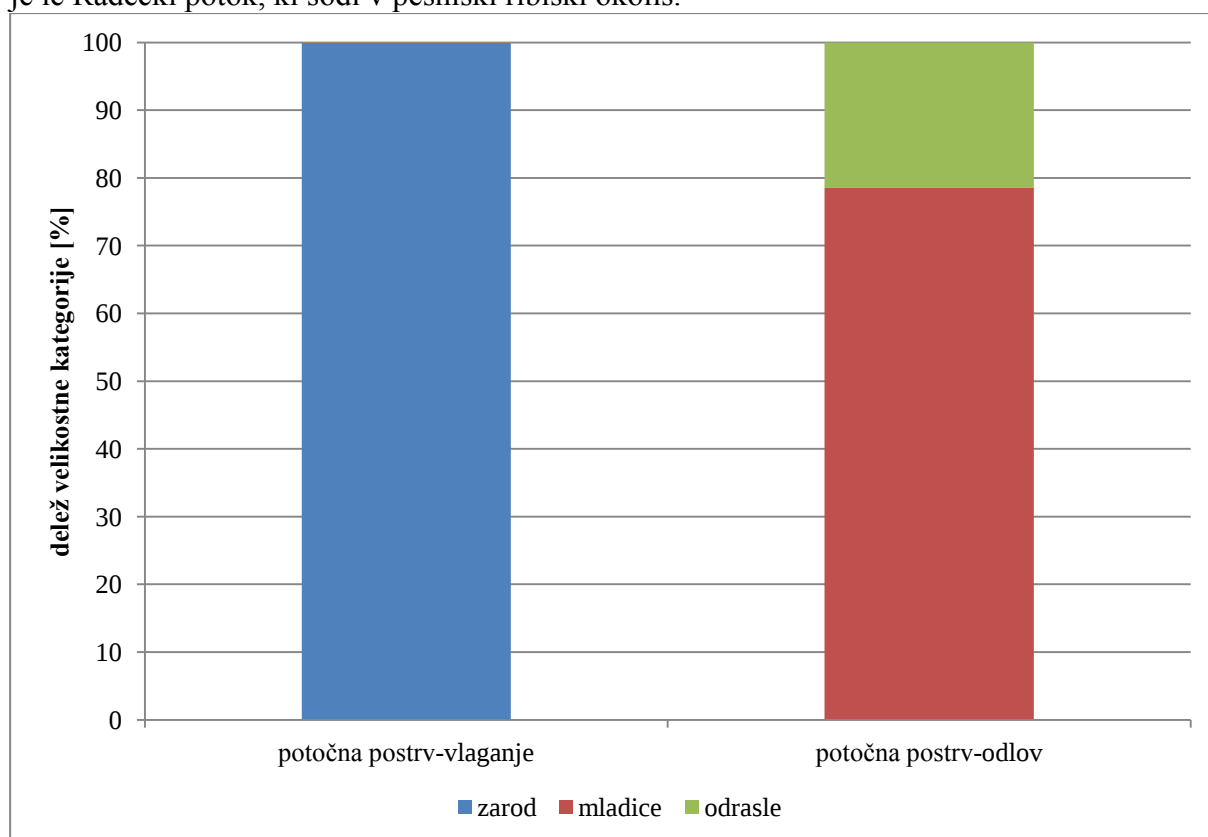
Poribljavanja domorodnih salmonidnih vrst rib, ki so bile odlovljene v ciklusih sonaravne vzreje, najverjetneje pri potočni postrvi predstavljajo zgornjo količinsko mejo, ki jo lahko producirajo gojitveni potoki. Podobno kot pri šarenki in krapu bo primerna količina vložka za

vsak posamezen ribolovni revir določena v RGN (sonaravna vzreja in dodatna poribljavanja z ribami vzrejenimi v ribogojnicah). Podobno velja za druge domorodne ciprinidne vrste rib.

V preteklem obdobju se je občasno še izvajalo poribljavanje ribolovnih revirjev in prenosi ob intervencijskih izlovih z belim amurjem, sivim tolstolobikom in srebrnim koresljem. V RGN 2017-2022 bodo poribljavanja ribolovnih revirjev in prenosi s tujerodnimi vrstami rib prepovedana. Izjema sta šarenka in krap.

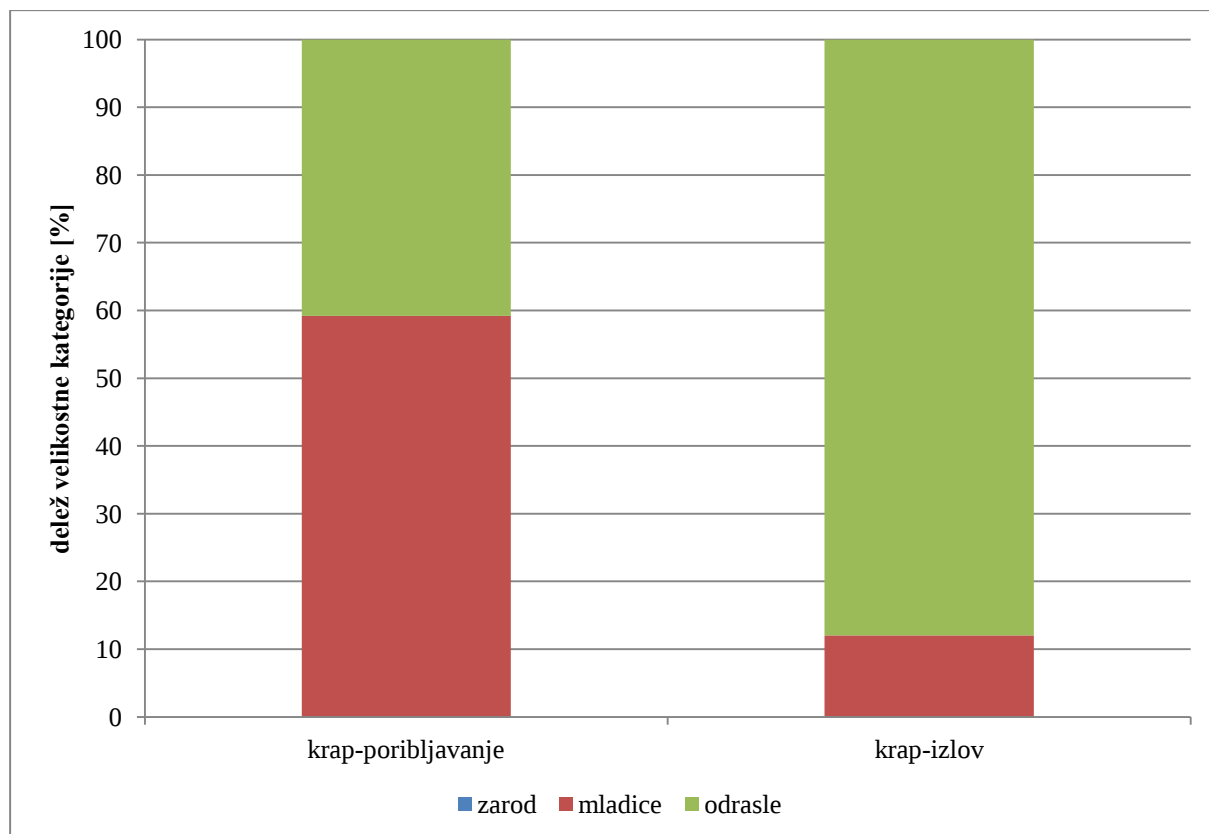
4.2.2 Vlaganja in odlovi v gojitvenih revirjih

Sonaravni gojitvi rib je bilo v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 2000–2014 namenjenih 11 salmonidnih gojitvenih revirjev s skupno površino 9,56 ha. Vsi so namenjeni gojitvi mladice potočne postrvi. Vsi se nahajajo v slovenjebistriškem ribiškem okolišu. Izjema je le Radečki potok, ki sodi v pesniški ribiški okoliš.

Slika 14: Poribljavanja in odlovi potočne postrvi glede na delež velikostne kategorije v gojitvenih revirjih v obdobju 2000–2014

V tem času je bilo v gojitvene potoke spodnjedravskega ribiškega območja vloženega skupaj 407.512 kosov zaroda potočne postrvi in 207 mladice, po končanem ciklusu sonaravne gojitve pa je bilo z elektro-odlovi izlovljenih skupno 26.961 mladice in 7.372 odraslih potočnih postrvi. To je glede na število vloženega zaroda in mladice 8,4 % izplen, oziroma uspeh vzreje. Doseženi uspeh vzreje lahko označimo za srednje dober rezultat. Po dosedanjih izkušnjah in analizah sonaravne gojitve se šteje, da je uspeh sonaravne vzreje dober, kadar je izplen večji od 10% in srednje dober kadar je med 5% in 10%.

Slika 15: Poribljavanja in odlovi krapa glede na delež velikostne kategorije v gojitvene revirje v obdobju 2000-2014

V tem času je bilo v gojitvenih revirjih, vzrejnih ribnikih po končanem ciklusu sonaravne gojitve izlovljenih skupno 6.810 mladice in 49.783 odraslih krapov. Razen krapov, ki so bili ciljna vrsta so bile v večjem številu odlovljene tudi rdečeočke (26.484 mladice) v manjšem številu pa ploščič, srebrni koreselj, ščuka, beli amur in klen.

V spodnjedravskem ribiškem območju je bilo v okviru sonaravne vzreje v gojitvene potoke vloženih povprečno manj kot 1 kom zaroda potočne postrvi na kvadratni meter vzrejne površine. Ocenjujemo, da je bila za gojitvene potoke načrtovana primerna količina zaroda. Natančnejše količine vložka zaroda potočne postrvi za posamezne gojitvene revirje bodo določene v RGN.

4.3 Pregled realizacije načrtovanih ukrepov

Ta načrt je prvi načrt izvajanja ribiškega upravljanja v ribiškem območju, ki je pripravljen v skladu z novim ZSRib. Zato pregled realizacije načrtovanih ukrepov ni možen, saj se ukrepi na tem nivoju prvič načrtujejo.

4.4 Ocena ustreznosti postavljenih usmeritev in ukrepov

Ta načrt je prvi načrt izvajanja ribiškega upravljanja v ribiškem območju, ki je pripravljen v skladu z novim ZSRib. Usmeritve in ukrepi v tem območnem načrtu so bili pripravljeni na podlagi preteklih podatkov ribiškega upravljanja, kjer smo spremljali trende za vsako

posamezno vrsto rib, kakor tudi na podlagi pripomb in usmeritev Zavoda za varstvo narave, ki pokrivajo področje okoljske zakonodaje.

Na podlagi usklajevanj med posameznimi ribiškimi družinami, Zavodom za varstvo narave in Zavodom za ribištvo Slovenije smo oblikovali postavljene usmeritve in ukrepe, za katere ocenjujemo, da so ustrezni.

5 Temeljne usmeritve za ohranitev in trajnostno rabo rib

V načrtu se določijo temeljne usmeritve za ohranitev in trajnostno rabo rib v ribiškem območju, ukrepi za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib, varstvo vrst in habitatnih tipov, zaradi katerih so opredeljena območja Natura 2000, ukrepi v delih ribiškega območja, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status in usmeritve za trajnostno rabo rib.

Podrobni ukrepi za ohranitev in trajnostno rabo se določijo v RGN za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših.

V tem poglavju so podani varstveni cilji in smernice za ohranitev in trajnostno rabo posameznih vrst rib. Od celotne palete varstvenih ciljev in smernic jih v skladu z ZSRib izvajalci ribiškega upravljanja izvajajo le del. Druge ukrepe, med njimi predvsem vzpostavljanje prehodnosti za ribe preko grajenih objektov, zmanjševanje onesnaževanja voda z učinkovitimi čistilnimi napravami in sonaravne rešitve pri regulacijah vodotokov, pa morajo v skladu z Zakonom o ohranjanju narave izvajati druge pristojne službe (vodarstvo, varstvo narave) oziroma se ti ukrepi vgradijo v ustrezne sektorske načrte.

Ribiško upravljanje se izvaja na način, da se ne poslabša stanje ogroženih in zavarovanih vrst ter habitatnih tipov. V primeru, da se ugotovi negativen vpliv ribiškega upravljanja na stanje ogroženih in zavarovanih vrst rib, se temu prilagodi način izvajanja ribiškega upravljanja. Upošteva se usmeritve za varstvo biotske raznovrstnosti v območjih z naravovarstvenim statusom.

Zaradi specifične lege spodnjedravskega ribiškega območja, ki deloma meji na republiko Hrvaško, je pri izvajanju ribiškega upravljanja potrebno upoštevati tudi določila Zakona o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško o obmejnem prometu in sodelovanju (BHROPS).

Ta določa, da bosta pogodbenici z namenom, da zagotovita skupno gospodarjenje s sladkovodnim življem v vodah mejnih vodotokov, vzajemno omogočali gospodarjenje ribiškimi organizacijam na obmejnem območju in športni ribolov za državljane obeh pogodbenic. Gospodarjenje s sladkovodnim življem zajema vzrejo, varstvo in lov rib ter drugih organizmov in poribljavanje v skladu z notranjo zakonodajo pogodbenic o sladkovodnem ribištvu.

Ribiški organizaciji, ki gospodarita z delom mejnega vodotoka, izdelata skupni ribiško-gojitveni načrt (na slovenski strani sodeluje oz. izdelata ribiško-gojitveni načrt Zavod za ribištvo Slovenije v sodelovanju z ribiško družino). Pri tem je treba upoštevati predpise tiste pogodbenice, ki so strožji in bolj kakovostno varujejo sladkovodni živelj.

Pri dosedanjem izvajanju ribiškega upravljanja se je izkazalo, da je sodelovanje med državama v tem delu pomanjkljivo, kar se kaže tudi v neusklajenem upravljanju (razlike v varstvenih dobah, dovoljenem dnevnem uplenu, najmanjših lovnihih dolžinah rib, poribljavanjih). Zaradi navedenega bi bilo smiselno razmisliti o ponovni vzpostavitvi meddržavne delovne skupine za skupno ribiško upravljanje na mejnih vodah.

5.1 Cilji in ukrepi za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib

V tem poglavju so podane usmeritve in ukrepi za zaščito in trajnostno rabo nekaterih najbolj pomembnih domorodnih vrst rib, ki jih je v skladu Uredbo o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah, dovoljeno loviti.

Primarni dolgoročni cilj je ohranjanje populacij domorodnih vrst rib in biotske raznolikosti. Z načrti se ureja predvsem upravljanje populacij ribolovnih vrst, v katere ribiči ob izvajanju ribolova vsako leto posegajo in z uplenjenimi ribami zmanjšujejo reproduktivno sposobnost posameznih populacij. Ukrepi za ohranjanje populacij domorodnih lovni vrst rib so predvsem prilagojen ribolovni režim, omejeno število ribolovnih dni in poribljavanja, kar omogoča nadzorovan uplen z odraslimi ribami ustreznega porekla vzgojenimi v primernih ribogojnicah in z mladnicami ter odraslimi ribami iz gojitvenih revirjev. Med ukrepi, ki pripomorejo pri ohranjanju populacij domorodnih vrst rib je tudi primerna organizacija ribiškočuvajske službe, s katero se lahko omeji in zmanjša vpliv krivolova na ribje populacije. Izvajanje ribiškočuvajske službe se za posamezni ribiški okoliš določi v RGN.

Pri vseh poribljavanjih se upošteva načelo vrstne sestave lokalnih populacij posameznih območij, okolišev in revirjev. To pomeni, da v vodna telesa, kjer določena vrsta še ni prisotna, njeno poribljavanje ni dovoljeno oziroma je dovoljeno le na podlagi postopka presoje tveganja za naravo in to ni v nasprotju z varstvenimi režimi in usmeritvami na območjih z naravovarstvenim statusom (območja Natura 2000, zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja) oziroma z usmeritvami in priporočili izven območij z naravovarstvenim statusom ter na podlagi strokovnega mnenja ZZRS.

Povečan ribolovni pritisk ribičev v posameznih ribolovnih revirjih spodnjedravskega ribiškega območja se nadomešča bodisi z zmanjševanjem dovoljenega dnevnega uplena ali dopolnilnimi poribljavanji merskih rib vzgojenih v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojitev rib za poribljavanja. V tem primeru se lahko izjemoma poribljava tudi z merskimi ribami domorodnih in tujerodnih vrst (šarenka). Ukrepi za ohranjanje primerne velikosti populacije je tudi zmanjševanje dovoljenega dnevnega uplena in zaostritev ribolovnega režima. Obseg ribolova bo prilagojen naravni reprodukciji v posameznih ribolovnih revirjih spodnjedravskega ribiškega območja in je lahko povečan na račun dodatnih ukrepov, kot so na primer dopolnilna poribljavanja merskih rib v času ribolovne sezone. Poribljavanja odraslih ribolovnih vrst za namene ribolova morajo biti v ravnovesju z ribolovnim pritiskom in uplenom rib v posameznih ribolovnih revirjih ter taka, da ne ogrožajo ogroženih vrst rib ter drugih ogroženih in zavarovanih prstoživečih vrst.

Vpliv plenjenja kormoranov se kaže tudi na populacijah nekaterih domorodnih vrst rib, med njimi tudi ogroženih in zavarovanih. Učinkovitost dosedanjih lokalnih ukrepov je ali prostorsko omejena ali kratkotrajna, ukrepi pa so dragi ter delovno intenzivni. Dosedanji sistem odvrčanja kormoranov, ki je temeljil na letnem dovoljenju se je izkazal za neučinkovitega. Za zaščito ribjih populacij je treba izdelati dolgoročno strategijo o zaščiti posameznih vrst rib pred plenjenjem kormoranov oziroma sprejeti dolgoročni program za reševanje problematike ribe-kormorani.

Velik vpliv na ribje populacije, predvsem to velja za manjše vodotoke, ima tudi siva čaplja, ki je v Sloveniji gnezdilec. Januarsko štetje vodnih ptic (IWC) poteka že od leta 1997 naprej, kjer pokriva vse večje reke, celotno slovensko obalo in večino pomembnejših stoječih vodnih teles v državi (ptice.si, 2015). V okviru januarskih štetij bilo med leti 2002 - 2014 prešteti v

povprečju 315 osebkov sivih čapelj na celotni reki Dravi. Poleg malih sesalcev in dvoživk so njena hrana tudi ribe. Pleni pa predvsem v potokih in manjših, srednje velikih in velikih rekah na plitvejših odsekih.

Med rednim izvajanjem ribiškočuvajske službe tudi izven ribolovnih revirjev je bilo zabeleženo povečano pojavljanje sive čaplje v manjših potokih. Zaradi vse večje prisotnosti sive čaplje je v mnogih gojitvenih potokih resno ogrožena sonaravna gojitev domorodnih postrvijih vrst. V nekaterih primerih so rezultati tako slabi, da nadaljevanje sonaravne gojitve ni več smiselno. Predlaga se izvedba projekta, s katerim se raziše vpliv sive čaplje na ribje populacije in predlaga možne ukrepe za zaščito rib.

5.1.1 Potočna postrv

Populacija potočne postrvi v spodnjedravskem ribiškem območju je v upadu. Njen areal se zmanjšuje in pomika vedno bolj proti izvirnim delom vodotokov. Med dejavniki, ki na to vplivajo so slabšanje stanja habitatov, dvig temperature vode in zgrešena izbira in selekcija plemenskih jat.

Potočna postrv je razširjena po vsej Evropi, naseljena pa je bila tudi v S. Ameriko in Afriko. V Sloveniji je razširjena v vseh vodotokih donavskega porečja, naseljena pa je bila tudi v vodah jadranskega povodja.

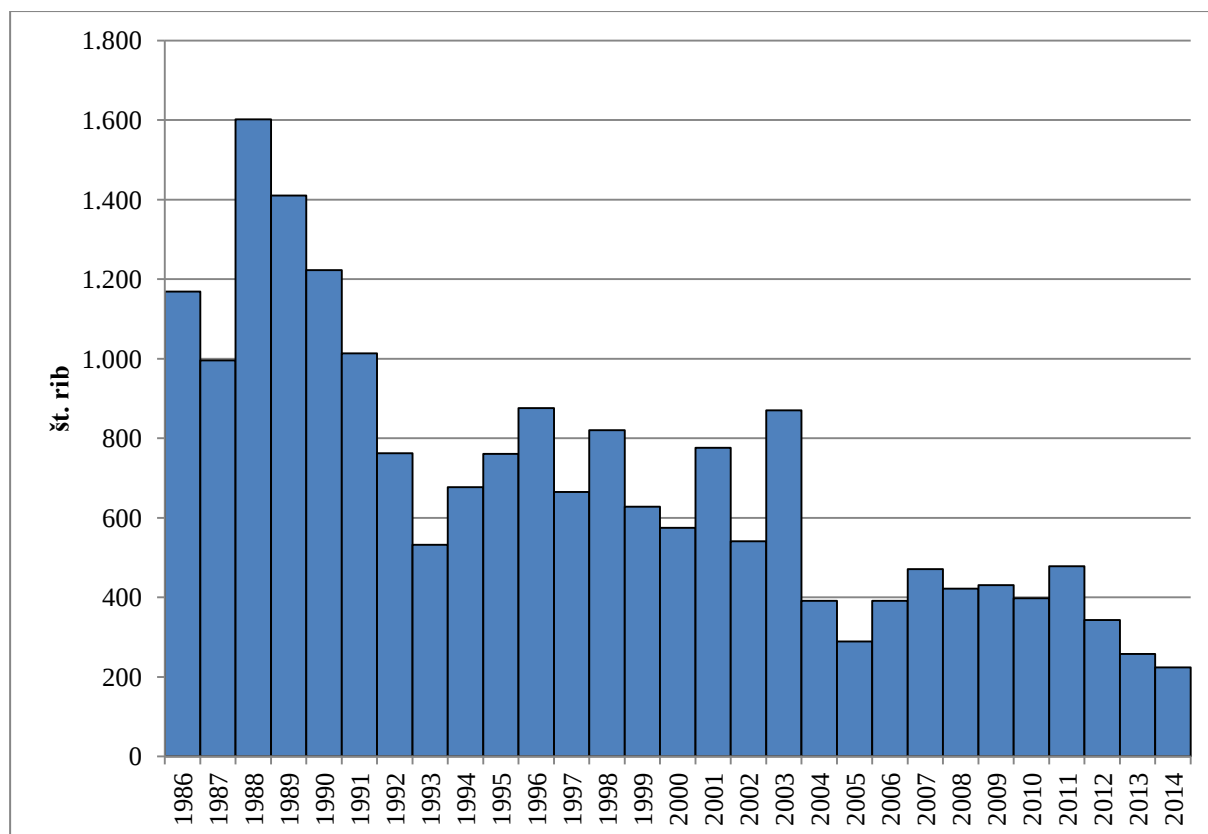
Potočna postrv kaže veliko genetsko pestrost, posamezne lokalne populacije se med seboj močno razlikujejo in odražajo prilagojenost na specifično okolje, v katerem živijo. Kot ena ribolovno bolj zanimivih vrst je bila gojena za poribljavanja ribolovnih revirjev v mnogih državah in različnih ribogojnicah, tudi v Sloveniji. Gojitev mladice potočnih postrvi je v preteklosti v različnih ribogojnicah potekala s plemenkami različnega izvora. Zaradi boljšega prilagajanja na pogoje v ribogojnicah in boljše rezultate (manjša smrtnost v ribogojnicah) se je razširila gojitev domestificirane potočne postrvi atlantskega tipa. Ta se po mnogih lastnostih razlikuje od naše lokalno prisotne potočne postrvi donavskega tipa.

Zaradi boljšega prilagajanja na pogoje v ribogojnicah se je konec 20. stoletja tudi v Sloveniji razširila gojitev atlantskega tipa potočne postrvi, ki se po mnogih lastnostih razlikuje od naše lokalno prisotne potočne postrvi donavskega tipa. V ta namen so večinoma uporabljali ribogojniško vzrejeno oziroma domestificirano potočno postrv iz Danske (Hansen in Loeschke, 1994). Ta linija ima svoj izvor v atlantski evolucijski veji, zaradi česar ji pogosto poenostavljeno pravijo kar »atlantska« postrv. Zaradi izrazite prilagojenosti na ribogojniško okolje, kar se odraža v večji in cenejši prireji v primerjavi z divjimi linijami, je med ribogojci zelo priljubljena in se dandanes na široko uporablja po celem svetu (Laikre et al., 1999). Ker se je v preteklosti v Sloveniji premalo pozornosti posvečalo izbiri plemenskih rib za gojenje potočnih postrvi za poribljavanja, se je v ta namen začela uporabljati ribogojniška-atlantska linija, ki je bila v osnovi namenjena za vzrejo mesa. V to smer je šla tudi selekcija plemenk, s čimer se je genska pestrost teh rib manjšala. S stališča ohranjanja domačih populacij potočne postrvi je uporaba ribogojniških-atlantskih potočnih postrvi za poribljavanja, popolnoma zgrešena.

V zadnjem desetletju je bilo opravljenih nekaj preliminarne genetskih analiz potočne postrvi v Sloveniji, ki so pokazale, da je razširjenost »atlantske« domestificirane linije postrvi v slovenskih vodah velika, in da skoraj povsod, kjer se izvaja aktivno ribiško upravljanje, že prevladujejo križanci (Snoj, 2007). Temu problemu je potrebno v bodoče posvetiti vso pozornost in na podlagi predhodnih genetskih raziskav za gojitev potočne postrvi tako v

ribogojnicah kot pri sonaravni gojitvi uporabljati samo ribe genskih tipov značilnih za lokalne populacije posameznih območij.

Sonaravna vzreja in poribljavanja s potočno postrvjo v Sloveniji sta bila v začetku zelo dobro organizirana. Ribiške družine, ki so imele ribolovne vode s potočno postrvjo so večinoma imele vališča, v katerih so valile ikre potočne postrvi. Ikre so pridobili s smukanjem plemenk potočnih postrvi na drstiščih v lastnih ribiških revirjih. Izvaljeni zarod so uporabili za sonaravno vzrejo v lastnih gojitvenih potokih. Po zaključku vzrejnega ciklusa, običajno je to bilo po dveh letih, lahko tudi treh ali tudi že po enem letu, so mladice z elektroodlovom izlovili in v okviru vzdrževalnih vlaganj prenesli v ribolovne revirje.

Slika 16: Uplen potočne postrvi (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014

Na sliki (Slika 16) je prikazan uplen potočne postrvi v obdobju 1986–2014 v spodnjedravskem ribiškem območju. Zelo nazorno se kaže tendenca upadanja uplena potočne postrvi. V prvih šestih letih opazovanega obdobja je bilo letno uplenjenih od 1.000 do 1.600 potočnih postrvi. Uplen se je v naslednjih letih še zmanjševal in po letu 2003 ni več presegel 500 potočnih postrvi na leto. Povprečni letni uplen v opazovanem obdobju je bil 689 rib, najvišji je bil zabeležen leta 1988, ko so ribiči uplenili 1.602 postrvi najmanjši pa v letu 2014, ko je evidentiran uplen 224 postrvi.

Varstveni cilji: primarni dolgoročni cilj je vzpostavitev ekološko značilnih lokalnih populacij potočne postrvi na posameznih območjih. Ohranjanje ekoloških značilnosti habitatov, ohranjanje oziroma vzpostavljavanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, varstvo in ohranjanje drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, trajnostna raba populacij.

Ukrepi: zaščita dristišč in omogočanje primernih mest za reprodukcijo, prehranjevanje, prezimovanje. Mapiranje genotipa potočnih postrvi, zavarovanje lokalnih ekološko signifikantnih (genetsko čistih) populacij donavskega tipa, postavitve rezervatov za plemenke, določitev ribogojnic za gojitev rib za poribljavanja, opusti se poribljavanja zaroda, mladice in odraslih potočnih postrvi atlantskega tipa. Če izvajalec ribiškega upravljanja ne more zagotoviti ustreznega zaroda potočne postrvi, se sonaravna vzreja lahko nadaljuje samo z odlovi odraslih rib, medtem, ko se mladice potočne postrvi žive vrne nazaj v gojitveni potok (novi način sonaravne vzreje-brez vlaganja zaroda). Določitev gojitvenih revirjev za sonaravno gojitev poteka na podlagi ugotovljenih dobrih ekoloških pogojev in dobrih rezultatov v preteklosti (uspeh vzreje večji od 5%), opušča pa se gojitev v revirjih, kjer so se življenjski pogoji za postrvi poslabšali in je uspeh vzreje manjši od 5%. Sonaravna gojitev se lahko nadaljuje z uporabo zaroda potočne postrvi, ki izvira iz plemenk znanega porekla in genotipom značilnim za lokalne populacije potočne postrvi. Izvajanje repopulacije-določitev obsega poribljavanja za posamezna območja mora biti v skladu s potrebami in ekosistemskimi značilnostmi območja. Vzdrževalna poribljavanja ribolovnih revirjev se izvajajo z velikostnimi kategorijami: iker z očmi, zarod, mladice in odrasle ribe iz ribogojnice ter mladice in odrasle ribe iz sonaravne gojitve. V posameznih revirjih ribiškega območja se iščejo izolirani odseki potokov, ki bi bili primerni za vzpostavljanje novih lokalno značilnih populacij potočne postrvi. Tem potokom/odsekom potokov se v RGN 2017-2022 določi status (način upravljanja) rezervata za vzpostavljanje populacij domorodnih vrst rib (R2). Predhodno se preveri možnost prehajanja rib oziroma zanesljivost izolacije-fragmentacije izbranega dela potoka od drugih vod ribiškega okoliša. Pred vnosom lokalno značilnih populacij potočnih postrvi v rezervat, je potrebno obstoječo populacijo potočne postrvi 100% odloviti (izločiti). Odseke potokov, kjer so bile na podlagi genetskih raziskav ugotovljene čiste populacije potočne postrvi donavskega tipa, se razglasi za rezervate genetskega materiala (R4). Poseganje v te populacije potočne postrvi je do sprejema celovite strategije ali do izdaje ustreznega strokovnega mnenja ZZRS prepovedano. To pomeni prepoved odvzema spolnih celic, prepoved prenašanja posameznih osebkov v ribogojnice ali druge revirje lastnega ali drugega ribiškega okoliša, prepoved različnih gospodarskih rab (MHE,...) in drugih posegov v vodni prostor.

Gojitev lahko poteka v ribogojnicah in naravnem okolju-sonaravna gojitev. Gojitev za poribljavanja poteka samo v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojitev rib za poribljavanja in to le na območju donavskega porečja. Plemenke se smukajo v naravi ali se za pridobivanje plemenskega materiala v ribogojnici vzdržuje plemenska jata vzrejena iz iker pridobljenih v naravi oziroma v primeru pomanjkanja iker iz narave tudi iz iker pridobljenih od plemenske jate iz ribogojnice. Zarod se prenese v gojitvene revirje (G1) za sonaravno gojitev potočne postrvi ali se z njim poribljavajo ribolovni revirji. V primeru prenosa zaroda v gojitvene revirje se po izteku dvo- ali triletnega ciklusa sonaravne gojitve izlovijo mladice in doseljujejo v salmonidne ribolovne revirje.

5.1.2 Sulec

Sulec je endemit donavskega povodja, največji sladkovodni salmonid v Evropi in edini predstavnik rodu *Hucho* pri nas. Sulec sedaj živi na območju Nemčije, Avstrije, Češke, Slovaške, Poljske, Madžarske, Romunije, Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Bolgarije in nekdanje Sovjetske Zveze (porečje reke Amur) (Skalin, 1982). Vrsta je številčnejša v desnih pritokih Donave. Zelo redko naseljuje spodnje tokove rek.

V zadnjih devetdesetih letih se je areal sulca v Sloveniji zmanjšal, podobno kot drugod po Evropi. Ocenjeno je, da je sulec nekdanj naseljeval 11.126 km vodotokov. Trenutno ga ni več

kot na 4.353 km vodotokov, kar pomeni 39% prvotnega areala. Sulec je trenutno redek na 3.055 km vodotokov, kar predstavlja 27,5 % prvotne dolžine njegove razširjenosti. Le na 3.718 km dolžine vodotokov, kar je 33,4 % prvotne dolžine naselitve, je sulec bolj ali manj pogost. Tudi območja, kjer trenutno še živi ne naseljuje kontinuirano, ampak po fragmentih. V nekaterih rekah so tako nastale izolirane populacije. V glavnem je sulec izginil iz spodnjih tokov rek in je sedaj omejen na njihove predalpske odseke (Zabrc, 2008).

V spodnjedravskem ribiškem območju je bil v preteklosti sulec prisoten na celotnem odseku reke Drave. Po izgradnji hidroelektrarn na reki Dravi je njegovo število začelo upadati. Danes je redek in je praktično prisoten samo zaradi poribljavanj, ki pa so fragmentirana in količinsko premajhna. V prihodnosti je treba izvesti raziskave, s katerimi se bo ugotovilo, v katerih vodah ima sulec še pogoje za življenje in naravno reprodukcijo ter izdelati načrt upravljanja sulca.

Nesonaravne vodnogospodarske ureditve rek in potokov kot na primer izravnavanje struge, utrjevanje dna in brežin, betoniranje in polaganje kamnitih oblog v poravnani obliki, odstranjevanje obrežne vegetacije in postavljanje za ribe neprehodnih vodnih pregrad so morda največji razlog za krčenje areala in zmanjšanje populacij sulca (Zabrc 2008). Uporaba t.i. trde regulacije pri urejanju vodotokov pomeni veliko spremembo hidromorfoloških pogojev v strugi in s tem povezanih sprememb v fizikalnih in kemijskih lastnostih vode, počivališč, skrivališč in odsotnost ustreznih usedlin-substrata dna pomembnih za drstišča. Take regulacije ne nudijo pogojev za življenje sulca, sploh pa ne za njegove najboljčutljivejšje življenjske faze (ikre, zarod, mladice, drstnice). Posebej problematična je fragmentiranost habitatov z visokimi vodnimi pregradami. V spodnjedravskem ribiškem območju je večina visokih vodnih pregrad za ribe neprehodnih. Na podlagi analize razširjenosti sulca izhaja, da so ravno neprehodne vodne pregrade in velike akumulacije ter veliki odvzemi vode za hidroelektrarne verjetno glavni razlog za to, da sulec ni več razširjen po svojem prvotnem arealu.

Najmanjša dolžina sulca, ki ga je danes v Sloveniji dovoljeno upleniti, je 70 cm (Pravilnik o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah). Pri dolžini 70 cm, je glede na rastno krivuljo (Munda, 1925; Svetina s sod., 1982) sulec star pet let. Samice takrat šele spolno dozori, kar pomeni, da se v najboljšem primeru zdrstijo enkrat. Samci, ki spolno dozori nekoliko prej, v tretjem do četrtem letu starosti, pa se zdrstijo dvakrat. Z dvigom lovne mere sulca na 85 cm bi sulcu omogočili, da se zdrsti vsaj še enkrat, počasneje rastoče populacije sulca (Munda, 1925) pa bi lahko pri tej dolžini dosegle tudi osem let, kar pomeni, da bi se sulci lahko zdrstili še trikrat. Od izvajalcev ribiškega upravljanja spodnjedravskega ribiškega območja sta v svojih RGN določila ribolovni režim za sulca Ribiška družina Ormož in Ribiška družina Ptuj, in sicer je najmanjša mera pri kateri je dovoljeno sulca upleniti 90 cm.

Analiza uplena sulca za obdobje 1986–2014 kaže, da je bil edini uplen sulca v celotnem obdobju zabeležen v letih 1986 in 1991, ko so ribiči uplenili dva oziroma tri sulce. Od leta 1991 naprej ni bilo več evidentiranega uplena sulca.

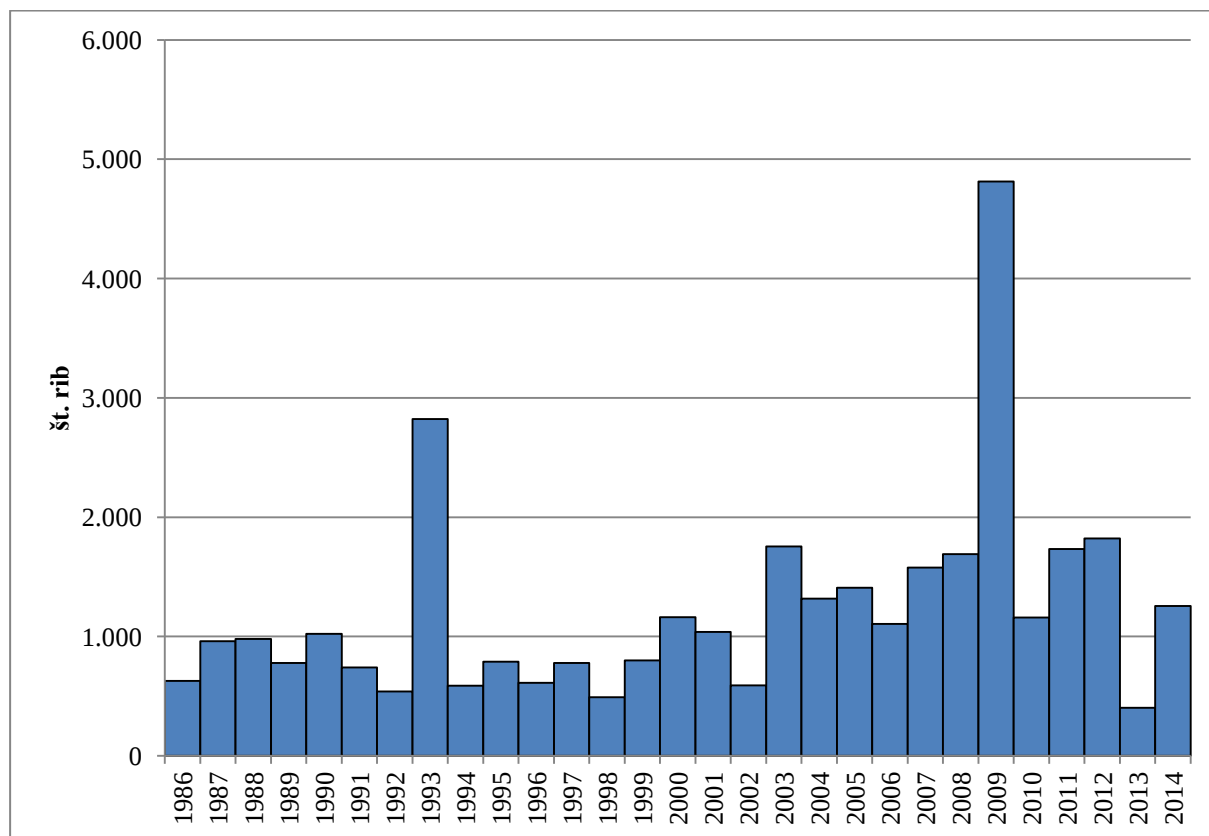
Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, varstvo drstišč, ohranjanje drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, trajnostna raba populacij. Povečati pretok Drave na odsekih

odvzema vode za hidroelektrarne med Mariborom in Ptujem, pod Ptujskim jezerom in pod Ormoškim jezerom.

Varstveni ukrepi: prenehanje onesnaževanja rek in potokov, prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način, ureditev in nadzor nad črpanjem proda, restavracija in renaturacija uničenih habitatov, vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti preko jezov verige HE na reki Dravi, določitev ribogojnic za gojitev, izvajanje vzdrževalnih porabljanj mladice sulcev. Dvig najmanjše lovne mere na vsaj 80 cm.

5.1.3 Ploščič

Naseljuje tekoče in stoječe vode. Razširjen je skoraj po vsej Evropi. V Sloveniji živi v srednjih in spodnjih tokovih rek donavskega porečja, v ribnikih, akumulacijah, rečnih rokavih in mrtvicah. Ploščič je v reki Dravi prisoten na celotnem delu spodnjedravskega ribiškega območja in v nekaterih večjih pritokih, najdemo ga tudi v ribnikih in akumulacijah. Potencialno ga ogrožajo regulacije, ki uničijo njegova drstišča. Velik negativen vpliv na drstišča v pretočnih akumulacijah ima dnevno nihanje gladine vode.

Slika 17: Uplen ploščiča (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014

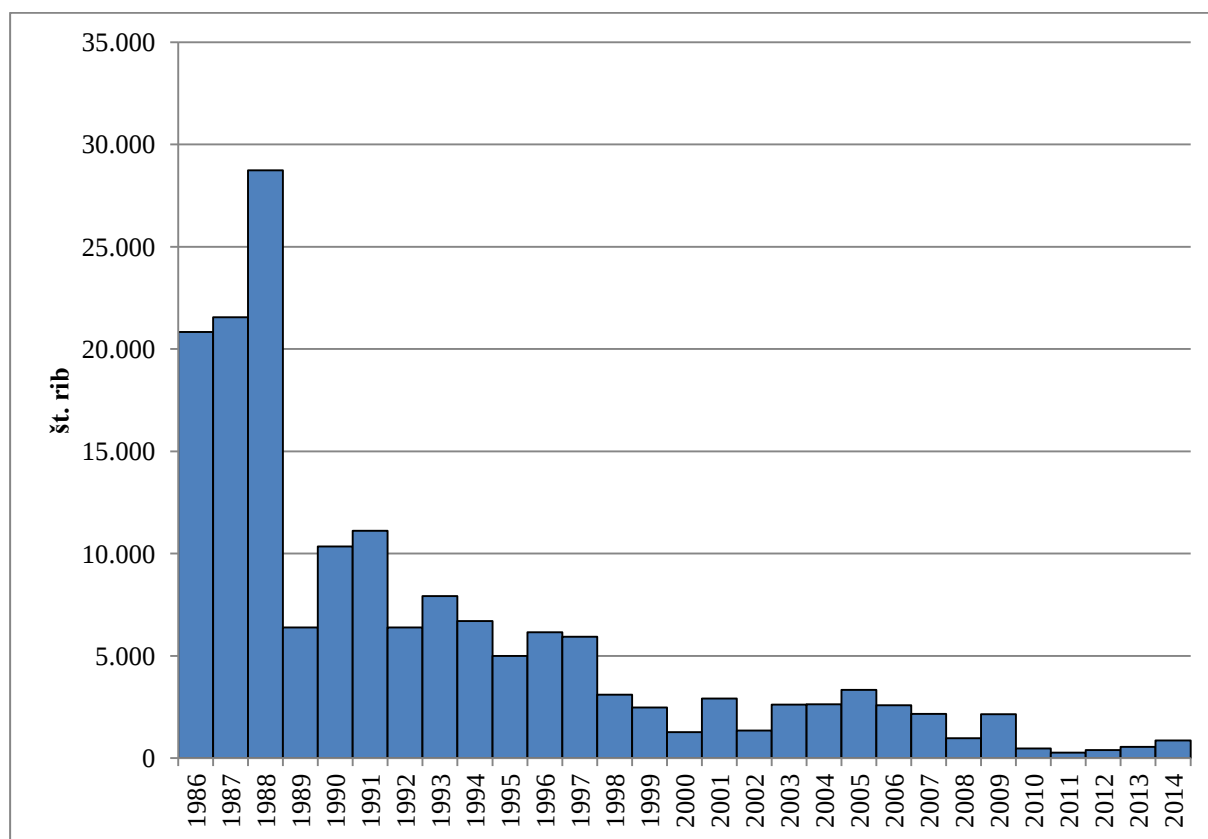
Analiza uplena ploščiča za obdobje 1986–2014 kaže, da je letni uplen v porastu. Povprečni letni uplen v obdobju 1986–2014 je bil 1.219 rib, največji uplen je bil zabeležen leta 2009, ko so ribiči uplenili 4.814 ploščičev, najmanjši pa leta 2013, ko je bil zabeležen uplen 402 ploščičev.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, v času drsti zmanjšati dnevna nihanja vodostajev in omogočiti uspešno drst v pretočnih akumulacijah, trajnostna raba populacij.

Varstveni ukrepi: gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za poribljavanja, repopulacija v mešane in ciprinidne ribolovne revirje.

5.1.4 Podust

Razširjenost podusti v reki Dravi je obdelal že Munda (Munda, 1926) in ugotovil, da naj ne bi bilo bistvenih razlik v sestavi ribje združbe od tiste v reki Savi, vendar ni podust nikjer izrecno omenjal in iz njegovih objav ne moremo sklepati na razširjenost podusti v posameznih vodotokih porečja Drave. Razširjenost podusti je obdelala Povževa (Povž, 1983), ki navaja da je bila podust leta 1983 v Sloveniji razširjena v vseh vodotokih donavskega porečja in njihovih večjih pritokih. Areal je segal do salmonidnega pasu in marsikje še dlje. Podust je v reki Dravi prisotna na celotnem delu spodnjedravskega ribiškega območja, v Pesnici, Dravinji, Polskavi, Ložnici, Pavlovskem potoku in drugih večjih potokih, v katere občasno zaide, predvsem zaradi drsti. Po količini ulova je podust znotraj ribiškega območja med pomembnejšimi domorodnimi vrstami. Podust ima dobre življenjske pogoje v starih strugah Drave in naštetih večjih vodotokih. Eden večjih negativnih vplivov na populacijo podusti v spodnjem delu Drave je bila izgradnja jezov v spodnjem delu reke Pesnice, ki je za ribe neprehojen. Podusti in tudi druge ribe so prej masovno prihajale na drst v reko Pesnico iz Ormoškega jezera, ki je akumulacija na reki Dravi. Močan vpliv imajo tudi regulacije. Regulirane so praktično celotna Pesnica, velik del Dravinje, Polskava in drugi vodotoki.

Slika 18: Uplen podusti (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014

Analiza uplena podusti za obdobje 1986–2014 kaže, da je letni uplen v močnem upadu. V prvih treh letih obdobja je uplen podusti bil vseskozi večji od 20.000 podusti, že v letu 1989 pa so ribiči uplenili le še 6.393 podusti. Povprečni letni uplen v obdobju 1986–2014 je bil

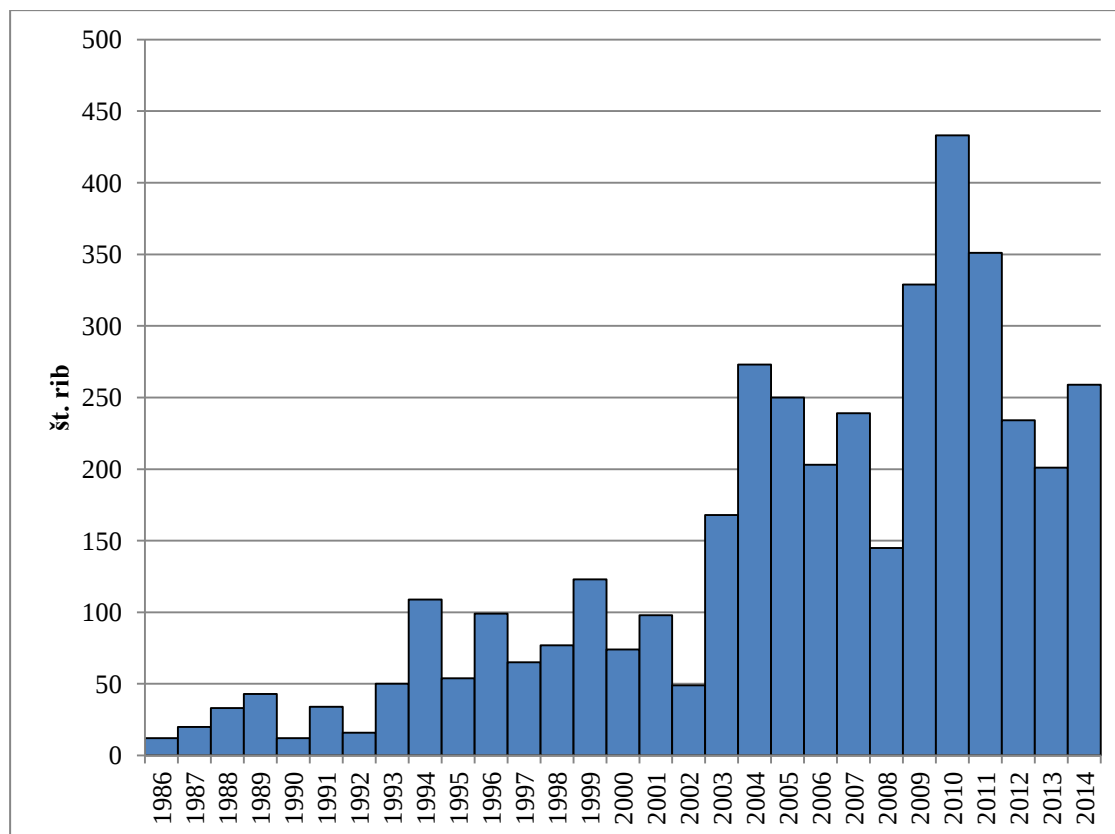
5.764 rib, največji uplen je bil zabeležen leta 1988, ko so ribiči uplenili 28.732 podusti, najmanjši pa leta 2011, ko je bil zabeležen uplen 271 podusti.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč. Povečati pretok Drave na odsekih odvzema vode za hidroelektrarne med Mariborom in Ptujem, pod ptujskim jezerom in pod Ormoškim jezerom. Vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti na jezovih hidroelektrarn na reki Dravi, kjer danes prehajanje ni mogoče, vzpostavljanje prehodnosti na pritokih Drave kjer so ali so bila evidentirana drstišča podusti.

Ukrepi: varstvo, ohranjanje in sanacija drstišč, ki zaradi različnih razlogov ne delujejo ali so ribam nedostopna, vzpostavitev prehodnosti za ribe preko neprehodnih jezov na Dravi, prenehanje onesnaževanja in sanacija stanja, sonaravno urejanje vodotokov, renaturacija oziroma revitalizacija degradiranih vodotokov, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, varstvo pred plenjenjem kormoranov, trajnostna raba populacij, gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za poribljavanja, repopulacija v mešane in ciprinidne ribolovne revirje.

5.1.5 Som

Živi v donavskem bazenu in v vseh rekah, ki se stekajo proti Baltiškemu morju in v Elbo. Najdemo ga tudi v pritokih Kaspijskega, Azovskega in Aralskega jezera. Naseljen je bil tudi v nekatere reke na zahodu in severu Evrope. Naseljuje tekoče in stoječe vode. V Sloveniji živi v srednjih in spodnjih tokovih rek donavskega porečja, v ribnikih, akumulacijah, rečnih rokavih in mrtvicah. Naseljen je bil tudi v reko Vipavo kjer se tudi razmnožuje. Som je v reki Dravi prisoten na celotnem delu spodnjedravskega ribiškega območja, v reki Pesnici, Dravinji in v nekaterih večjih pritokih, najdemo ga tudi v ribnikih in akumulacijah. Potencialno ga ogrožajo onesnaževanje in prevelik izlov.

Slika 19: Uplena soma (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014

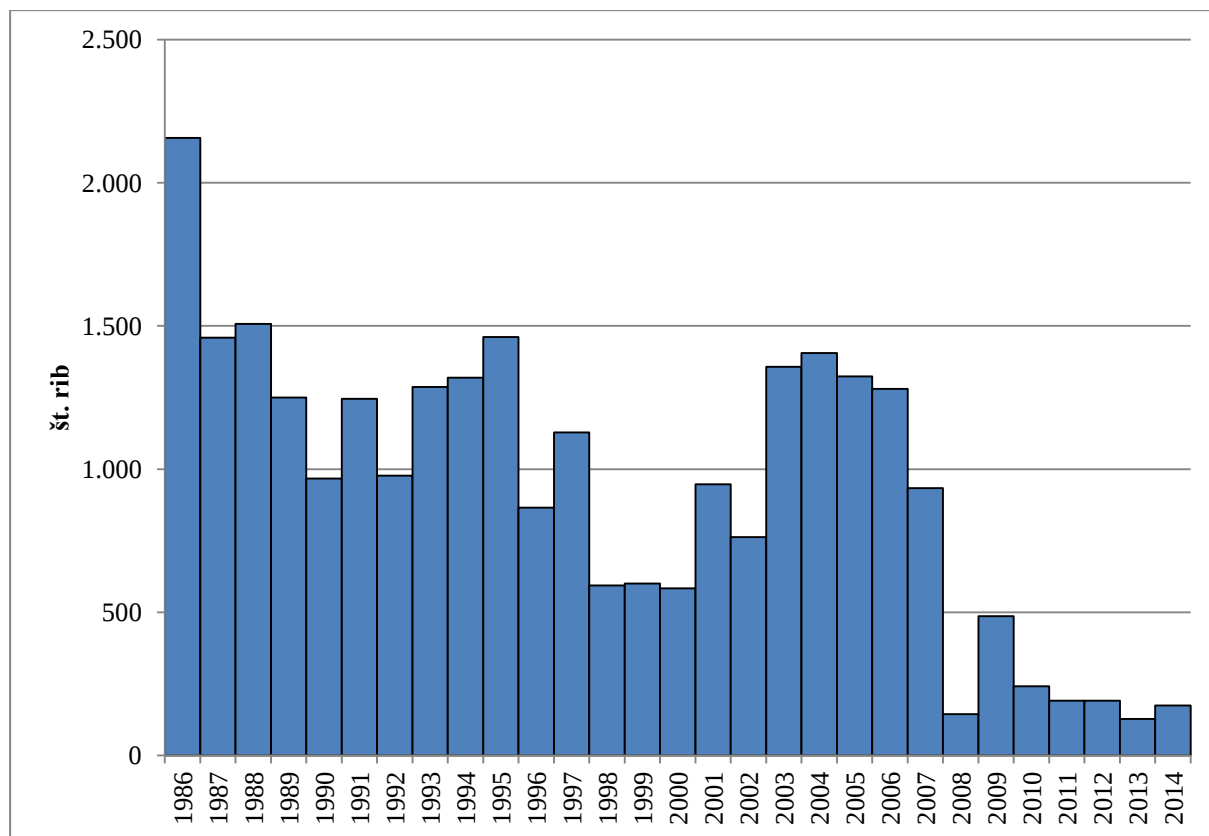
Analiza uplena soma za obdobje 1986–2014 kaže, da je bil za razliko od mnogih drugih ribjih vrst letni uplen v porastu. V prvih letih obdobja je uplen soma bil v razponu od 12-50 somov letno. Leta 1994 je bilo prvič uplenjenih več kot 100 somov (109), po letu 2003 pa je letni uplen narasel na več kot 200 somov letno, maksimum obdobja je zabeležen leta 2010 (433).

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, vzdrževanje populacij v razmerju primernem do drugih vrst ribje združbe, trajnostna raba populacij.

Varstveni ukrepi: gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za porabljanja, repopulacija v ciprinidne ribolovne revirje.

5.1.6 Mrena

Razširjena je skoraj po vsej centralni Evropi. V Sloveniji je splošno razširjena riba srednjih tokov vseh naših večjih rek. Mrena je v spodnjedravskem ribiškem območju prisotna na celotnem odseku reke Drave, v Pesnici, Dravinji, Polskavi in v nekaterih večjih pritokih. V stari strugi Drave od Meljskega jezua navzdol ima mrena dobre življenjske pogoje. Podobno velja za ostale vodotoke znotraj spodnjedravskega ribiškega okoliša, ki niso regulirani. Regulacije so eden od glavnih vzrokov njene ogroženosti.

Slika 20: Uplen mreže (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014

Analiza uplena mreže za obdobje 1986–2014 kaže, da je letni uplen v upadu. V prvem letu opazovanega obdobja je bilo uplenjenih 2.157 mren, kar je tudi maksimum obdobja. Že leta 1987 je uplen upadel pod 1.500 mren letno in se nato postopoma zmanjševal. Najnižji uplen je bil evidentiran leta 2013 (128 mren). Povprečni letni uplen v obdobju 1986–2014 je bil 930 rib.

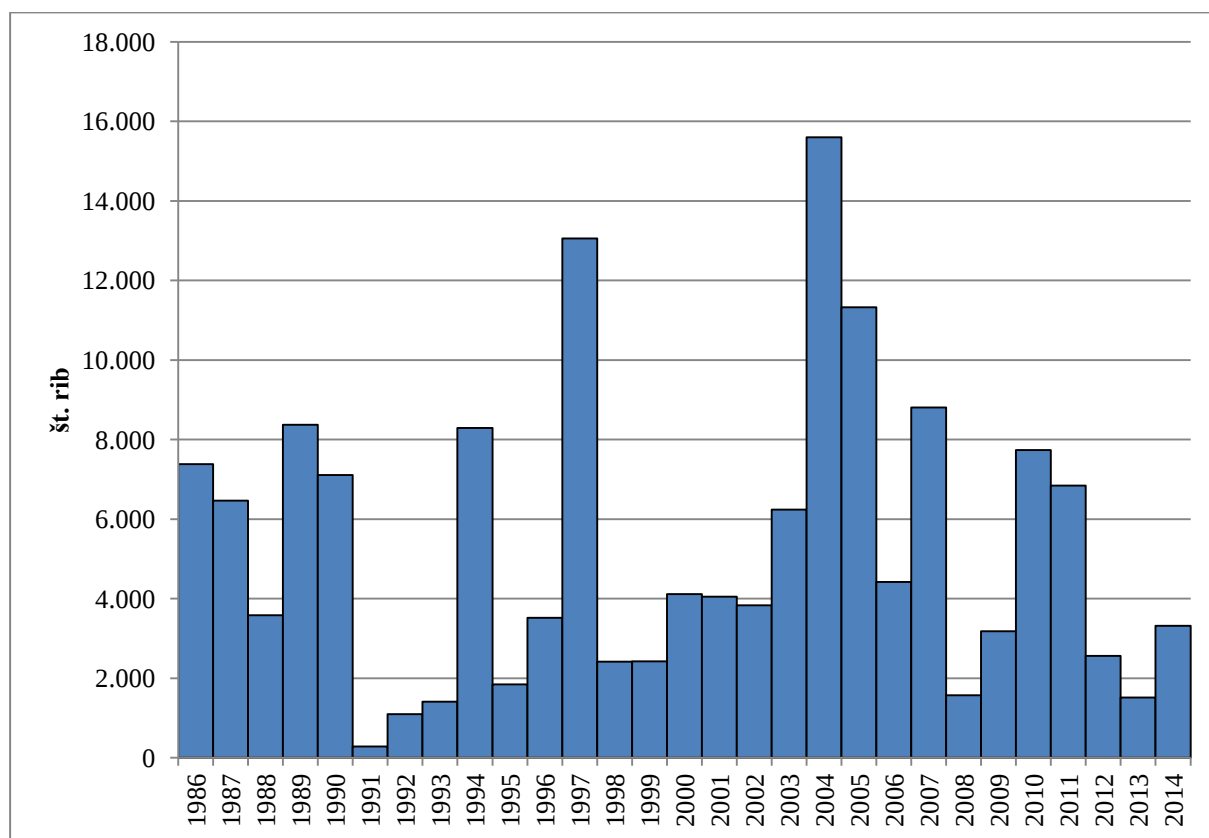
Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka in pritokov, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do dristišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč. Povečati pretok Drave na odsekih odvzema vode za hidroelektrarne med Mariborom in Ptujem, pod ptujskim jezerom in pod Ormoškim jezerom. Vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti na jezovih hidroelektrarn na reki Dravi, kjer danes prehajanje ni mogoče, vzpostavljanje prehodnosti na pritokih Drave kjer so ali so bila evidentirana dristišča podusti.

Ukrepi: varstvo, ohranjanje in sanacija dristišč, ki zaradi različnih razlogov ne delujejo ali so ribam nedostopna, prenehanje onesnaževanja in sanacija stanja, sonaravno urejanje vodotokov, renaturacija oziroma revitalizacija degradiranih vodotokov, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, varstvo pred plenjenjem kormoranov, trajnostna raba populacij, poribljavanja ribolovnih revirjev.

5.1.7 Rdečeočka

Naselitveno območje rdečeočke je skoraj vsa Evropa in zahodna Azija. Naseljuje tekoče in stoječe vode. V Sloveniji živi v srednjih in spodnjih tokovih rek donavskega porečja, v ribnikih, akumulacijah, rečnih rokavih in mrtvicah. Rdečeočka je v reki Dravi prisotna na

celotnem delu spodnjedravskega ribiškega območja, v Pesnici, srednjem in spodnjem delu Dravinje, Polskavi, Ložnici in v nekaterih večjih pritokih, najdemo jo tudi v ribnikih in akumulacijah. Je splošno razširjena vrsta. Zaenkrat še ni ogrožena.

Slika 21: Upleni rdečeočke (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014

Analiza uplena rdečeočke za obdobje 1986–2014 kaže na velika nihanja, ki pa so bolj posledica netočne evidence uplena za to vrsto, kot pa dejanskega nihanja uplena. Podatki o uplenu rdečeočke so se v začetnem obdobju namreč vodili združeni kot podatki za »druge vrste«.

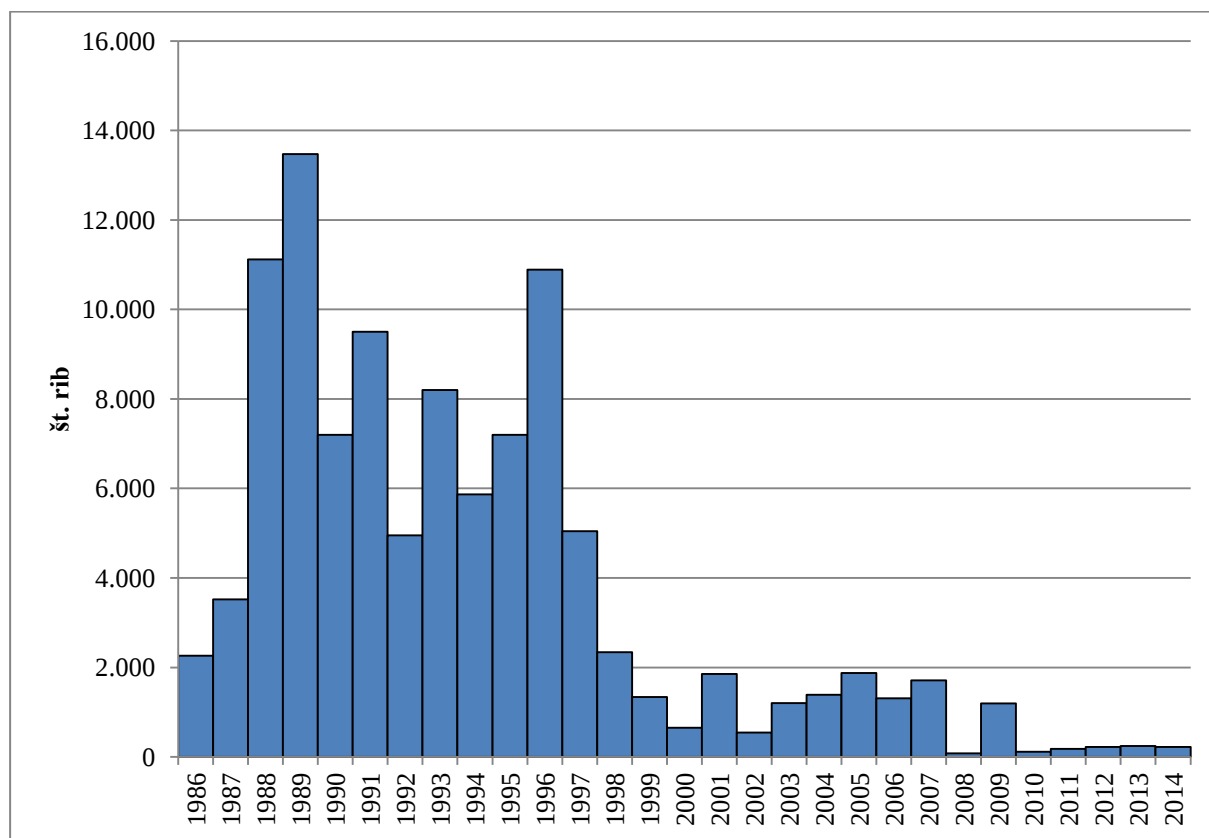
Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, trajnostna raba populacij.

Ukrepi: varstvo, ohranjanje in sanacija dristišč, ki zaradi različnih razlogov ne delujejo ali so ribam nedostopna, prenehanje onesnaževanja in sanacija stanja, sonaravno urejanje vodotokov, renaturacija oziroma revitalizacija degradiranih vodotokov, ureditev prehodov za ribe, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, trajnostna raba populacij, gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za poribljavanja, repopulacija v ciprinidne ribolovne revirje.

5.1.8 Ogrica

Živi v donavskem in vardarskem bazenu ter pritokih Črnega morja, porečju Elbe in v pritokih Kaspijskega morja ter na severu v južnih delih Švedske in Finske. Naseljuje tekoče in stoječe vode, ki imajo čiste pritoke kamor lahko zahaja na drst. V Sloveniji živi v srednjih in spodnjih tokovih rek donavskega porečja. Ogrica je v reki Dravi prisotna na celotnem delu

spodnjedravskega ribiškega območja, v reki Dravinji in v nekaterih večjih pritokih. Potencialno jo ogroža onesnaževanje.

Slika 22: Uplen ogrice (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014

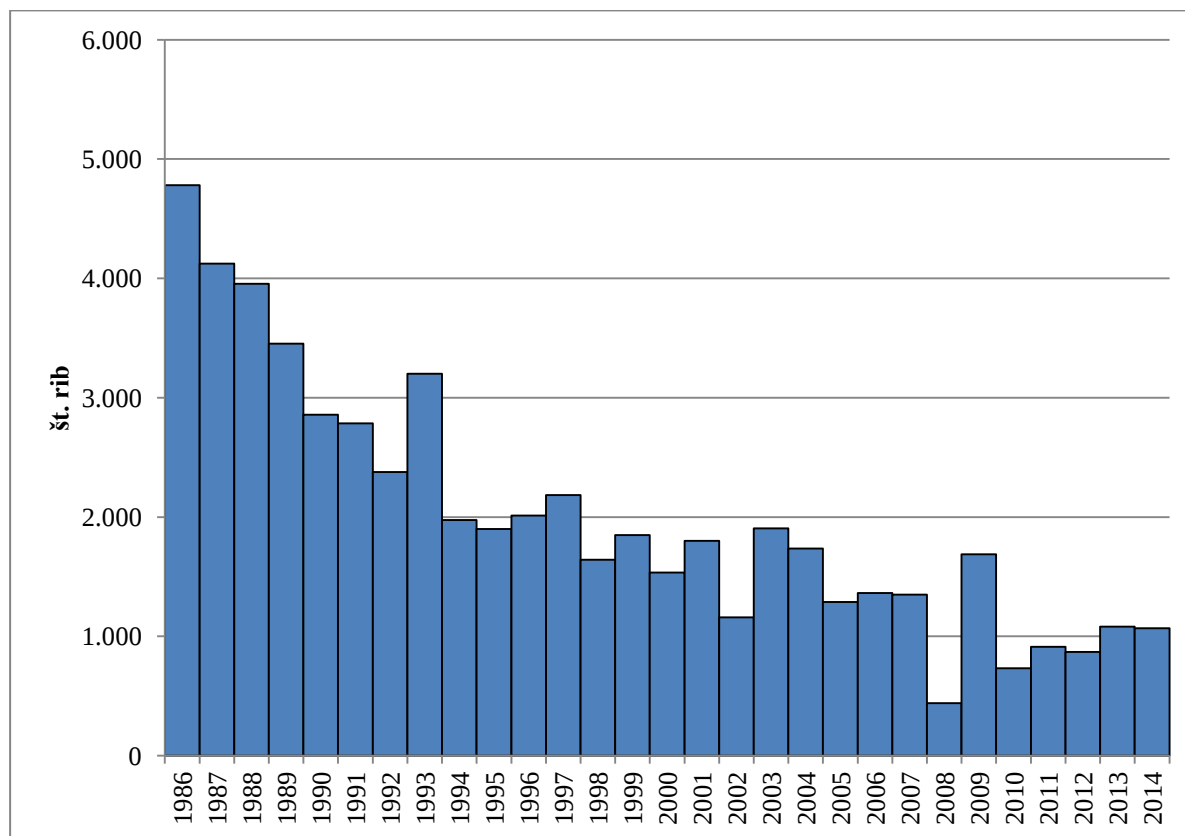
Analiza uplena ogrice za obdobje 1986–2014 kaže, da je letni uplen v močnem upadu. V prvem delu obdobja, do leta 1998 se je uplen gibal v mejah med 2.000 do 14.000 uplenjenih ogric letno. Leta 1999 je uplen padel pod mejo 2.000 rib in te meje ni več presegel. Dolgoletni povprečni letni uplen je bil 3.645 ogric. Maksimum obdobja je bil dosežen leta 1989 (13.470), minimum pa leta 2008 (81).

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, vzpostavitev prehodnosti za ribe med pritoki in matično reko, revitalizacija pritokov ob ustjih, zaščita naravnih dristišč, trajnostna raba populacij. Povečati pretok Drave na odsekih odvzema vode za hidroelektrarne med Mariborom in Ptujem, pod ptujskim jezerom in pod Ormoškim jezerom. Vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti na jezovih hidroelektrarn na reki Dravi, kjer danes prehajanje ni mogoče, vzpostavljanje prehodnosti na pritokih Drave kjer so ali so bila evidentirana dristišča podusti.

Varstveni ukrepi: varstvo, ohranjanje in sanacija dristišč, ki zaradi različnih razlogov ne delujejo ali so ribam nedostopna, prenehanje onesnaževanja in sanacija stanja, sonaravno urejanje vodotokov, renaturacija oziroma revitalizacija degradiranih vodotokov, ureditev prehodov za ribe, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, trajnostna raba populacij, gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za porabljanja, repopulacija v mešane in ciprinidne ribolovne revirje.

5.1.9 Klen

Je razširjen v vodah praktično vse Evrope razen jadranskega in vardarskega porečja ter Skandinavije. V Sloveniji je splošno razširjen v vseh rekah donavskega porečja. Klen je v reki Dravi prisoten na celotnem delu spodnjedravskega ribiškega območja, v Pesnici, Dravinji in v drugih večjih pritokih ter v ribnikih in akumulacijah.

Slika 23: Uplen klena (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014

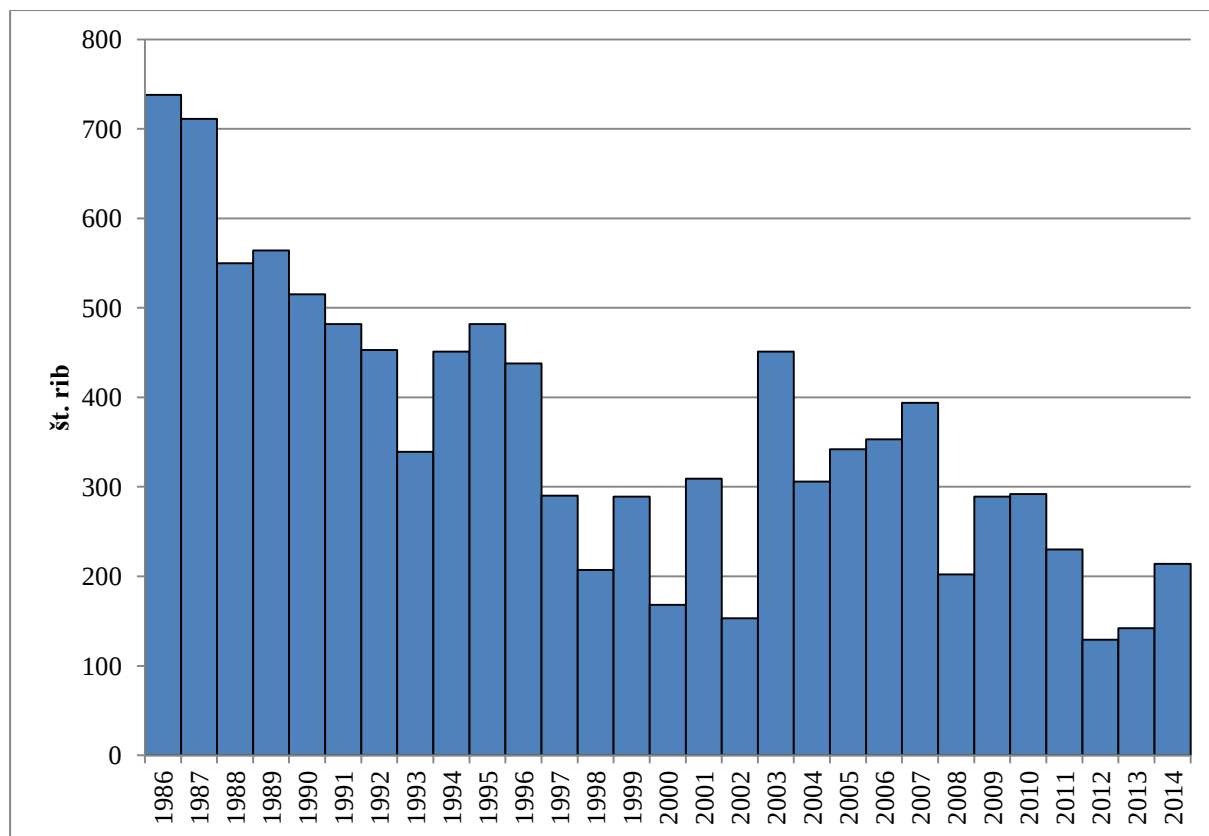
Analiza uplena klena za obdobje 1986–2014 kaže, da je letni uplen v upadu. Dolgoletni povprečni letni uplen klena je bil 2.001 rib. Maksimum obdobja je bil dosežen leta 1986 (4.782), minimum pa leta 2008 (441). Predvidevamo, da je upad uplena klena posledica manjšega odvzema te vrste rib in ne dejanskega zmanjševanja populacije klena.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč.

Ukrepi: varstvo, ohranjanje in sanacija drstišč, ki zaradi različnih razlogov ne delujejo ali so ribam nedostopna, prenehanje onesnaževanja in sanacija stanja, sonaravno urejanje vodotokov, renaturacija oziroma revitalizacija degradiranih vodotokov, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, varstvo pred plenjenjem kormoranov, trajnostna raba populacij, poribljavanja ribolovnih revirjev.

5.1.10 Ščuka

Naseljuje tekoče in stoječe vode. Razširjena je po vsej Evropi. V Sloveniji je razširjena v donavskem porečju in jadranskem povodju. V Sloveniji živi v jadranskem povodju in donavskem porečju. V spodnjedravskem ribiškem območju je prisotna v Dravi, Pesnici, spodnjih oziroma nižinskih delih Dravinje in Polskave, v Rogatnici, Ložnici, Lešnici, Sejanci ter v večini nižinskih stoječih voda. Glavni vzrok njene ogroženosti so regulacije in uničevanje drstišč z uničevanjem poplavnih travnikov in ostalih priobalnih zemljišč.

Slika 24: Uplen ščuke (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014

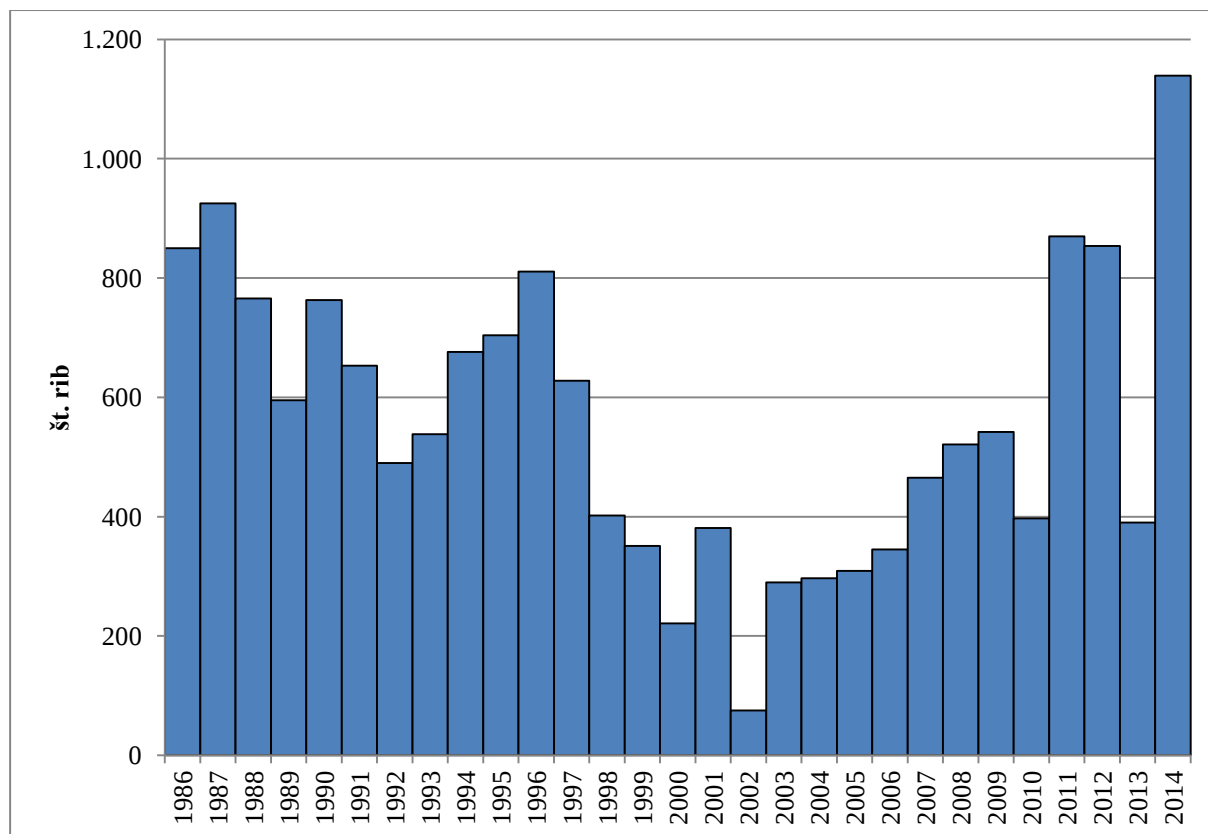
Analiza uplena ščuke za obdobje 1986–2014 kaže, da je letni uplen v upadu. V prvem letu opazovanega obdobja je bilo uplenjenih 738 ščuk, kar je tudi maksimum obdobja. Nato se je uplen postopoma zmanjševal in leta 2012 dosegel minimum (129). Med leti 2003–2011 se je uplen ponovno nekoliko povečal in se gibal v povprečju med 200 in 400 uplenjenimi ščukami letno.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, vzpostavitev prehodnosti za ribe med pritoki in matično reko, revitalizacija pritokov ob ustjih, zaščita naravnih drstišč, vzdrževanje populacij v razmerju primernem do drugih vrst ribje združbe (odnos plen-plenilec).

Varstveni ukrepi: varstvo, ohranjanje in sanacija drstišč, ki zaradi različnih razlogov ne delujejo ali so ribam nedostopna, prenehanje onesnaževanja in sanacija stanja, sonaravno urejanje vodotokov, renaturacija oziroma revitalizacija degradiranih vodotokov, trajnostna raba populacij, poribljavanja ribolovnih revirjev, gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za poribljavanja, repopulacija v mešane in ciprinidne ribolovne revirje.

5.1.11 Smuč

Naseljuje tekoče in stoječe vode. Razširjen je predvsem v vodah vzhodne Evrope. Prenesen je bil tudi v Anglijo, Francijo, Španijo, Grčijo in Italijo. V Sloveniji je razširjen v donavskem porečju in nekaterih stoječih vodah jadranskega povodja kamor je bil prenesen. V spodnjedravskem ribiškem območju je prisoten v Dravi, Pesnici, spodnjih oziroma nižinskih delih Dravinje in Polskave ter v večini nižinskih stoječih voda. Glavni vzrok njegove ogroženosti so regulacije.

Slika 25: Uplen smuča (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014

Analiza uplena smuča za obdobje 1986–2014 kaže, da letni uplen iz leta v leto močno niha. V obdobju 1986–2002 se je uplen v povprečju zmanjševal in leta 2002 dosegel minimum obdobja, ujetih je bilo 381 smučev. Od leta 2002 naprej pa se je uplen povečeval in leta 2014 dosegel maksimum obdobja, ko je bilo uplenjenih 1.139 smučev. Povprečni letni uplen celotnega opazovanega obdobja je 560 smučev.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, vzdrževanje populacij v razmerju primernem do drugih vrst ribje združbe (odnos plen-plenilec).

Varstveni ukrepi: varstvo, ohranjanje in sanacija drstišč, ki zaradi različnih razlogov ne delujejo ali so ribam nedostopna, prenehanje onesnaževanja in sanacija stanja, sonaravno urejanje vodotokov, renaturacija oziroma revitalizacija degradiranih vodotokov, trajnostna raba populacij, poribljavanja ribolovnih revirjev, gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za poribljavanja, repopulacija v mešane in ciprinidne ribolovne revirje.

5.1.12 Druge domorodne vrste

Druge domorodne vrste kot so linj, rdečeperka, zelenika itd. se lahko poribljava iz ribnikov, ki imajo dovoljenje za gojitev rib za poribljavanja. Pri tem se upošteva načelo vrstne sestave lokalnih populacij, pomeni, da v vodna telesa, kjer obravnavana vrsta še ni prisotna poribljavanje ni dovoljeno, oziroma je dovoljeno le na podlagi predhodne presoje vpliva na varovana (Natura 2000, naravne vrednote, ekološko pomembna območja) in zavarovana območja in na podlagi strokovnega mnenja ZZRS.

5.1.13 Tujerodne vrste

Povečanje vnosov tujih vrst rib je bilo po svetu opazno v drugi polovici 19. stoletja, naraščanje tega pojava pa je trajalo vse do sedemdesetih let našega stoletja (Leiner 1996). Isti avtor navaja, da je bilo do danes izvedenih kar 1.354 vnosov, gre za skupno 237 tujih vrst rib, ki so bile vnesene v 140 držav po vsem svetu. Tudi Slovenija glede tega ni izjema. Najbolj znana primera sta vnos potočne postrvi iz donavskega porečja v jadransko povodje, njeno križanje s soško postrvjo in s tem v zvezi ogroženost soške postrvi. Podoben primer pa je poznan iz novejšje zgodovine, to je vnos donavske podusti v Vipavo, torej prenos donavske podusti v jadransko povodje, konkretno v reko Vipavo. Zaradi tega danes ugotavljamo, da je jadranska podust iz porečja Vipave izginila.

Zaradi spoznanja negativnih ekoloških posledic prenosov je Evropska svetovalna komisija za sladkovodno ribištvo (EIFAC) leta 1987 sprejela Zakon o praksi.

Zaradi negativnih vplivov na domorodne vrste rib in na druge živalske in rastlinske vrste, so danes poribljavanja s tujerodnimi vrstami prepovedana (izjemi sta šarenka in gojeni krap). Zmanjšuje se številčnost populacij vseh tujerodnih vrst na celotnem območju, prednostno na območjih z naravovarstvenim statusom in na vseh vodnih telesih, ki niso izolirana. Kot enega od ukrepov za zmanjšanje populacij tujerodnih vrst se predvidi njihov aktivni izlov. V ta namen se prilagodi ribolovne režime in glede na prostorsko razširjenost posameznih tujerodnih vrst v ribiških območjih, ribiških okoliših oziroma ribiških revirjih, ustrezno določi ribolovni režim. Ukrep se izvede v fazi priprave posameznih RGN za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših.

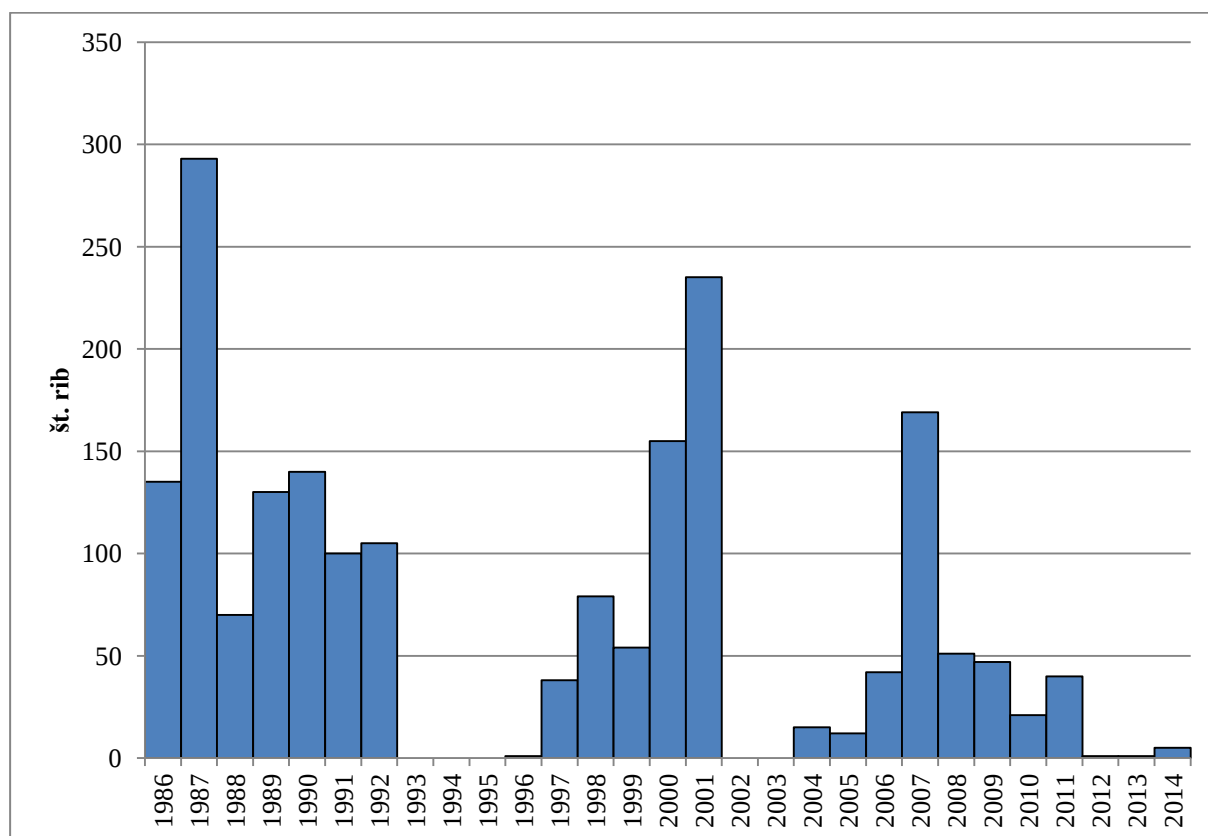
Poribljavanje s tujerodnimi vrstami je lahko izjemoma dovoljeno, če tako kažejo ugotovitve postopka presoje tveganja za naravo in to ni v nasprotju z usmeritvami na območjih z naravovarstvenim statusom (območja Natura 2000, zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja) oziroma usmeritvami in priporočili izven območij z naravovarstvenim statusom ter na podlagi strokovnega mnenja ZZRS.

5.1.13.1 Šarenka

Šarenka je v Sloveniji tujerodna vrsta. Iz Severne Amerike je bila v Evropo prinesena v drugi polovici 19. stoletja, točno 1879 leta (Holdich, Lowery, 1988), v Slovenijo pa 1890 leta, predvsem za vzrejo v ribogojnicah. V zadnjih treh desetletjih prejšnjega stoletja se je pričela množično uporabljati za dopolnilna poribljavanja (pod trnek) v ribolovne revirje. V nekaterih slovenskih vodotokih se redno drsti. Podobno kot v drugih ribiških območjih se dopolnilno vlaga »pod trnek« v času ribolovne sezone tudi v spodnjedravskem ribškem območju in v uplenu salmonidnih vrst rib predstavlja več kot polovico uplena.

Bertok (1999) navaja, da je po podatkih o uplenu rib za leto 1996 šarenka v Sloveniji razširjena v obeh vodnih območjih, jadranskem in donavskem ter v porečjih: Drave, Mure,

Save, Kolpe, Soče in ponikalnicah in vodotokih z direktnim izlivom v jadransko morje. Od skupaj 64 ribiških družin, ki v Sloveniji poleg ZZRS izvajajo ribiško upravljanje, jih je v letnih poročilih za leto 1996 prikazalo njen uplen kar 44. Poleg teh ribiških družin pa so ribiči šarenko lovili tudi v vodah posebnega pomena. Samo 18 ribiških družin pri evidenci uplena salmonidov za leto 1996 ni prikazalo uplena šarenke. Torej je bila šarenka leta 1996 razširjena že v več kot 2/3 ribiških okolišev v Sloveniji. Primerjava podatkov po posameznih porečjih kaže, da je v porečju Save in Soče največ ribiških družin, ki poročajo o njenem uplenu oziroma v primeru Soče vsi upravljavci. Koristna vodna površina ribolovnih revirjev, kjer so ribiči v letu 1996 lovili šarenko je največja v savskem porečju 1.663,5 ha ali 47 % od skupno 3.536,7 ha, sledijo pa porečje Drave z 834,7 ha ali 23,6 %, Soče s 672 ha ali 19 %, Mure s 183,3 ha ali 5,2 %, vodotoki jadranskega povodja s 112,4 ha ali 3,2 % in porečje Kolpe s 70,6 ha ali samo 2 %.

Slika 26: Uplen šarenke (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014

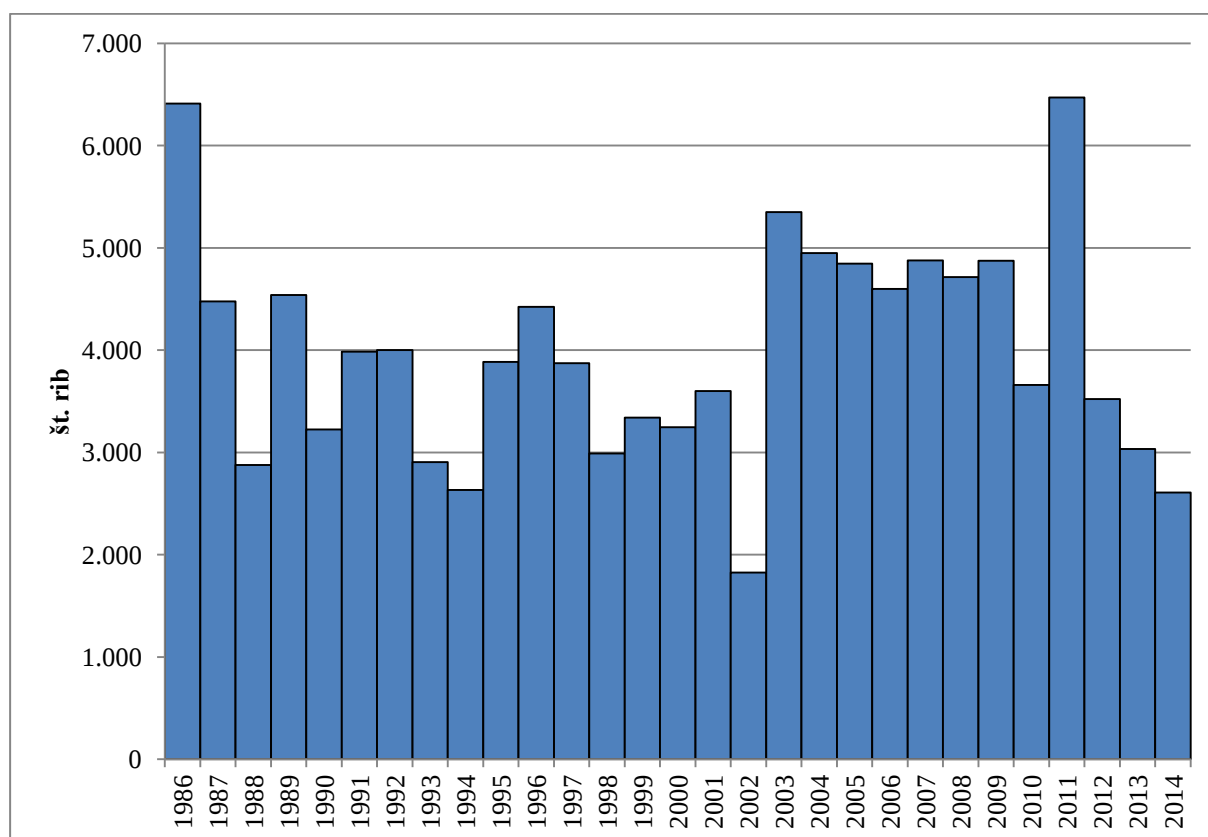
Uplen šarenke je neposredno odvisen od količine vloženih merskih rib, ki se v okviru dopolnilnih vlaganj »pod trnek«, v času ribolovne sezone, vložijo v ribolovne revirje. V primerjavi z uplenom šarenke v drugih ribiških območjih je bil le ta dokaj skromen. Povprečni letni uplen v opazovanem obdobju je bil 67 rib na leto. Največji je bil evidentiran leta 1987 (293), minimum pa med leti 1993–1995 in 2002–2003 ko ni bilo ujete šarenke.

Varstveni cilj: prostorsko in količinsko omejena uporaba na način, da ne ogroža populacij domorodnih vrst rib. Poribljavanja šarenke se postopno zmanjšuje, hkrati se z izvajanjem raziskav in različnimi monitoringi sledi stanje. Postopen prehod na poribljavanja sterilne oblike šarenke, predvsem na območjih s posebnim naravovarstvenim pomenom, po letu 2018 se poribljavanja izvaja izključno s sterilno obliko šarenke.

Ukrepi: gojitev šarenke v ribogojnicah za gojitev rib za poribljavanja, dopolnilna poribljavanja določenih ribolovnih revirjev v času ribolovne sezone, prenehanje poribljavanja najmanj 30 dni pred zaključkom ribolovne sezone, uporaba sterilnih šarenk. Poribljavanja se izvajajo izključno z odraslimi ribami in v količini, ki ne ogroža populacij domorodnih vrst rib, kar pomeni, da se lahko z njo poribljava le v takem obsegu, da se glede na ribolovni pritisk in dovoljeni uplen do konca ribolovne sezone večina izlovi. Na območjih ribolova z ribolovnim režimom »ujemi in izpusti« se ne izvaja poribljavanja šarenke. Spolno zrele šarenke divjih populacij se ne uporablja za gojenje rib za poribljavanja. Postopen prehod na poribljavanja sterilne oblike šarenke, predvsem na območjih s posebnim naravovarstvenim pomenom, po letu 2018 se poribljavanja izvaja izključno s sterilno obliko šarenke. Obseg poribljavanja se prilagodi hidrološkim in ekološkim pogojem posameznega ribolovnega revirja upoštevajoč varstveni status posameznih varovanih in zavarovanih območij in vrst, po predpisih o ohranjanju narave in se mora natančno določiti v RGN posameznega ribiškega okoliša.

5.1.13.2 Krap

Gojene oblike krapa so v Evropi prisotne že več tisoč let. Gojitev je bila prvotno usmerjena predvsem v prirejo mesa, z razmahom ribolova in ribolovnega turizma, pa so se v državah z razvitim ribolovnim turizmom začela tudi dopolnilna poribljavanja. Poribljavanja z gojenimi oblikami krapa se vršijo v stoječe in tekoče vode. Danes je v Sloveniji najpomembnejša nepostrvja ribolovna vrsta. V spodnjedravskem ribiškem območju se krapji gojene oblike lovijo v vseh ribiških okoliših. V skladu z Uredbo o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah se gojena oblika krapa šteje za tujerodno vrsto.

Slika 27: Uplen krapa gojene oblike (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014

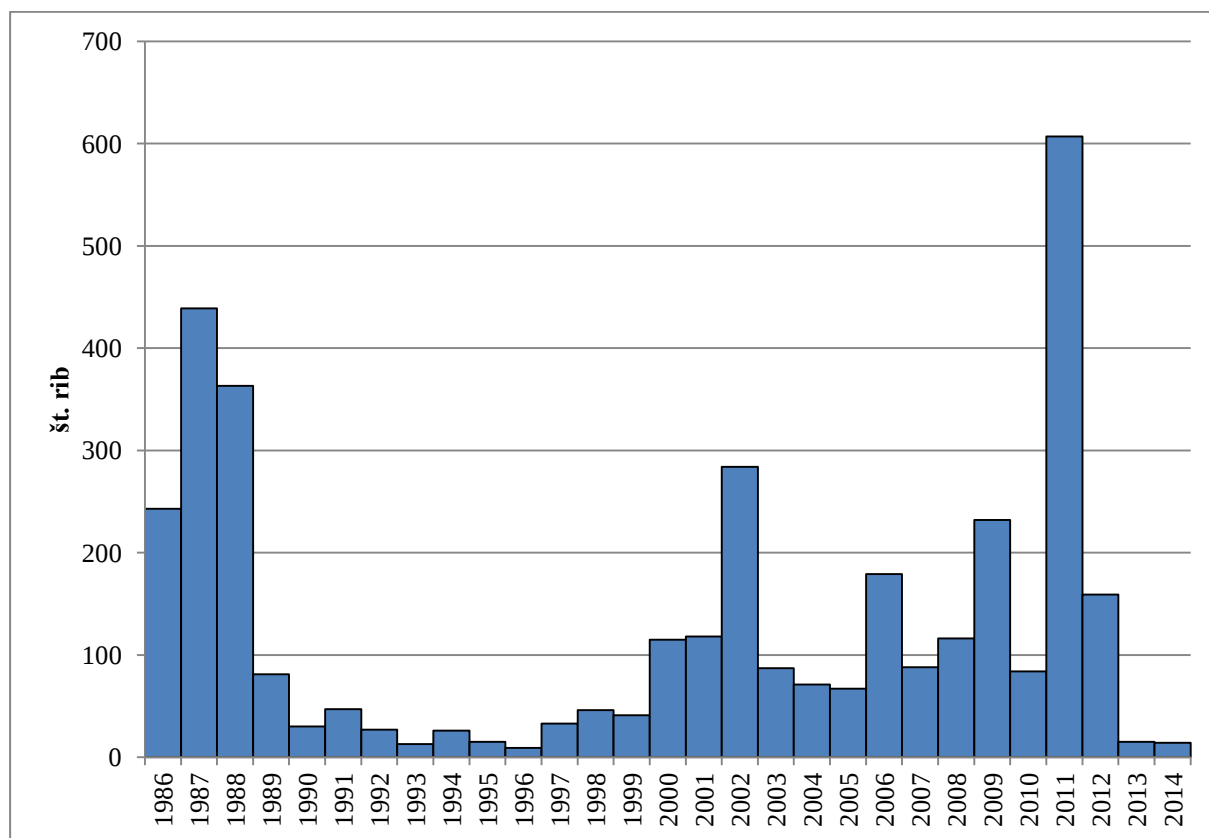
Povprečni letni uplen gojene oblike krapa v obdobju 1986–2014 v spodnjedravskem ribiškem območju je bil 3.991 rib. Največji uplen je bil zabeležen leta 2011 (6.471), najmanjši pa leta 2002 (1.824).

Varstveni cilj: prostorsko in količinsko omejena uporaba krapa (gojena oblika) na način, da ne ogroža populacij domorodnih vrst rib.

Ukrepi: prostorsko in količinsko omejena uporaba na način, da ne ogroža domorodnih vrst rib. Za namene poribljavanja se goji izključno v ribogojnicah za poribljavanja. Le ta se izvajajo predvsem v določenih ciprinidnih ribolovnih revirjih in le z odraslimi ribami ter v obsegu, da ne ogroža populacij domorodnih vrst rib. Obseg poribljavanja se prilagodi hidrološkim in ekološkim pogojem posameznega ribolovnega revirja upoštevajoč varstveni status posameznih varovanih in zavarovanih območij in vrst, po predpisih o ohranjanju narave in se mora natančno določiti v RGN posameznega ribiškega okoliša, postopna omejitve poribljavanja z gojenimi oblikami krapa, genetske analize morebitnih populacij divje oblike krapa.

5.1.13.3 Beli amur

V Evropi se je začel intenzivno širiti po letu 1950. V ribogojnicah ga gojijo zaradi okusnega mesa, medtem ko so ga v ribolovne vode začeli naseljevati ribiči zaradi okusnega mesa, relativno velike teže in velike borbenosti. V Evropi je splošno razširjen. V Sloveniji je bil naseljen v mnoge stoječe vode in tudi večje reke. Tako je tudi v spodnjedravskem ribiškem območju.

Slika 28: Uplen belega amurja (število rib) v spodnjedravskem ribiškem območju v obdobju 1986–2014

Belega amurja so v spodnjedravskem ribiškem območju ribiči lovili v ribnikih in akumulacijah ormoškega, pesniškega in slovenjebistriškega ribiškega okoliša. Povprečni letni uplen belega amurja v obdobju 1986–2014 v spodnjedravskem ribiškem območju je bil 126 rib. Največji uplen je bil zabeležen leta 2011 (607), najmanjši pa leta 1996 (9). Uplen je bil v prvih treh letih obdobja precej večji kot v naslednjih letih.

Varstveni cilj: zmanjšanje populacije, preprečiti nadaljnje širjenje belega amurja.

Ukrepi: intenziven ribolov, sproščen ribolovni režim, prepoved vzreje z namenom poribljavanja in aktivno nadzorovanje vzreje v ciprinidnih ribogojnicah s strani okoljskih, kmetijskih in ribiških inšpektorjev. Prepoved vlaganja v revirje in prenašanje belega amurja v druge vodotoke.

5.1.13.4 Srebrni koreselj

Srebrni koreselj je v Evropi prisoten že več desetletij. V Evropo in k nam je bil prinesen iz Azije. Je trdoživa toplovodna vrsta, ki jo zaradi specifičnega načina razmnoževanja uvrščamo med invazivne vrste. Pri nas so prisotne samo samice te vrste, ki se lahko uspešno drstijo s samci drugih vrst krapovcev. Z razmahom rekreacijskega oziroma pritočnega ribolova, ribolovnega turizma in predvsem ribiških tekmovanj so se v državah z razvitim ribolovnim turizmom in tudi pri nas, začela tudi dopolnilna poribljavanja. V spodnjedravskem ribiškem okolišu predstavlja uplen srebrnega koreslja pomemben delež celotnega uplena. Največ ga je v vzhodnem nižinskem delu območja.

Varstveni cilj: zmanjšanje populacije, preprečiti nadaljnje širjenje srebrnega koreslja.

Ukrepi: intenziven ribolov, sproščen ribolovni režim, prepoved vzreje v ribogojnicah in aktivno nadzorovanje vzreje v ciprinidnih ribogojnicah s strani okoljskih, kmetijskih in ribiških inšpektorjev. Prepoved vlaganja v revirje in prenašanje srebrnega koreslja v druge vodotoke.

5.1.13.5 Zlati koreselj

Zlati koreselj je v Evropi prisoten že več desetletij. V Evropo in k nam je bil prinesen kot okrasna akvarijska ribica – zlata ribica iz Azije. Je trdoživa toplovodna vrsta, ki jo uvrščamo med invazivne vrste saj se v naravi uspešno razmnožuje.

Varstveni cilj: zmanjšanje populacije in preprečevanje nadaljnjega širjenja.

Ukrepi: intenziven ribolov, sproščen ribolovni režim, prepoved vzreje v ribogojnicah in aktivno nadzorovanje vzreje v ciprinidnih ribogojnicah s strani okoljskih, kmetijskih in ribiških inšpektorjev. Prepoved vlaganja v ribiške revirje in prenašanje rib v druge vodotoke.

5.1.13.6 Srebrni tolstolobik

Srebrni tolstolobik je bil v Evropo in v Slovenijo prenesen iz Kitajske zaradi odstranjevanja rastlinskega planktona iz ribnikov, s katerim se prehranjuje. V Sloveniji poseljuje stoječe vode, kjer je zaradi velikosti relativno zanimiva vrsta. Naseljevanja s srebrnim tolstolobikom so bila v preteklosti nestalna in precej nenadzorovana.

Varstveni cilj: zmanjšanje populacije, preprečiti nadaljnje širjenje srebrnega tolstolobika.

Ukrepi: intenziven ribolov, sproščen ribolovni režim, prepoved vzreje z namenom poribljavanja in aktivno nadzorovanje vzreje v ciprinidnih ribogojnicah s strani okoljskih, kmetijskih in ribiških inšpektorjev. Prepoved vlaganja v revirje in prenašanje srebrnega tolstolobika v druge vodotoke.

5.1.13.7 Sivi tolstolobik

Sivi tolstolobik je bil v Evropo in v Slovenijo prenesen iz Kitajske po letu 1960 zaradi odstranjevanja rastlinskega planktona iz ribnikov, s katerim se prehranjuje. V Sloveniji poseljuje stoječe vode, kjer je zaradi velikosti relativno zanimiva vrsta. Naseljevanja s sivim tolstolobikom so bila v preteklosti nestalna in precej nenadzorovana.

Varstveni cilj: zmanjšanje populacije, preprečiti nadaljnje širjenje sivega tolstolobika.

Ukrepi: intenziven ribolov, sproščen ribolovni režim, prepoved vzreje z namenom poribljavanja in aktivno nadzorovanje vzreje v ciprinidnih ribogojnicah s strani okoljskih, kmetijskih in ribiških inšpektorjev. Prepoved vlaganja v revirje in prenašanje sivega tolstolobika v druge vodotoke.

5.1.13.8 Pseudorasbora

Pseudorasbora se je iz Srednje Azije razširila po vsej Evropi po letu 1960. Je vsejeda in precej agresivna, saj napada zarod drugih rib in se hrani z njihovimi ikrami. Poseljuje tako tekoče kot stoječe vode in se v njih uspešno razmnožuje. Uvrščamo jo med invazivne vrste.

Varstveni cilj: zmanjšanje populacije, preprečiti nadaljnje širjenje pseudorazbore.

Ukrepi: prepoved vzreje v ribogojnicah in aktivno nadzorovanje vzreje v ciprinidnih ribogojnicah s strani okoljskih, kmetijskih in ribiških inšpektorjev. Prepoved vlaganja v revirje in prenašanje pseudorazbore v druge vodotoke.

5.1.13.9 Sončni ostriž

Iz Amerike so sončnega ostriža prenesli v Evropo leta 1887. V Sloveniji je splošno razširjen, saj poseljuje stoječe vode, ribnike, mrtvice in večje vodotoke.

Varstveni cilj: zmanjšanje populacije, preprečiti nadaljnje širjenje sončnega ostriža.

Ukrepi: intenziven ribolov, sproščen ribolovni režim, prepoved vzreje v ribogojnicah in aktivno nadzorovanje vzreje v ciprinidnih ribogojnicah s strani okoljskih, kmetijskih in ribiških inšpektorjev. Prepoved vlaganja v revirje in prenašanje sončnega ostriža v druge vodotoke.

5.1.13.10 Ameriški somič

Prvotno je naseljeval Severno in Srednjo Ameriko, in sicer predele od Velikih jezer do Floride in Mehike. V Evropo je bil prinesen leta 1885, najverjetneje kot akvarijska ribica. Danes je ameriški somič splošno razširjen v stoječih in počasi tekočih vodah skoraj po vsej Evropi.

Varstveni cilj: zmanjšanje populacije in preprečevanje nadaljnega širjenja ameriškega somiča.

Ukrepi: intenziven ribolov, sproščen ribolovni režim, prepoved vzreje v ribogojnicah in aktivno nadzorovanje vzreje v ciprinidnih ribogojnicah s strani okoljskih, kmetijskih in ribiških inšpektorjev. Prepoved vlaganja v revirje in prenašanje rib v druge vodotoke.

5.1.13.11 Signalni rak

Signalni rak je v Sloveniji tujerodna vrsta. Območje njegove naravne razširjenosti je Severna Amerika. V 70-letih prejšnjega stoletja je bil naseljen v Avstrijo od koder se je leta 2003 razširil tudi v porečje reke Mure in leta 2007 v porečje Drave na ozemlju Slovenije (Kus Veenvliet, J.&P. Veenvliet, 2008). Živi tako v tekočih kot stoječih vodah. Po zunanem izgledu je podoben raku jelševcu. Zaradi kompeticije vpliva na domorodne vrste rakov, je tudi prenašalec račje kuge. Prehranjuje se z drugimi živalskimi organizmi ter vodnimi rastlinami in algami tako da v primeru številčnih populacij lahko signalni raki pojedjo vse vodne rastline in alge ter tako vplivajo na druge vodne organizme, tudi ribe.

Varstveni cilji: preprečiti nadaljnje širjenje, odstranitev iz vodnih teles, kjer je že naseljen.

Ukrepi: eliminacija signalnih rakov z lovljenjem, sprememba ribolovnega režima, ki zaenkrat dovoljuje samo lov z ribiško palico, dovoliti lov s pastmi (vrše) in mrežami, osveščanje ribičev in širše javnosti ter tako preprečiti njegovo prenašanje in širjenje na območja, kjer ga še ni.

6 Varstvo rib, potočnih piškurjev in rakov območij Natura 2000

V tem poglavju je prikazano varstvo vrst in habitatnih tipov zaradi katerih so opredeljena območja Natura 2000 razglašena zaradi varstva kvalifikacijskih vrst rib in njihovih habitatov. V spodnjedravskem ribiškem območju od ribjih vrst uvrščenih na seznam dodatka II Direktive o habitatih najdemo dvanajst vrst rib, eno vrsto piškurjev (potočni) in eno vrsto rakov deseteronožcev (navadni koščak). Od tega je tri vrste dovoljeno loviti, in sicer bolena, pohro in platnico. Drugih vrst rib: grbastega okuna, zvezdogleda, upiravca, kaplja, navadne nežice, zlate nežice, pezdinka, beloplavutega globočka, velike senčice in potočnih piškurjev, ter navadnega koščaka, ni dovoljeno loviti.

V tabeli 5 prikazujemo ekološke zahteve posameznih vrst rib, katerih habitatni se varujejo v spodnjedravskem ribiškem območju.

Tabela 5: Razvrstitev domorodnih vrst rib in piškurjev spodnjedravskega ribiškega območja glede na njihove hidrološke (H) in razmnoževalne (R) potrebe, način prehranjevanja (mlade-odrasle ribe) in selitev.

Vrsta/družina	H	R	Prehrana	Selitev-tip	Selitev-razdalja
Ciprinidae					
platnica <i>Rutilus virgo</i> (Heckel, 1852)	reofilna	fito-litofilna	invertivor	potamodromna	kratka
bolen <i>Aspius aspius</i> (Linnaeus, 1758)	indiferentna	litofilna	piscivorna		
pohra <i>Barbus balcanicus</i> (Kot., Ts., Rab & Ber., 2002)	reofilna	litofilna	bentivorna		kratka
zvezdogled- <i>Romanogobio uranoscopus</i> (Agassiz, 1828)	reofilna	litofilna	invertivor		kratka
beloplavuti globoček- <i>Romanogobio vladykovi</i> (Fang, 1943)	reofilna	psamofilna	invertivor		kratka
pezdinka <i>Rhodeus amarus</i> (Bloch, 1782)	indiferentna	ostrakofilna	omnivorna		kratka
Percidae					
grbasti okun- <i>Gymnocephalus baloni</i> (Holčík & Hensel, 1974)	reofilna	fito-litofilna	omnivor	potamodromna	kratka
upiravec- Zingel streber (Siebold, 1863)	reofilna	litofilna	invertivor		kratka
Cottidae					
kapelj <i>Cottus gobio</i> (Linnaeus, 1758)	reofilna	speleofilna	omnivorna		kratka
Nemachillidae					
navadna nežica- <i>Cobitis elongatoides</i> (Bacescu & Maier, 1969)	oligoreofilna	fitolitofilna	bentivorna		kratka
zlata nežica <i>Sabanejewia balcanica</i> (Karaman, 1922)	oligoreofilna	fitofilna	bentivorna		kratka
Petromyzontidae					
donavski p. piškur <i>Eudontomyzon vladykovi</i> (Oliva & Zanan, 1959)	reofilna	litofilna	detritivora		kratka – srednja
Umbridae					
velika senčica- <i>Umbra krameri</i> (Walbaum, 1792)	stagnofilna	fitofilna	invertivor		

Legenda: Hidrologija: reofilna – hitro tekoče, s kisikom bogate in čiste vode; stagnofilna – počasi tekoče ali stoječe vode; indiferentna – vrsta s široko toleranco hidroloških pogojev, vendar ne reofilna. Razmnoževanje: litofilna – ribe odlagajo ike na ali v prod/kamenje; fitofilna – ike odlagajo na rastlinje ali dele rastlin; fitolitofilna – ike odlagajo na rastlinje ali na prod/kamenje če rastlinja ni; psamofilna – ike odlagajo na ali v pesek in drug drobnozrnat substrat; ostrakofilna – ike odlaga v školjke družine Unionidae; speleofilna – ike odlaga na strop votlinice in jih varuje; litopelagofilna – ike odloži na pesek/kamenje, ličinke pa se razvijejo med plavljenjem v pelagiku. Prehrana: invertivor – hrana so pretežno vodni nevretenčarji; piscivor – hrana so pretežno ribe; invertipiscivor – del populacije se hrani pretežno z vodnimi nevretenčarji, del pa pretežno z ribami; herbivor – hrani se z algami in makrofiti; omnivor – vrste, ki so glede hrane brez jasnih preferenc (oportunisti); filtrator – organske delce prefiltrira iz sedimenta. Selitev - razdalja: kratka – znotraj enega rečnega odseka (v plitvejši vode na drst, iz enega habitata v drugega zaradi pobega pred nevarnostjo, za hrano itd.); srednja – v oddaljene odseke reke in pritoke za hrano in zaradi reprodukcije. Potamodromna – se seli na krajše ali daljše razdalje znotraj rečnega ekosistema na drstišča in pasišča.

Ribiško upravljanje se izvaja na način, da se ohranjajo ali vzpostavijo naravne oziroma v naravi podobne združbe rib.

Ribiško upravljanje v spodnjedravskem ribiškem območju poteka tudi v območjih, ki imajo po predpisih o ohranjanju narave poseben status, v skladu z njihovo osnovno namembnostjo. Območja, posebej pomembna z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti, so določena z Uredbo o ekološko pomembnih območjih in opredeljena kot ekološko pomembna območja ali kot območja Natura 2000, ki so opredeljena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) ali kot naravne vrednote določene s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot. V njih veljajo posebni varstveni režimi. Zakon o ohranjanju narave in drugi podzakonski akti s področja ohranjanja narave določajo, da morajo posegi in dejavnosti na vseh navedenih območjih upoštevati njihovo osnovno namembnost tj. ohranjanje habitatnih tipov, ogroženih vrst ter njihovih habitatov. V ta namen se z aktom o zavarovanju ustanovi zavarovano območje z varstvenim režimom.

V populacije zavarovanih vrst se posega le na podlagi dovoljenj in sprejetih akcijskih načrtov ter strategij, ki zagotavljajo ugodno stanje vrste. Doseljevanje rib se izvaja z vlaganjem avtohtonih, lokalno prisotnih populacij rib. Če to ni mogoče, se izbere najbližjo podobno populacijo rib. Podrobnejše usmeritve se podajo pri pripravi RGN. Prostorsko in količinsko se postopoma zmanjšuje populacije vrst, ki niso iz istega porečja oziroma zaključene geografske enote. Naseljevanje in doseljevanje rib se ne izvaja v vodah, kjer se v preteklosti tega ni izvajalo.

Prostorsko in količinsko se postopoma zmanjšuje doseljevanje šarenke in hkrati krepí populacije avtohtonih vrst. Doseljevanje šarenke in krapa se omeji na revirje, kjer njuno vlaganje ni v nasprotju s cilji ohranjanja narave. Doseljevanje se izvaja s sterilnimi šarenkami, ostalih tujerodnih vrst rib se ne vlaga. Naseljevanje in preseljevanje tujerodnih vrst se ne izvaja.

Ribiška tekmovanja naj se usmerja izven območij z naravovarstvenim statusom. Podrobnejše usmeritve se podajo pri pripravi RGN.

Odvzem spolnih celic naj se izvaja na način in v obsegu, ki ne bo ogrožal stanja ribjih populacij.

Predvidi se ukrepe za zmanjšanje oziroma odstranjevanje populacij tujerodnih vrst iz naravnega okolja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov, razen šarenke v tistih revirjih, ki bodo opredeljeni v RGN.

V nadaljevanju so podani varstveni cilji in ukrepi za ribje vrste v interesu Evropske skupnosti, ki se varujejo s Habitatno direktivo oziroma Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000).

6.1 Bolen

V spodnjedravskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 za varstvo habitatov bolena zavarovano območje: SI3000220 Drava.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, varstvo drstišč, ohranjanje drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, trajnostna raba populacij, omejen in uravnotežen uplen, restriktiven ribolovni režim, nadzor drstišč v času drsti.

Varstveni ukrepi: prenehanje onesnaževanja rek in potokov, prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način s poravnanimi brežinami, ureditev in nadzor nad črpanjem voda, restavracija in renaturacija uničenih habitatov, vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti preko jezov, omejen in uravnotežen uplen, restriktiven ribolovni režim, nadzor drstišč v času drsti.

6.2 *Platnica*

V spodnjedravskem ribiškem območju so z Uredbo o Naturi 2000 za varstvo habitatov platnice zavarovana območja SI3000306 Dravinja s pritoki.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata platnice, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, ohranjanje drstišč, ohranjanje strukturiranosti rečnega dna (prod, kamni), še posebej prodnatih z rastlinami poraslih plitvin in prelivov, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč, trajnostna raba populacij.

Varstveni ukrepi: ohranjanje prodnatih plitvin in prelivov, prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način s poravnanimi brežinami, prenehanje onesnaževanja vodotokov, vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti preko jezov, restriktiven ribolovni režim.

6.3 *Grbasti okun*

V spodnjedravskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 za varstvo habitatov grbastega okuna zavarovano območje SI3000220 Drava.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata grbastega okuna, ohranjanje drstišč.

Varstveni ukrepi: prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način, ohranjanje neutrjenih brežin, kjer to ni možno pa se brežine urejajo sonaravno, prodnatih in drobno peščenih plitvin ob brežinah, prenehanje onesnaževanja vodotokov.

6.4 *Kaplja*

V spodnjedravskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 za varstvo habitatov kaplja zavarovano območje SI3000220 Drava.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata kaplja, ohranjanje drstišč.

Varstveni ukrepi: prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način s poravnanimi brežinami, ohranjanje strukturiranosti rečnega dna (prod, kamni) in struktur, ki nudijo skrivališča (obrežna vegetacija, korenine obrežnih dreves), prenehanje onesnaževanja vodotokov.

6.5 Zvezdogled

V spodnjedravskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 za varstvo habitatov zvezdogleda zavarovano območje SI3000220 Drava.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata zvezdogleda, ohranjanje drstišč.

Varstveni ukrepi: prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način s poravnanimi brežinami, ohranjanje strukturiranosti rečnega dna (prod, kamni) in naravne vodne dinamike (predvsem ohranjanje brzic), prenehanje onesnaževanja vodotokov.

6.6 Beloplavuti globoček

V spodnjedravskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 za varstvo habitatov beloplavutega globočka zavarovano območje SI3000220 Drava.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata beloplavutega globočka, ohranjanje drstišč.

Varstveni ukrepi: prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način s poravnanimi brežinami, ohranjanje neutujenih brežin, kjer to ni možno pa se brežine urejajo sonaravno, ohranjanje zamuljenih, prodnatih in drobno peščenih plitvin ob brežinah, prenehanje onesnaževanja vodotokov.

6.7 Pezdirk

V spodnjedravskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 za varstvo habitatov pezdirka zavarovano območje SI3000220 Drava.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata pezdirka, ohranjanje drstišč.

Varstveni ukrepi: prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način s poravnanimi brežinami, ohranjanje strukturiranosti rečnega dna in struktur, ki nudijo skrivališča (obrežna vegetacija, korenine obrežnih dreves), prenehanje onesnaževanja vodotokov.

6.8 Navadna nežica

V spodnjedravskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 za varstvo habitatov navadne nežice zavarovano območje SI3000220 Drava.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata navadne nežice, ohranjanje drstišč.

Varstveni ukrepi: prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način s poravnanimi brežinami, ohranjanje neutrjenih brežin, kjer to ni možno pa se brežine urejajo sonaravno, ohranjanje prodnatih in drobno peščenih plitvin ob brežinah, prenehanje onesnaževanja vodotokov.

6.9 Zlata nežica

V spodnjedravskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 za varstvo habitatov zlate nežice zavarovano območje SI3000306 Dravinja s pritoki.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata zlate nežice, ohranjanje drstišč.

Varstveni ukrepi: prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način, ohranjanje neutrjenih brežin, kjer to ni možno pa se brežine urejajo sonaravno, ohranjanje prodnatih in drobno peščenih do gruščnatih plitvin ob brežinah, prenehanje onesnaževanja vodotokov.

6.10 Upiravec

V spodnjedravskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 za varstvo habitatov upiravca zavarovano območje SI3000220 Drava.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata upiravca, ohranjanje drstišč.

Varstveni ukrepi: prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način s poravnanimi brežinami, ohranjanje strukturiranosti rečnega dna (prod, kamni) in naravne vodne dinamike (predvsem ohranjanje brzic), prenehanje onesnaževanja vodotokov.

6.11 Velika senčica

V spodnjedravskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 za varstvo habitatov velike senčice zavarovano območje SI3000220 Drava.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata velike senčice.

Varstveni ukrepi: prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način s poravnanimi brežinami, ohranjanje mrtvic in gramoznic, v katerih velika senčica živi, predvsem struktur, ki nudijo skrivališča (obrežna vegetacija, vodna vegetacija, korenine

obrežnih dreves), prenehanje onesnaževanja, prepoved vnosa tujerodnih vrst rib, predvsem plenilcev in rastlinojedih vrst rib.

6.12 Pohra

V spodnjedravskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 za varstvo habitatov pohre zavarovano območje SI3000306 Dravinja s pritoki.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata pohre, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, ohranjanje drstišč.

Varstveni ukrepi: ohranjanje prodnatih plitvin in prelivov, prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način, prenehanje onesnaževanja vodotokov, vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti preko jezov.

6.13 Potočni piškurji

V spodnjedravskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 za varstvo habitatov potočnih piškurjev zavarovano območje SI3000306 Dravinja s pritoki.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata donavskega potočnega piškurja (muljasto peščeno dno bogato z organskim drobirjem), ohranjanje drstišč.

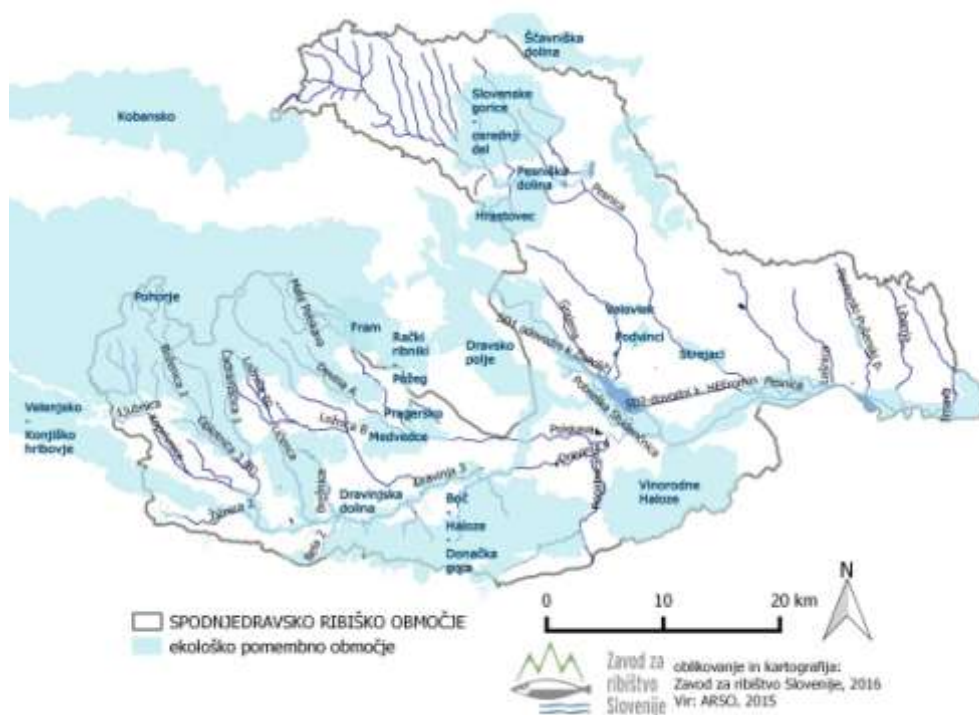
Varstveni ukrepi: prenehanje onesnaževanja vodotokov, prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način s poravnavo brežin, ohranjanje naravne strukture brežin vodotokov z meandrirajočo obliko struge. Kjer to ni možno se načrtujejo sonaravne ureditve, ki zagotavljajo raznolikost dna in tvorbo prodnato, peščenih do mivkastih območij – mikro habitatov, prenehanje onesnaževanja vodotokov.

6.14 Navadni koščak

V spodnjedravskem ribiškem območju so z Uredbo o Naturi 2000 zavarovana naslednja območja pomembna za varstvo habitatov navadnega koščaka: SI3000117 Haloze-vinorodne, SI3000118 Boč-Haloze-Donačka gora, SI3000270 Pohorje, SI3000306 Dravinja s pritoki, SI3000311 Vitanje-Oplotnica, SI3000315 Žičnica s pritoki, SI3000370 Slatinski potok, SI3000377 Devina in SI3000176 Bistriški jarek.

Varstveni cilji: ohranjanje narave biocenoze vodotoka in ekoloških značilnosti habitata navadnega koščaka.

Varstveni ukrepi: prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način, ohranjanje strukturiranosti rečnega dna in struktur, ki nudijo skrivališča (obrežna vegetacija, korenine obrežnih dreves), ohranjanje prodnatih plitvin in prelivov, prenehanje onesnaževanja vodotokov, zmanjševanje števila gojitvenih potokov.

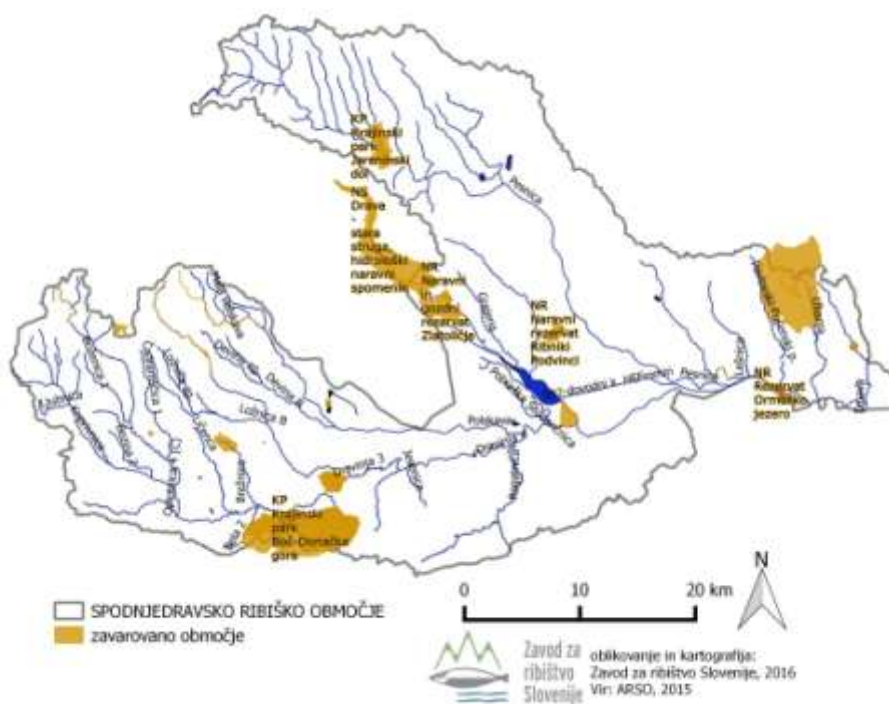
Slika 30 : Pregledna karta spodnjedravskega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – ekološko pomembna območja

Na sliki (Slika 30) so prikazana ekološko pomembna območja v spodnjedravskem ribiškem območju, na katere imajo lahko vpliv dejavnosti ribiškega upravljanja. Ekološko pomembno območje je območje habitatnega tipa, dela habitatnega tipa ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti.

Slika 31: Pregledna karta spodnjedravskega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – naravne vrednote

Na sliki (Slika 31) so prikazane naravne vrednote v spodnjedravskem ribiškem območju, na katere imajo lahko vpliv dejavnosti ribiškega upravljanja. Naravna vrednota je poleg redkega, dragocenega ali znamenitega naravnega pojava tudi drug vredni pojav, sestavina oziroma del žive ali nežive narave, naravno območje ali del naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava. Zlasti so to geološki pojavi, minerali, fosili ter njihova nahajališča, površinski in podzemni kraški pojavi, podzemske jame, soteske in tesni ter drugi geomorfološki pojavi, ledeniki in oblike ledeniškega delovanja, izviri, slapovi, brzice, jezera, barja, potoki in reke z obrežji, morska obala, rastlinske in živalske vrste, njihovi izjemni osebki ter njihovi življenjski prostori, ekosistemi, krajina in oblikovana narava. Naravne vrednote obsegajo vso naravno dediščino na območju Republike Slovenije. Zvrsti naravnih vrednot so: površinska geomorfološka, podzemeljska geomorfološka, geološka, hidrološka, botanična, zoološka, ekosistemska, drevesna in oblikovana naravna vrednota, krajinska vrednota, mineral in fosil.

Slika 32: Pregledna karta spodnjedravskega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – zavarovana območja

Na sliki (Slika 32) so prikazana zavarovana območja v spodnjedravskem ribiškem območju, na katere imajo lahko vpliv dejavnosti ribiškega upravljanja. Zavarovana območja so ožja ali širša območja narave, za katere je vlada ali pristojni organ ene ali več lokalnih skupnosti ali skupaj vlada in pristojni organ ene ali več lokalnih skupnosti sprejel akt o zavarovanju. Ožja zavarovana območja so naravni spomenik, naravni rezervat in strogi naravni rezervat. Širša zavarovana območja so narodni, regijski in krajinski park.

7 Usmeritve za trajnostno rabo rib

Trajnostna raba rib pomeni izvajanje ribolova v obsegu, na način in v času, da se z naravnim samoobnavljanjem ali z ukrepi ribiškega upravljanja dolgoročno ohranjajo ribe ter se pri tem ne poslabšuje ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst.

Izvajanje ribiškega upravljanja v spodnjedravskem ribiškem območju bo načrtovano v skladu z načeli trajnostne rabe ribjih populacij. S tem je omogočeno, da se populacije rib v določenem vodnem okolju reproducirajo in vzdržujejo. Število ribolovnih dni (izdanih ribolovnih dovolilnic) v posameznih ribiških območjih je prilagojeno specifičnim ekosistemskim značilnostim območja in načinu izvajanja ribiškega upravljanja, tako da je zagotovljena trajnostna raba ribolovnih virov. V revirjih, kjer je ribolov pomemben del turistične ponudbe, se izvajajo ukrepi dopolnilnega in vzdrževalnega poribljavanja in trajnostni rabi prilagojeni ribolovni režim.

Podrobni ukrepi, ki so opredeljeni v Programu, se sprejmejo v posameznih RGN za izvajanje upravljanja v posameznih ribiških okoliših, tako da je zagotovljena trajnostna raba ribolovnih virov.

Ribiško upravljanje mora biti usmerjeno v ohranitev domorodnih ribjih populacij, tako, da se ohranja njihova velikosti in starostna struktura ter njihovo dolgoročno preživetje. Podrobne usmeritve in ukrepi bodo določeni v RGN za izvajanje ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših.

Upravljanje s tujerodno vrsto-šarenko v Natura 2000 območjih bo sledilo dolgoročnemu cilju postopnega zmanjševanja in v končni fazi prenehanja poribljavanja šarenke ter prehod na poribljavanja izključno domorodnih vrst. Za doseg tega cilja se izvajajo naslednji ukrepi: gojitev domorodnih postrvjih vrst. V donavskem porečju je to potočna postrv z genetsko preverjenim poreklom in upoštevanjem lokalnih populacij.

Za izdelavo strategije upravljanja s šarenko se predlaga izvedba projekta »Monitoring populacije šarenke, njene interakcije z domorodnimi vrstami in raziskave prehrane šarenke«.

7.1 Načela posegov v populacije rib

7.1.1 Ribolov in obseg ribolova po posameznih vrstah rib

Obseg ribolova mora biti prilagojen naravni reprodukciji v posameznih delih ribiškega območja in je lahko povečan na račun dodatnih ukrepov, kot so na primer dopolnilna poribljavanja merskih rib v času ribolovne sezone. Poribljavanja odraslih ribolovnih vrst za namene ribolova morajo biti v ravnovesju z ribolovnim pritiskom in uplenom rib v posameznih ribiških okoliših oziroma ribolovnih revirjih ter taka, da ne predstavljajo nevarnost za ogrožene vrste rib ter druge ogrožene in zavarovane prostoživeče vrste.

Pri določanju obsega ribolova se uravnava največji dovoljeni uplen domorodnih vrst rib in določi obseg ter način izločanja tujerodnih, posebno še invazivnih vrst rib.

Povečan ribolovni pritisk se lahko kompenzira samo z dodatnim-dopolnilnim poribljavanjem domorodnih in tujerodnih vrst rib merske velikosti. Upravljanje s tujerodnimi vrstami se v skladu z naravovarstvenimi smernicami in izvaja samo v smislu pospeševanja ribolova ter mora biti takšno, da ne ogroža domorodnih vrst rib ter drugih ogroženih in zavarovanih prosto živečih vrst.

V revirjih s trajno povečanim pritiskom, kjer je ribolovni interes zelo velik se lahko uveljavlja omejitev oziroma zmanjšanje dnevnega uplena, prepoved uplena domorodnih vrst rib ali samo ribolov na način »ujemi in izpusti«. Tudi v teh primerih je potrebno določiti možen obseg ribolova. Obseg ribolova na način »ujemi in izpusti« in revirji oziroma odseki za tak način ribolova se določijo v RGN.

Podrobne usmeritve in ukrepi za izvajanje ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših bodo določeni v RGN.

7.1.2 Usmeritev za ribolovni režim

Ribolovni režim v celinskih vodah je določen s Pravilnikom o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/2007), v katerem so določene najmanjše dovoljene lovne mere in varstvene dobe za posamezne lovne vrste rib.

Doseganje cilja je trajnostna raba ribolovnih virov, kar je omogočeno s kakovostnim ribolovom na način, da ne ogroža velikosti in strukture populacij domorodnih vrst rib ter zagotavlja njihovo dolgoročno preživetje, obenem pa ne ogroža drugih živalskih in rastlinskih vrst.

Ribolovni režimi v posameznih ribiških območjih so prilagojeni specifičnim lastnostim območja in načinu izvajanja ribiškega upravljanja, tako da je zagotovljena trajnostna raba ribolovnih virov. Ribolovni režimi v posameznih ribiških območjih, ribiških okoliših ali revirjih se zaradi razlik med posameznimi prostorskimi enotami razlikujejo od splošno veljavnega predpisanega s pravilnikom. Ribolovni režim v posameznem ribiškem območju, ribiškem okolišu ali revirju je na podlagi specifičnih ekosistemskih značilnosti lahko strožji od splošno veljavnega za Slovenijo.

V posameznem ribolovnem revirju se poleg običajnega ribolovnega režima po sistemu ujemi in upleni, lahko hkrati izvaja tudi ribolov po sistemu ujemi in izpusti tako za revir, kot za posamezno vrsto domorodnih rib.

Vse druge, v spodnjedravskem območju tujerodne vrste rib, ki v pravilniku nimajo lovne mere in varstvene dobe, se lovijo brez omejitev oziroma v skladu z ribolovnimi režimi v posameznih ribiških okoliših. Zaradi zaščite sulčjih populacij se v spodnjedravskem ribiškem območju v RGN določi restriktiven ribolovni režim, to je omejitev možnega uplena in dvig najmanjše lovne mere na 80 cm.

Ribolovni režim v posameznem ROK se določi v RGN, kjer je določen tudi obseg ribolova.

Ribiška tekmovanja se lahko izvajajo samo na tekmovalnih trasah, ki se določijo v RGN. Nočni ribolov se lahko izvaja na posebej za to določenih mestih oziroma odsekih. Mesta za nočni ribolov se določijo v RGN.

7.1.3 Drugi posegi

Sladkovodni ekosistemi so bili v zadnjih stotih letih podvrženi številnim človekovim posegom. Rezultat tega je, da so številne vrste rib izumrle, postale redke ali ogrožene. Ocenjuje se, da trenutno 67 od 200 evropskih vrst rib ogrožajo človekovi posegi.

Med najbolj negativnimi posegi za populacije rib so tisti, ki povzročajo fragmentacijo habitatov. Populacije rib se v takih primerih ločijo na več manjši delov, med seboj so izolirane, kar posledično prinaša manjšo genetsko raznolikost in večjo ranljivost populacij. Kot ukrep v primerih fragmentacije habitatov se uporablja izgradnja prehodov za ribe, kar pa v Sloveniji, razen izjemoma, ni bila dosedanja praksa. Funkcionalnost prehodov za ribe je odvisna od specifičnih pogojev in lastnosti pregrad, ki razdelijo habitate oziroma populacije. V spodnjedravskem ribiškem območju so pregrade, ki ribam preprečujejo ali otežujejo prehajanje jezovne zgradbe na reki Dravi, Pesnici, Dravinji in drugih manjših vodotokih.

Poleg fragmentacije vodnega prostora se ob gradnji visokih jezov spremenijo tudi lastnosti habitatov. Postavitev in obratovanje hidroelektrarn bistveno spremeni življenjsko okolje rib in ostalih vodnih organizmov. Biotska raznovrstnost je zmanjšana ali izgubljena. Hidromorfološke lastnosti habitatov ter fizikalne in kemijske lastnosti vode se spremenijo. Rečni habitati se spremenijo v jezerske ali pol jezerske. Posledično se spremeni vrstna sestava rib, sorazmerja vrst, njihova številčnost, prostorska razporeditev posameznih vrst, pogoji za drst in selitev rib. Populacije tipičnih rečnih (reofilnih) vrst rib, ki zaradi njihovih ekoloških zahtev potrebujejo tekočo vodo, se lahko hitro zmanjšajo ali celo izginejo. V novonastalih pogojih nastopi tudi sprememba vrstne sestave organizmov rečnega dna, ki so hrana za ribe. Količina talnih organizmov se praviloma poveča, medtem ko se raznolikost vrst močno zmanjša. Velik negativni učinek na ribje populacije ima tudi nihanje vode, ki je posledica obratovalnega režima posamezne hidro elektrarne. Posebno velik je vpliv dnevnega nihanja vode na ikre ter zarod in mladice, ki ostanejo ujeti v depresijah, večjih ali manjših kotanjah, nastalih po umiku vode oziroma zmanjšanju njene globine. V takih primerih lahko pride tudi do pogina zaradi zadušitve, v vsakem primeru pa so v takih strukturah ujete ribe lahek plen plenilcev. V spodnjedravskem ribiškem območju se vpliv obratovanja hidroelektrarn kaže predvsem v reki Dravi na celotnem območju ribiškega okoliša. Zaradi dnevnega nihanja vode je funkcionalnost drstišč zmanjšana. Dogaja se namreč, da ikre zaradi upada vodne gladine ostanejo na suhem in propadejo.

Specifika spodnjedravskega ribiškega okoliša so derivacijske elektrarne na reki Dravi, ki v sušnih obdobjih večino vode po kanalih odvajajo na hidroelektrarne. V strugi Drave ostane samo biološki minimum. Ta majhna količina vode je v zimskih razmerah mnogo bolj izpostavljena ohlajanju in obratno v poletnih mesecih pregrevanju vode. Po drugi strani je struga Drave v času obilnih padavin preplavljena z vso vodo, ki jo derivacijski kanal hidroelektrarne več ne sprejme. Dejansko količina vode v strugi Drave, na odsekih kjer je vpliv odvzema vode za hidroelektrarne, niha med 10 l/s in 2.000 l/s. Ker so visoke vode vsakoleten pojav, se na teh odsekih vršijo številne regulacije, utrjevanje bregov, usmerjanje struge, razlivanje in plitvenje struge, kar posledično slabša življenjske pogoje ribjih združb, ki tam živijo.

Vpliv zaježitve sega tudi dolvodno od elektrarne. Količina in sestava rečnega sedimenta je drugačna od prejšnjega, naravnega stanja. Z zaježitvijo se močno zmanjša ali celo prekine naravni transport rečnih plavin. V strukturi rečnega dna dolvodno od pregrade se močno zmanjša količina drobnih frakcij. Te se usedajo v akumulaciji, kjer povzročijo zamuljenost dna in brežin, medtem ko se dolvodno opaža njihov deficit. Težave se pojavljajo tudi zaradi

izvajanja nekaterih nujnih rednih vzdrževalnih del v akumulaciji kot je na primer odstranjevanje usedlin. Poleg tega se spremeni tudi temperaturni režim vode, kar vpliva na celotno združbo vodnih rastlin in živali.

Vzporedno z gradnjo velikih elektrarn se je že v preteklosti na manjših vodotokih gradilo različne vodosilne naprave, v zadnjem času pa vedno bolj tudi male vodne elektrarne, klasične s točkovnim ali kratkim odvzemom vode in derivacijske, kjer se voda od zajetja do strojnice vodi po cevovodu na daljše razdalje (več sto metrov, tudi km in več). Taka gradnja oziroma obratovanje malih elektrarn, potokom na velikih razdaljah odvzame vodo in s tem spremeni njihov značaj in biološke procese. Manj problematičen od obeh načinov gradnje malih hidroelektrarn je tako imenovani klasičen tip male hidroelektrarne, kjer se vodo praviloma odvzame na krajših razdaljah, na že obstoječih jezovih. Zmanjšani pretoki vode v potoke prinašajo spremembe hidromorfoloških lastnosti vodotoka, koristni vodni površini, hidro dinamiki in seveda tudi v življenjskih združbah. Spremenijo se lahko vrstni sestav, sorazmerje vrst, naseljenost na enoto površine in seveda s tem primarna, sekundarna in terciarna produkcija v potoku. V spodnjedravskem ribiškem območju so male hidroelektrarne koncentrirane predvsem v porečju Dravinje, na Pohorju kakor tudi v nižinskem, spodnjem toku Dravinje.

Zaradi prevelikega odvzema rečnih naplavin so bili spremenjeni mnogi pomembni habitati, uničena številna drstišča. Odvzem proda je danes urejen s koncesijami, vendar se še vedno dogaja, da pod naslovom vzdrževalnih del prihaja do nekontroliranega in škodljivega poseganja v prodišča. Pomen dobrega upravljanja s to naravno dobrino je izrednega pomena za biotsko pestrost vodnega in obvodnega prostora. Ohranjanje strukture naplavin-zrnavosti strukture dna, ki je eden od pomembnejših abiotских faktorjev, neposredno vpliva na vodne življenjske združbe, tudi na ribe in njihove najpomembnejše habitate-drstišča. Za litofilne drstnice, vrste rib, ki ikre odlagajo v prodno podlago, so to ključni habitati, zaščiteni tudi s predpisi.

Znotraj spodnjedravskega ribiškega območja, v nižinskem delu, prevladuje kmetijska dejavnost. Zaradi zaščite kmetijskih zemljišč je bila večina vodotokov regulirana, ureditve pa izrazito tehnične in za ribe neprimerne. Na zmanjšano količino vode v potokih pomembno vplivajo tudi osuševanja močvirnih zemljišč. Nekateri vodotoki so praktično uničeni ali pa spremenjeni do te mere, da se je v njih praktično v celoti zamenjala ribja združba. Razmere še dodatno poslabšajo vsakoletne košnje brežin, ki ne omogočajo razvoja drevesne obrežne vegetacije, ki senči strugo potoka. Na številnih vodotokih so bili na izlivnih delih postavljeni neprehodni jezovi ali pragovi in s tem fizično preprečena migracija rib na drstišča v te pritoke. Po drugi strani je nosilec ribiškega upravljanja zelo oteženo postavljanje nižjih, za ribe prehodnih pragov v strugah teh degradiranih potokov, ki bi nekoliko izboljšale razmere za ribje združbe. Zaradi vedno bolj intenzivnega kmetijstva in širjenja kmetijskih površin v neposredno bližino vodotokov so vode vedno bolj onesnažene z različnimi kemičnimi sredstvi in gnojili. Dodaten problem predstavljajo neprečiščene komunalne odplake ali neustrezno očiščene odplake iz čistilnih naprav.

Velik problem v sušnih poletnih mesecih predstavljajo tudi nedovoljeni odvzemi vode, ki nekatere manjše potoke popolnoma izsušijo.

7.2 Usmeritve za poribljavanje in gojitev rib

Za nadomeščanje odvzetih rib zaradi ribolova, oziroma vzdrževanje optimalne številčnosti populacij domorodnih ribjih vrst, glede na nosilno sposobnost vode, ribiške družine izvajajo doseljevanje rib ali poribljavanja z odraslimi ribami ali z mladimi. Za doseljevanje domorodnih ribjih vrst v območja ribolova - ribolovne revirje, izvajalci ribiškega upravljanja njihove mladice pridobivajo na dva načina. Mladice domorodnih postrvjih vrst se sonaravno gojijo v njihovem naravnem okolju - gojitvenih revirjih ali pa tudi v nadzorovanih pogojih v ribogojnicah.

Povečan ribolovni pritisk ribičev v posameznih ribolovnih revirjih spodnjedravskega ribiškega območja se kompenzira bodisi z zmanjševanjem dovoljenega dnevnega uplena ali dopolnilnimi poribljavanji merskih rib vzgojenih v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojitev rib za poribljavanja. Za dopolnilna poribljavanja se uporabijo merske ribe domorodnih in izjemoma tujerodnih vrst (šarenka, gojeni krap). Ukrep za ohranjanje primerne velikosti populacije je tudi zmanjševanje dovoljenega dnevnega uplena.

7.2.1 Poribljavanja ribolovnih revirjev

Poribljavanja se izvajajo v skladu z ekološkim stanjem posameznih revirjev. Upošteva se značilnosti lokalnih populacij, ribolovni pritisk ter možnost ogrožanja drugih živalskih in rastlinskih vrst.

Poribljavanja ribolovnih revirjev spodnjedravskega ribiškega območja se izvajajo z mladimi in odraslimi osebkami domorodnih vrst rib, v okviru tako imenovanih vzdrževalnih vlaganj, upoštevaje načelo lokalnih značilnosti ribje združbe. Ribe, ki so sicer domorodne za Slovenijo, niso pa prisotne v posameznih ribiških območjih, okoliših oziroma revirjih, se tja ne smejo poribljavati. Izjeme so možne na podlagi ugotovitev izvedenega postopka presoje tveganja za naravo in/ali na podlagi strokovnega mnenja ZZRS.

V času ribolovne sezone se izvajajo ukrepi dopolnilnega poribljavanja merskih rib domorodnih vrst rib ter šarenke in krapa, kjer to ni izrecno prepovedano. Dopolnilna poribljavanja šarenke se zaključijo en mesec pred zaključkom ribolovne sezone. Preprečevati je treba poribljavanja z drugimi tujerodnimi, še posebej invazivnimi, vrstami rib.

Podrobne usmeritve in ukrepi bodo določeni v RGN za izvajanje ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših.

7.2.2 Vrsta in obseg sonaravne gojitve

Sonaravna gojitev poteka običajno v varstvenih revirjih: gojitvenih potokih in vzrejnih ribnikih. Pri tem je potrebno upoštevati tudi morebiten negativen vpliv take gojitve na biotsko raznovrstnost. Za določitev gojitvenih revirjev za namen sonaravne gojitve je zato nujno upoštevati primernost oziroma nosilno sposobnost posameznih potokov ob upoštevanju njihovega naravovarstvenega statusa.

Sonaravna gojitev se začne z odvzemom spolnih celic s smukanjem spolno zrelih rib v naravi ali v ribogojnici. Odvzem spolnih celic v naravi je načrtovan in omejen v obsegu, ki je primeren in v skladu z načelom trajnostne rabe in potrebami izvajanja ribiškega upravljanja v posameznem ribiškem okolišu. V ribogojnici je dovoljen odvzem spolnih celic od plemenk, ki so vzrejene iz iker pridobljenih od domorodnih rib iz narave. Dovoljuje se, da se plemenke iz

potokov začasno prenesejo v ribogojnico in se tam zadržijo dokler se ne osmukajo, nato pa se vrnejo v naravo. Oplojene ikre se nato valijo v ribogojnicah, kjer je v nadzorovanih pogojih preživetje mnogo večje kot v naravi. Ikre z očmi oziroma zarod se nato vrne v naravno okolje, večinoma v gojitvene potoke. Sledi faza priraščanja v naravnem okolju, ki praviloma traja dve leti, lahko tudi več ali manj, odvisno pač od produktivnosti in hitrosti rasti posameznega revirja. Takrat se mladice z elektroribolovom izlovijo in v okviru vzdrževalnih poribljavanj preselijo v ribolovne revirje.

Sonaravna gojitev se lahko izvaja na dva načina: z vložitvijo zaroda na začetku ciklusa sonaravne gojitve (klasičen način opisan v prejšnjem odstavku) in odlovom mladice na koncu ciklusa. Drugi način, tako imenovani novi način se izvaja brez vlaganja zaroda, vsake tri leta (lahko daljši cikel) se odlovijo odrasle ribe na način, da v potoku ostane dovolj veliko število drstnic. Vse druge ribe ciljne vrste in vse druge ribe spremljevalnih vrst se po elektroodlovu žive vrnejo v gojitveni revir. Sonaravna gojitev se izvaja v skladu z ekosistemskimi značilnostmi območja in potrebami posameznega ribiškega okoliša.

Cilj: sonaravna gojitev domorodnih vrst rib v izbranih gojitvenih revirjih s poudarkom na upoštevanju značilnosti lokalnih populacij in naravovarstvenih smernic v območjih z naravovarstvenim statusom.

Ukrepi:

- sonaravno gojitev izvajati le na način, da se v največji možni meri prepreči nadaljnji vnos rib, ki izvirajo iz domesticiranih ribogojniških linij potočne postrvi,
- zmanjšanje števila gojitvenih revirjev in določitev optimalne sonaravne gojitve za posamezen ROK, v povezavi s smiselnostjo poribljavanja ribolovnih revirjev tega ROK. V RGN se za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših določi revirje, kjer se izvaja sonaravna gojitev in obseg gojitve (količina vloženega zaroda),
- opusti se sonaravno gojitev v revirjih, kjer so bili v preteklosti rezultati slabi ali kjer je to v nasprotju s predpisi o ohranjanju narave.

7.2.3 Odvzem spolnih celic

Odvzem spolnih celic v spodnjedravskem ribiškem območju se izvaja v skladu z načeli trajnostne rabe ribolovnih virov in v posebej za to določenih revirjih in drstiščih. Odvzem se vrši v obsegu in na način, da populacije prostoživečih vrst rib niso ogrožene ter v skladu s Pravilnikom o pogojih in načinu smukanja prostoživečih domorodnih ribjih vrst in potreb ribiškega območja oziroma posameznih ribiških okolišev.

Podrobne usmeritve in ukrepi bodo določeni v RGN za izvajanje ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših.

7.3 Spremljanje stanja prehranske ustreznosti vodnih organizmov

Z namenom preprečitve škodljivih vplivov na zdravje ljudi je treba zagotoviti, da se ribe in tujerodni raki, ki so predmet ribolova in ki niso primerni za uživanje, ne bodo uporabili za prehrano ljudi.

Pridobi in uporabi se razpoložljive rezultate vseh izvedenih študij biomonitoringa rib in vsebnosti onesnaževal v celinskih vodah. Na podlagi pridobljenih podatkov o virih

onesnaževal (upošteva naj se tudi onesnaževanja iz preteklosti), se določi lokacije, kjer je voda pretirano onesnažena za uživanje rib.

Ukrepi:

- v času do vzpostavitve ustreznega državnega monitoringa glede prehranske ustreznosti rib se upošteva dodatne podrobnejše raziskave o kakovosti voda in prehranski ustreznosti rib na kritičnih območjih (kjer obstajajo obremenitve okolja, ki lahko vplivajo na vode/ribe, npr. težke kovine v okolju...). Označi se vse ribolovne revirje (fizično s tablam ali pisno ob izdaji ribolovnih dovolilnic), da je uživanje ulovljenih rib na lastno odgovornost, ker prehranska ustreznost rib ni preverjena. V primeru, da je voda pretirano onesnažena, se v ribiško-gojitvenih načrtih označi vse tiste vode, kjer obstaja povečano tveganje na podlagi znanih podatkov. V teh revirjih se ribolov prepove ali se prepove uplen rib. Izvedbo ukrepa zagotavljajo izvajalci ribiškega upravljanja.

8 Viri

Bertok M., Budihna N. 1999: Vpliv vlaganja šarenke (*Oncorhynchus mykiss*) na avtohtono ihtiofavno v Sloveniji. Ljubljana, Zavod za ribištvo Ljubljana. 77 f.

Bertok M., Budihna N., Zabrc D., 2003: Kategorizacija voda z vidika sladkovodnega ribištva, Donavsko povodje. ZZRS.

Bertok M., 2008: Stanje in varstvo podusti (*Chondrostoma nasus*) v Sloveniji. Ljubljana, Zavod za ribištvo Slovenije, 103 s.

Hidrološki arhiv, Mesečne statistike, 2016. Ljubljana, Agencija republike Slovenije za okolje, http://www.arso.gov.si/vode/podatki/arhiv/hidroloski_arhiv.html (v slovenščini, 12.1.2016).

Kaligarič S. in sodelavci, 2010: Naravovarstvene smernice za načrt izvajanja ribiškega upravljanja v spodnjedravskem ribškem območju, Zavod RS za varstvo narave.

Kolbezen M., Pristov J., 1998: Površinski vodotoki in vodna bilanca Slovenije, Ljubljana, Ministrstvo za okolje in prostor, Hidrometeorološki zavod Republike Slovenije, 98 str.

Kottelat M., Feyhof J., 2007: Handbook of European freshwater fishes, Cornol, Switzerland and Freyhof, Berlin, Germany, s. 646.

Kus Veenvliet, J.&P.Veenliet, 2008. Signalni rak *Pacifastacus leniusculus*. Informativni list 14, Spletna stran tujerodne-vrste.info/informativni-listi/INF14-signalni-rak.pdf, Projekt Thuja

Leiner, S., 1996: Introdukcija sladkovodnih vrsta riba. Športski ribolov, 4: 42-43.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Register ribogojnih objektov in ribnikov.

Ministrstvo za okolje in prostor, Osnutek Načrta upravljanja voda (NUV) za vodno območje Donave.

Povž M., Sket B., 1990: Naše sladkovodne ribe, Mladinska knjiga.

Ribiškogojitveni načrti 2006-2010 ribških družin: Ptuj, Pesnica-Lenart, Slovenska Bistrica, Majšperk, Ormož.

Zabrc D., 2008: Stanje in varstvo sulca (*Hucho hucho*) v Sloveniji. Ljubljana, Zavod za ribištvo Slovenije, 62 s.

Zavod za ribištvo Slovenije, Ribški kataster.

<http://ptice.si/naravovarstvo-in-raziskave/monitoringi/iwc/>, Januarsko štetje vodnih ptic (IWC), (24. 12. 2015)

<https://storitve-mkgp.gov.si/dad/sir/Volos.startup>

9 Pripombe javne obravnave

Na osnutek načrta za izvajanje ribiškega upravljanja v spodnjedravskem ribiškem območju za obdobje 2017-2022 v času javne razgrnitve ni bilo pripomb.

10 Priloge

10.1 Priloga 1: Seznam revirjev ribiških okolišev v spodnjedravskem ribiškem območju glede na dosedanja rabo (sezname so narejeni na podlagi veljavnih RGN za obdobje 2006 – 2010)

V tabelah so prikazani revirji ribiškega okoliša, njihovo ime, meje in površina. V zadnjem stolpcu je prikazana tudi dosedanja raba revirja, ki pa se lahko v fazi priprave RGN zaradi naravovarstvenih razlogov ali zaradi zagotavljanja trajnostnega izvajanja ribiškega upravljanja v ribiškem okolišu v obdobju 2017-2022, tudi spremeni.

Podatki so prikazani na podlagi stanja na dan 31.12.2010, ko je bilo stanje revirjev različno od tistega, ki se uveljavlja z novim RGN 2017-2022 (ali je bilo načrtovano v prehodnem obdobju 2011 – 2016). Površine glede na rabo revirjev so podane glede na prostorske enote na dan 31.12.2010. Vir podatkov je ribiški kataster, ki je aktivna baza podatkov, kjer se podatki redno popravljajo in urejajo, zato lahko v določenih območjih (okoliših) prihaja do manjših sprememb v navajanju revirjev in skupnih površin.

Ptujski ribiški okoliš

Šifra revirja	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)	Dosedanja raba
2	Drava 10	Jez v Markovcih	Zavrč	26,6	RR
1	Drava 9	Šmartinski brod	Do sotočja s SD1 kanalom	50,6	RR
3	Drava-Ptujsko jezero	SD1	Jez v Markovcih	420	RR
5	Dravinja 4	Most v Dolni	Izliv v Dravo	13,3	RR
15	Grajena	Izvir	Izliv v Rogoznico	1,4	G2
23	Grajena-Wurberg	Izvir	Izliv v Ptujsko jezero	0	P
13	Gramoznica Tržec	Tržec	-	1,3	RR
34	Maceljčica	Izvir	Izliv v Rogatnico	0,9	B
4	Pesnica	Most v Gočovi	Most pri Forminu	14,4	RR
22	Pobreška Studenčnica	Izviri v Turnišču	Izliv v Dravinjo	0,5	R3
8	Polškava 3	Cestni most Cirkovice-Medvedce	Izliv v Dravinjo	3,6	RR
21	Ptujska Studenčnica	Izvir Hajdoše	Turnišče	4,5	R3
14	Ribnik Orešje	Orešje	-	0,8	RR
41	Ribnik Pacinje	Pacinje	-	14	G3
42	Ribnik Podvinci	Podvinci	-	1,5	G3
12	Ribnik Rogoznica 1	Rogoznica	-	2,4	RR
17	Ribnik Rogoznica 2	Rogoznica	-	1,6	RR
30	Ribnik Starše	Starše	-	0,75	RR
43	Ribnik Velovlek	Sp. Velovlek	-	1,5	G3
9	Rogatnica	Izvir	Izliv v Dravinjo	1,2	G2
11	Rogoznica	Izvir	Izliv v Dravo 10	2,2	G2
6	SD1 odvodni kanal Zlatoličje	Jez HE Zlatoličje	Izliv v staro Dravo	33	RR

7	SD2-dovodni k. HE Formin	Jez v Markovcu	HE Formin	25,5	RR
44	Turniška-Šturmska Studenčnica	Turnišče	Izliv v Dravinjo	1	R3
33	Turniški ribnik	Grad Turnišče	-	1	B

Pesniški ribiški okoliš

Šifra revirja	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)	Dosedanja raba
16	Cirknica	Izvir	Izliv v Pesnico	1,35	RR
17	Dobrenjski potok	Izvir	Izliv v Pesnico	1,05	RR
15	Gačniški potok	Izvir	Izliv v Pesnico	0,6	RR
10	Gasterajski potok	Izvir	Izliv v Velko	0,4	RR
9	Globovnica	Izvir	Izliv v Velko	3	RR
33	Jablaniški potok	izvir	izliv v Pesnico	0,6	B
8	Jakobski potok	Izvir	Izliv v Pesnico	2,16	RR
14	Jareninski potok	Izvir	Izliv v Ak. Pernica	1,98	RR
26	Jedlovniški potok	Izvir	Izliv v Pesnico	0,5	B
3	Jezero Sv. Trojica	Ob potoku Velka	iztok v Pesnico	51	RR
2	Jezero Radehova	Na Globovnici	Iztok	30	RR
24	Jezero Radehova	Kmetija Šuman	Kmetija Pavalec	1,5	R3
41	Jezero Sv. Trojica	Vtok Velke	Radojkova jama	2,5	R3
30	Matjašičeva grapa	Izvir	Izliv v Pesnico	0,14	B
32	Morski jarek	Izvir	Izliv v Pesnico	0,41	B
42	Partinjski potok	Izvir	Izliv v Pesnico	0,6	B
1	Pesnica	Državna meja	Most v Gočevi	33	RR
28	Plački potok	Izvir	Izliv v Svečinski potok	0,4	B
25	Radečki potok	Izvir	Izliv v Pesnico	0,7	G1
34	Ruperški potok	izvir	izliv v Pesnico	0,33	B
27	Slatinski potok	Izvir	Izliv v Svečinski potok	0,21	B
18	Svečinski potok	Izvir	Izliv v Pesnico	0,4	RR
31	Špičniška grapa	Izvir	Izliv v Pesnico	0,14	B
19	Velka	Izvir	Izliv v Pesnico	4	RR
38	Vinički potok	Izvir	Izliv v Jablaniški potok	0,14	B
29	Vojsova grapa	Izvir	Izliv v Pesnico	0,26	B
12	Vrtički potok	Izvir	Izliv v Svečinski potok	0,35	RR

Slovenjebistriški ribiški okoliš

Šifra revirja	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)	Dosedanja raba
12	Ribnik Videž 3 a	Videž	-	1,4	G3
45	Bela 1	Izvir	Lovnik	0,6	R3
19	Bela 2	Lovnik	Izliv v Dravinjo	0,6	G1
52	Bezina 1	Izvir	Bezina	0,1	R3

Šifra revirja	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)	Dosedanja raba
27	Bezina 2	Bezina	Izliv v Dravinjo	0,7	G1
68	Bistrica 1	Izvir	Most v Močniku	0,76	R3
1	Bistrica 2	Most v vasi Močnik	Industrijska cona Impol	3	RR
16	Bistrica 3	Ind. cona Impol	Izliv v Ložnico	1,84	P
51	Boženica 1	Izvir	Gorica	0,54	R3
26	Boženica 2	Gorica	Izliv v Oplotnico	0,5	G1
10	Brežnica	Izvir	Izliv v Dravinjo	1,1	RR
58	Brunik	Izvir	Izliv v Polskavo	0,18	B
46	Čadramščica 1	Izvir	Čadram	0,7	R3
18	Čadramščica 2	Čadram	Izliv v Oplotnico	1,7	G1
64	Črmla	Izvir	Izliv v Oplotnico	0,2	B
65	Črna	Izvir	Izliv v Oplotnico	0,3	B
30	Črno jezero	Pri Osankarici	-	3	RR
48	Devina 1	Izvir	Gostilna Kumer	0,7	R3
22	Devina A	Gostilna Kumer na Devini	Most Sl.Bistrica-Ptuj	0,6	G1
23	Devina B	Most Sl.Bistrica-Ptuj	Izliv v Polskavo	1,1	RR
70	Dravinja 1	Izvir	Sotočje s srednjo Dravinj	0,5	R3
2	Dravinja 1 (A)	Sotočje s srednjo Dravinjo	Industrijska cona v Sl. Konjicah	5,1	RR
15	Dravinja 1 (A1)	Ind. cona Slovenske Konjice	Most v Ločah	5,6	P
3	Dravinja 2 (B)	Most v Ločah	Most v Makolah	13,5	RR
50	Gračanica 1	Izvir	Šparovec	0,2	R3
25	Gračanica 2	Šparovec	Izliv v Oplotnico	0,6	G1
60	Gradiški graben	Izvir	Izliv v Dravinjo	0,15	B
53	Jelovski potok 1	Izvir	Babina Loka	0,26	R3
28	Jelovski potok 2	Babina Loka	Izliv v Dravinjo	0,64	G1
36	Koprivnica	Izvir	Izliv v Dravinjo	1	P
66	Kostanjeviški potok	Izvir	Izliv v Ložnico	0,25	B
13	Ličenca	Izvir	Izliv v Dravinjo	1,5	RR
55	Ljubnica	Izvir	Izliv v Dravinjo	0,15	B
61	Ločnikarica	Izvir	Izliv v Dravinjo	0,1	B
35	Ložnica A	Vojaško skladišče Ložnica	Doverski mlin	0,6	G1
9	Ložnica B	Doverski mlin	Sotočje z Bistrico	1,1	RR
43	Ložnica zgoraj	Izvir	Vojaško skladišče Ložnica	0,4	R3
57	Mala Polskava	Izvir	Izliv v Polskavo	0,12	B
67	Modriški potok	Izvir	Izliv v Ložnico	0,45	B
63	Mrzli studenec	Izvir	Izliv v Oplotnico	0,15	B
71	Oplotnica 1	Izvir	Sotočje s Črnavo	0,9	R3
4	Oplotnica 2 (A)	Sotočje s Črnavo	Most v Oplotnici	5,9	RR
5	Oplotnica 3 (B)	Most v Oplotnici	Most v Tepanju	3,8	RR
6	Oplotnica 4 (C)	Most v Tepanju	Izliv v Dravinjo	2,6	RR
72	Polskava 1	Izvir	Sotočje z Malo Polskavo	0,7	R3
7	Polskava 1 (A)	Sotočje z Malo Polskavo	Most Sl.Bistrica-Ptuj	5,2	RR

Šifra revirja	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)	Dosedanja raba
8	Polškava 2 (B)	Most Sl.Bistrica-Ptuj	Most Cirkovice-Medvedce	1,6	RR
62	Radkovski graben	Izvir	Izliv v Ložnico	0,05	B
56	Resniški potok	Izvir	Izliv v Gradiški graben	0,12	B
17	Ribnik Jernejček K	Selski vrh	-	3,08	RR
34	Ribnik Kraponček	Videž	-	0,12	G3
31	Ribnik Videž 1	Na Videžu	-	1,37	G3
32	Ribnik Videž 2	Na Videžu	-	2,22	G3
11	Ribnik Videž 3 K	Na Videžu	-	2,6	RR
20	Ribniki Pragersko	Pragersko	-	40,5	RR
59	Sopočnica	Izvir	Izliv v Dravinjo	0,21	B
54	Srednja Dravinja	Izvir	Izliv v Dravinjo	0,1	B
29	Šega	Izvir	Izliv v Jelovski potok	0,4	R3
49	Šentovec 1	Izvir	Šentovec	0,4	R3
24	Šentovec 2	Šentovec	Izliv v Devino	0,28	G1
33	Tinjski potok	Izvir	Izliv v Ložnico	0,1	B
41	Topli potok	Izvir	Izliv v Dravinjo	0,27	RR
14	Trojšnica	Jez v Sp. Polskavi	Do ceste Cirkovce-Medvedce	0,5	RR
47	Žičnica 1	Izvir	Špitalič	0,2	R3
21	Žičnica 2	Špitalič	Izliv v Dravinjo	2,64	G1

Dravinjski ribiški okoliš

Šifra revirja	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)	Dosedanja raba
1	Dravinja 3	Most Makole	Most v Doleni	29,5	RR
10	Gajserjeva jama	Ob Dravinji	-	0,02	B
201	Jesenica	Sitež	Stogovci	1,4	RR
11	Kortnska jama	Ob Dravinji	-	0,5	B
9	Kotjekova jama - Slape	Ob Dravinji	-	0,1	B
7	Mlinarjeva jama - Slape	Ob Dravinji	-	0,1	B
13	Rečiše	Ob Dravinji	-	0,8	B
6	Ribnik Pečke	Pečke	-	1,34	G3
4	Ribnik Stanečka vas	Ob Dravinji	-	0,68	RR
8	Ribnik zg. Pristava	Ob Dravinji	-	3	RR
3	Skrabska	Stoperce	Skrblje	2,2	RR
12	Varška jama	Ob Dravinji	-	0,08	B

Ormoški ribiški okoliš

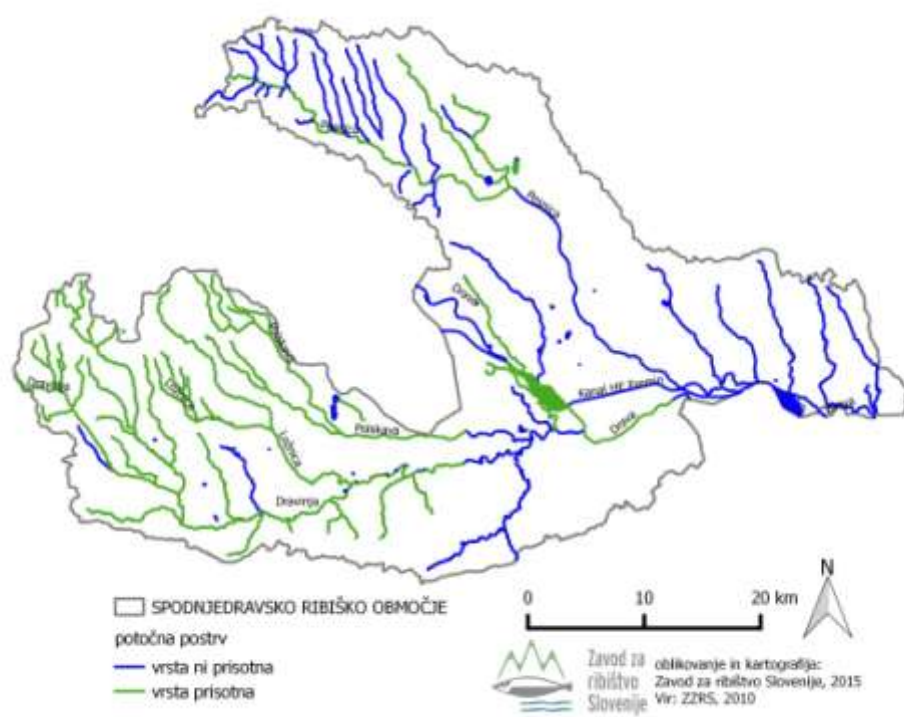
Šifra revirja	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)	Dosedanja raba
13	Črnec	Izvir	Izliv v Dravo	0,48	RR
4	Drava - Ormoško jezero	Začetek nasipa	Jez HE Varaždin	150	RR
1	Drava 11	Zavrč	Začetek Ormoškega jezera	9	RR

Šifra revirja	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)	Dosedanja raba
2	Drava 12	Jez HE Varaždin	Središče ob Dravi	10	RR
3	Drava kanal K 1a	Formin- sredina med mostoma	Izliv v Dravo	20	RR
16	Drava-kanal K1 b	HE Formin	Sredina med mostoma	40	R3
9	Lešnica	Izvir	Izliv v Dravo	1,5	RR
11	Libanja	Izvir	Izliv v Dravo	0,92	RR
10	Pavlovski-Pušenski potok	Izvir	Izliv v Dravo	2,25	RR
8	Pesnica	Formin	Izliv v Dravo	6,4	RR
14	Ribnik ob Žagi	Ormož	-	0,5	RR
5	Sejanca	Izvir	Izliv v Pesnico	1,3	RR
12	Trnava	Izvir	Izliv v Dravo	1	RR
6	Zadrževalnik Savci Z1b	Spodnja polovica akumulacije	-	7,5	RR
7	Zadrževalnik Savci Z1a	Zgornja polovica akumulacije	-	7,5	R3

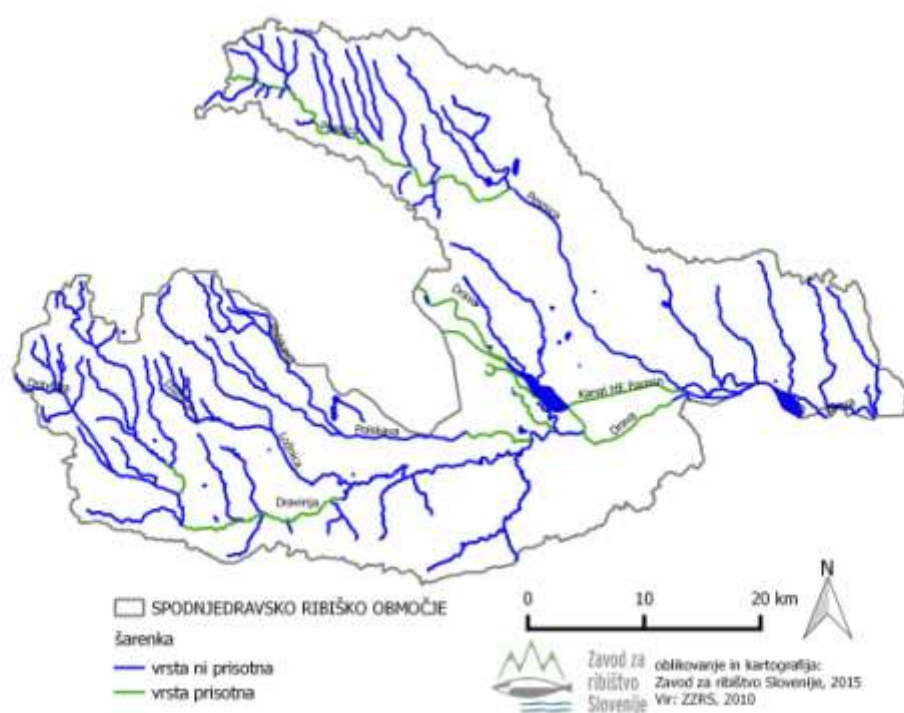
Legenda:

Šifra	Raba
RR	Ribolovni revir
R1	Rezervat za smukanje plemenk
R2	Rezervat za vzpostavljanje populacij domorodnih vrst
R3	Rezervat za ohranjanje populacij domorodnih vrst
G1	Gojitveni potok salmonidni
G2	Gojitveni potok ciprinidni
G3	Vzrejni ribnik
B	Brez aktivnega upravljanja
P	Prizadeta

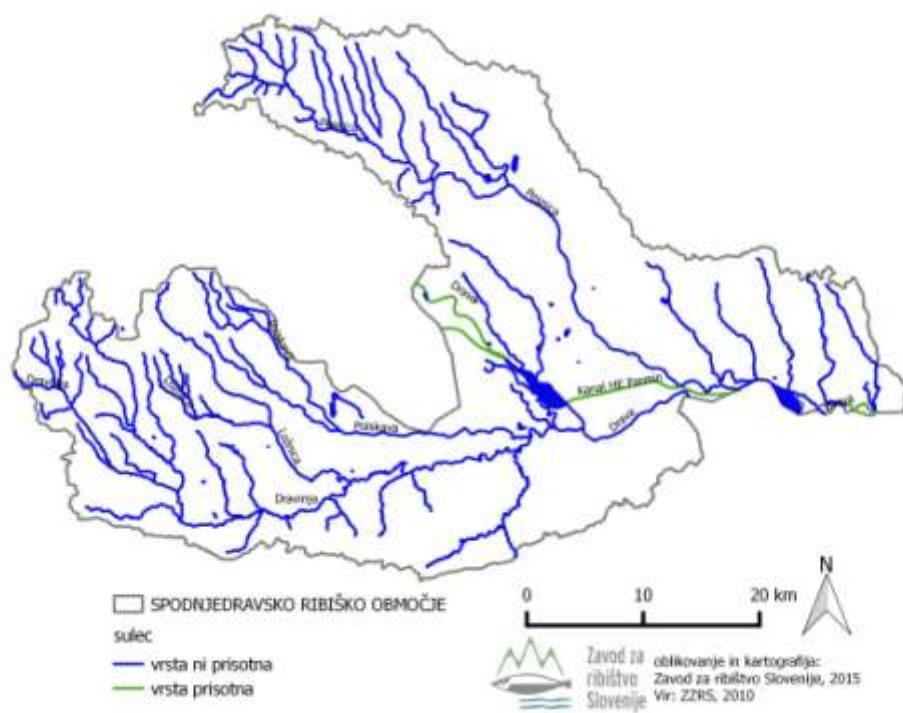
10.2 Priloga 2: Razširjenost posameznih v uplenu najpogosteje zastopanih vrst rib

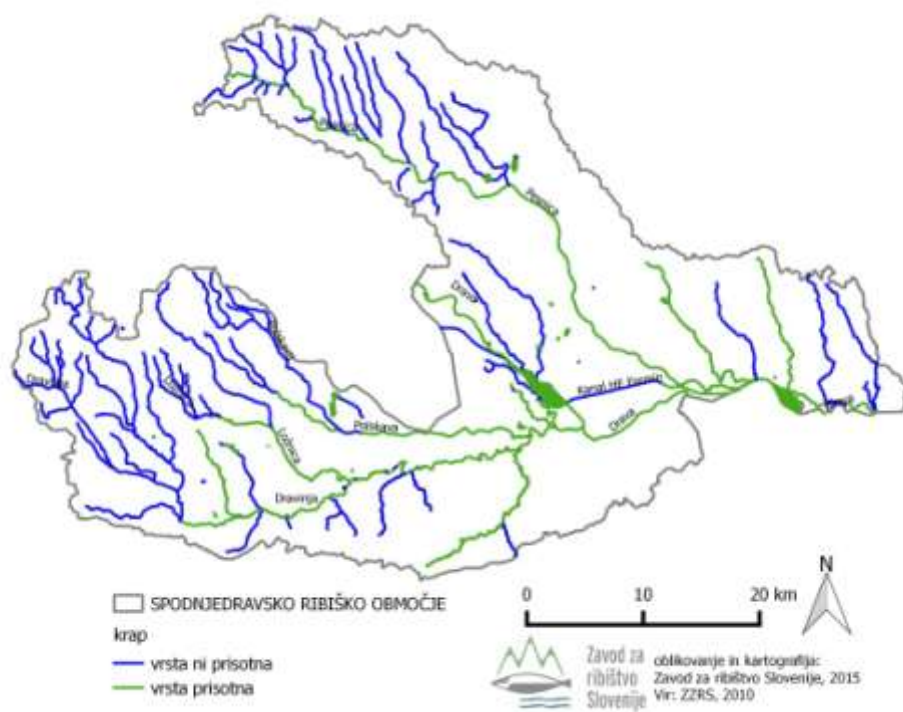
Slika 33: Razširjenost potočne postrvi v spodnjedravskem ribiškem območju

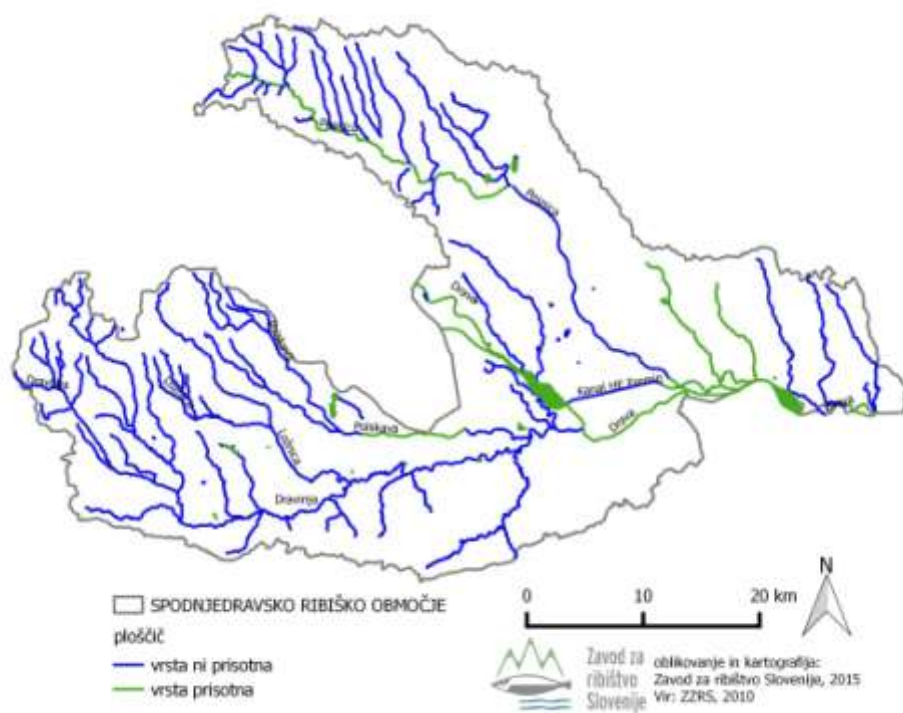
Slika 34: Razširjenost šarenke v spodnjedravskem ribiškem območju

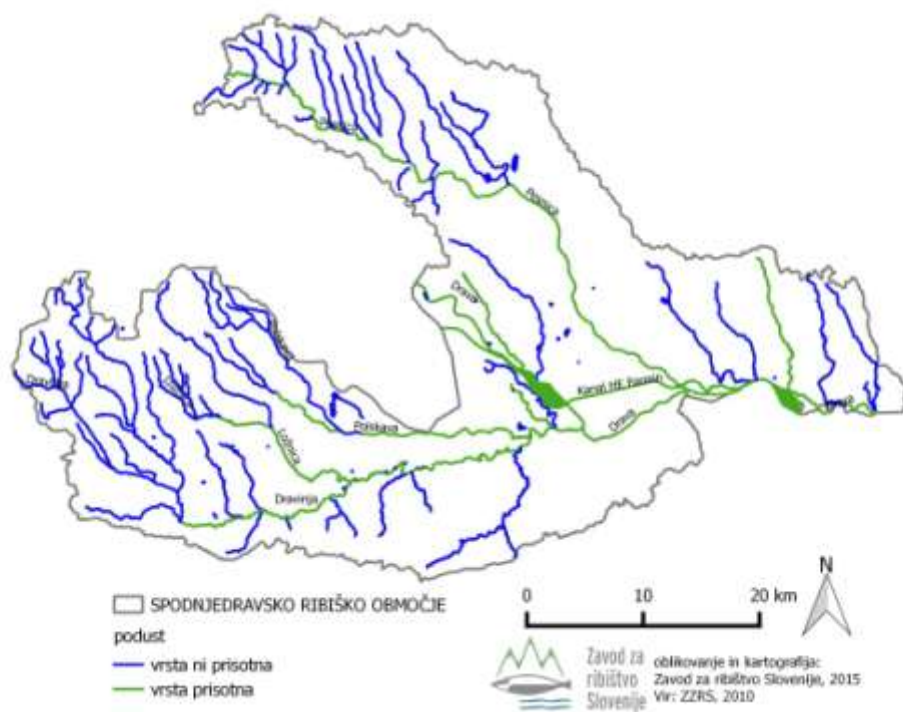
Slika 35: Razširjenost sulca v spodnjedravskem ribiškem območju

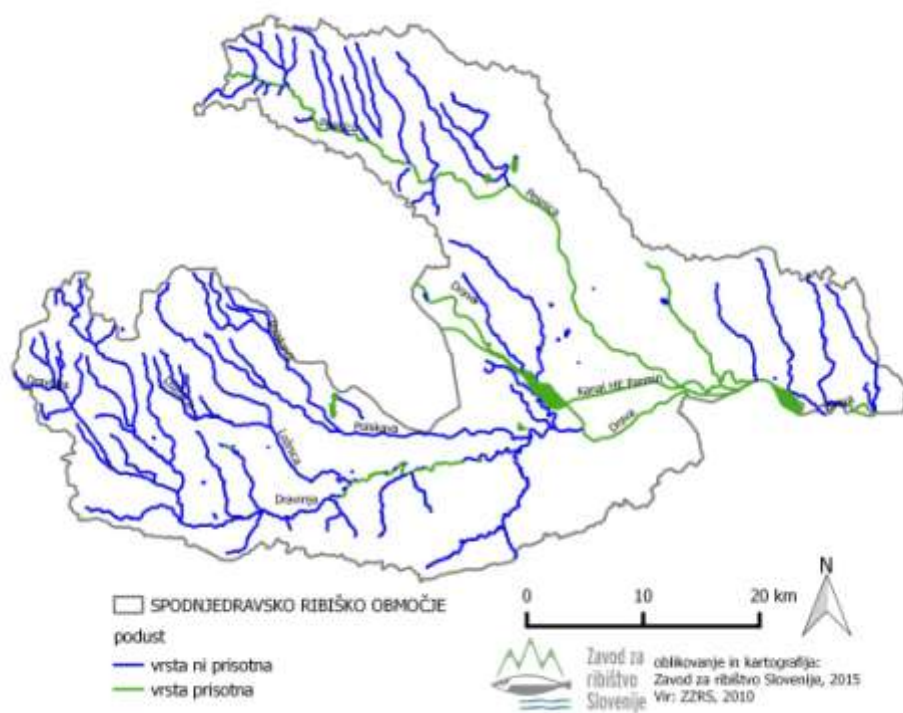
Slika 36: Razširjenost krapa v spodnjedravskem ribiškem območju

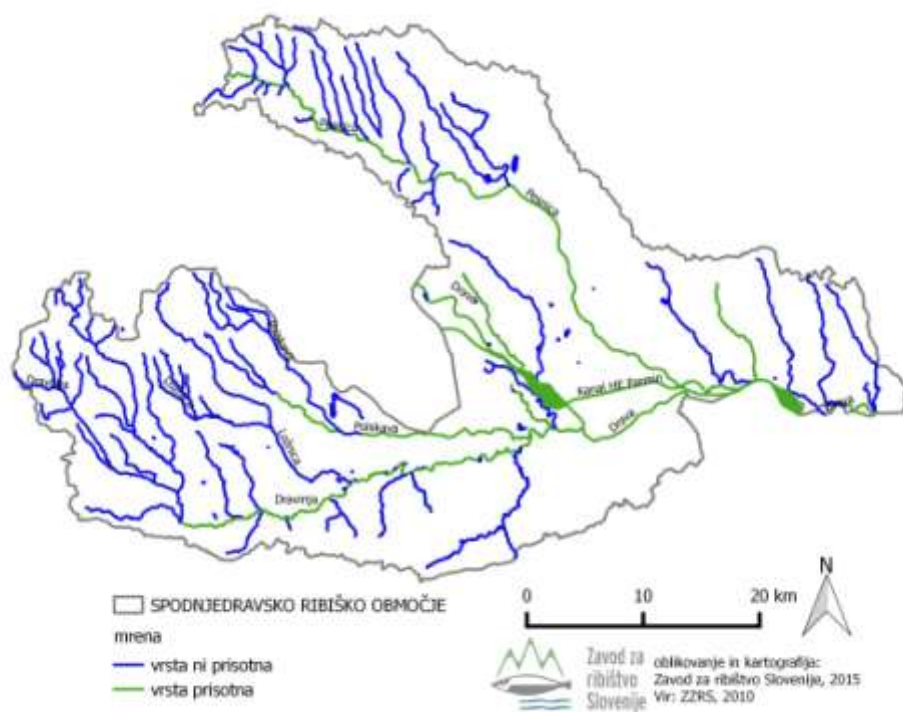
Slika 37: Razširjenost ploščiča v spodnjedravskem ribiškem območju

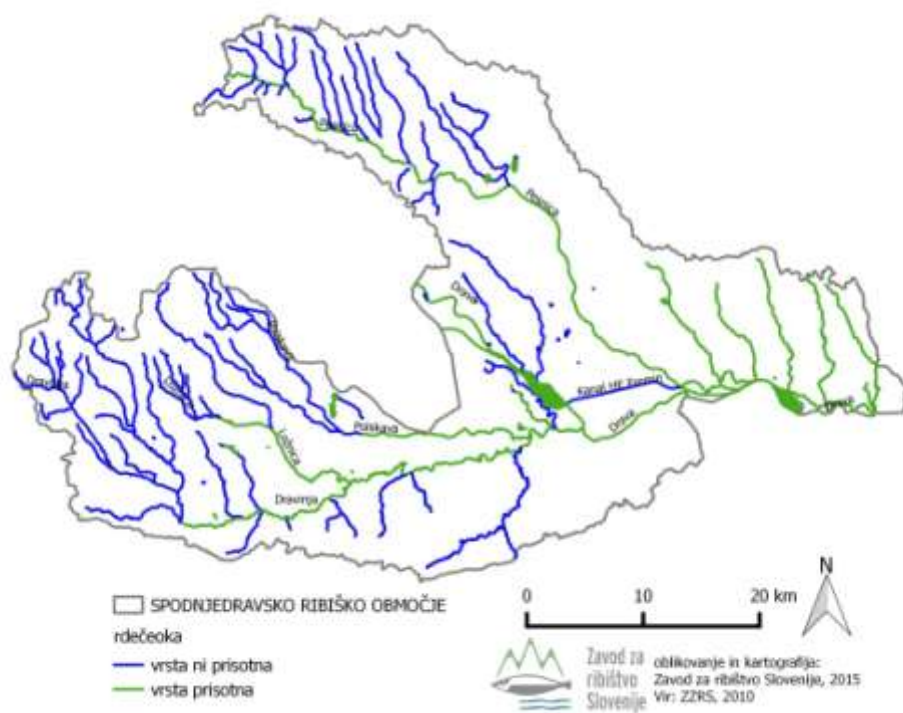
Slika 38: Razširjenost podusti v spodnjedravskem ribiškem območju

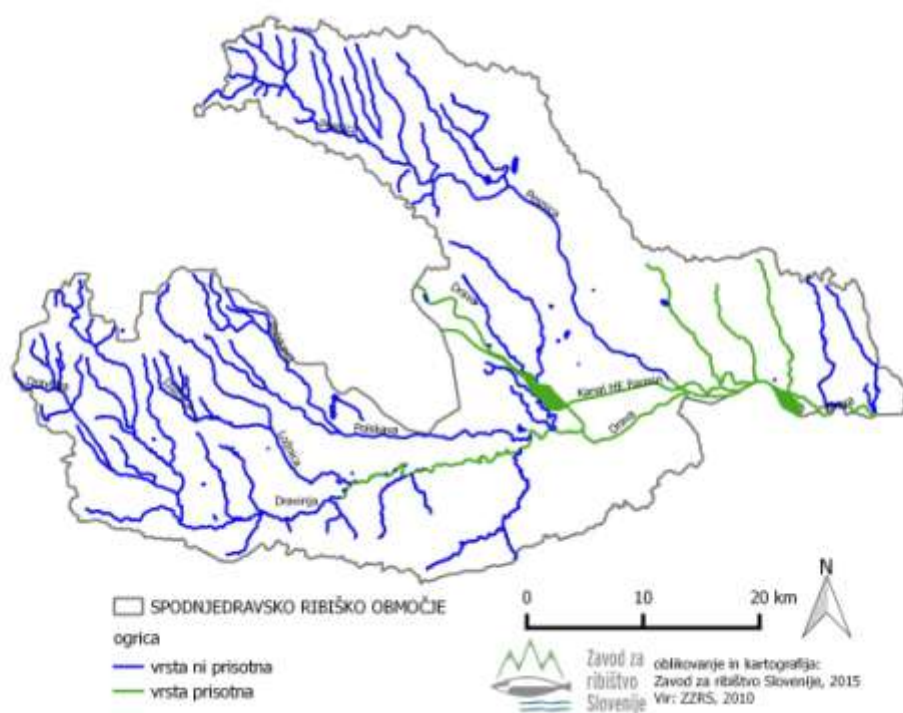
Slika 39: Razširjenost soma v spodnjedravskem ribiškem območju

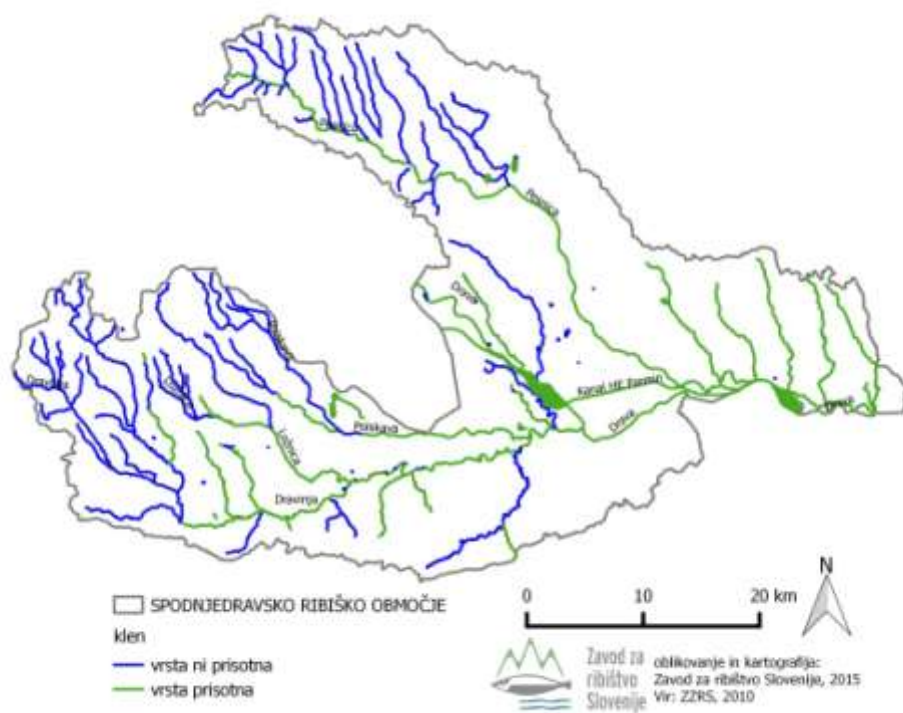
Slika 40: Razširjenost mreke v spodnjedravskem ribiškem območju

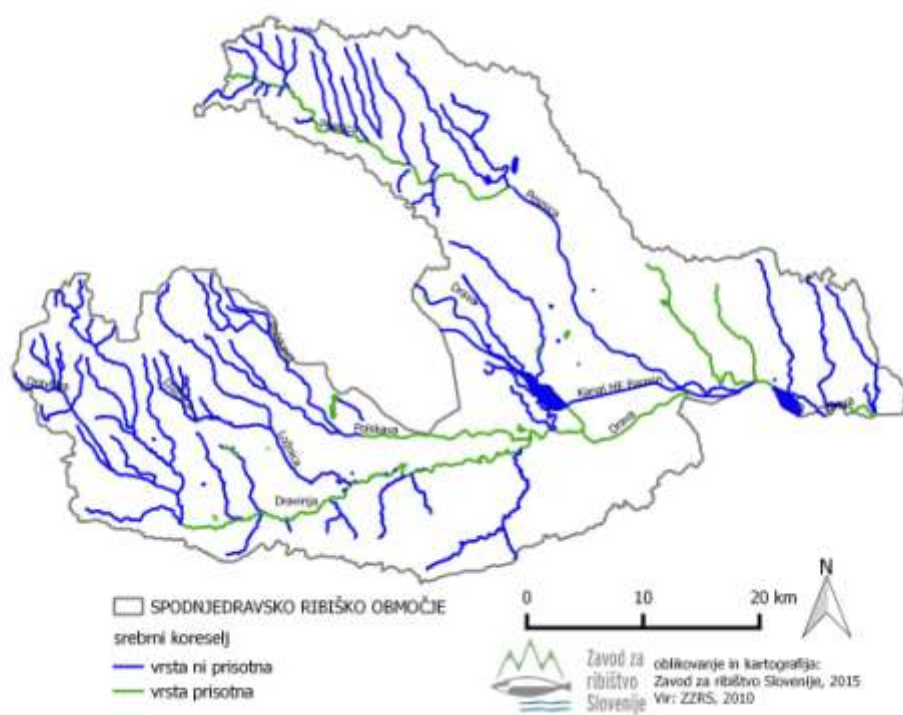
Slika 41: Razširjenost rdečeočke v spodnjedravskem ribiškem območju

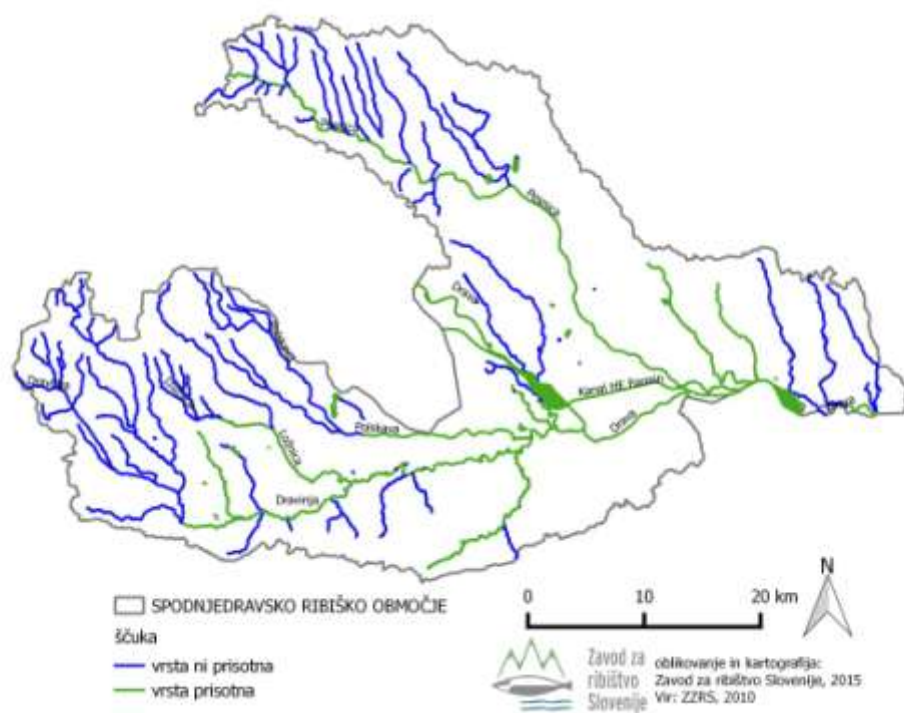
Slika 42: Razširjenost ogrice v spodnjedravskem ribiškem območju

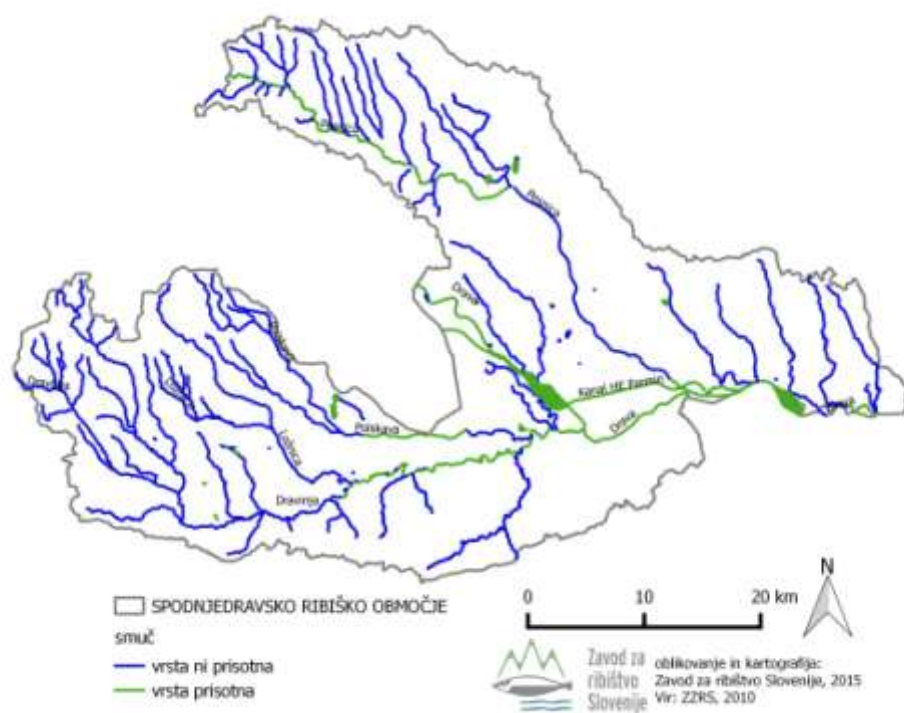
Slika 43: Razširjenost klena v spodnjedravskem ribiškem območju

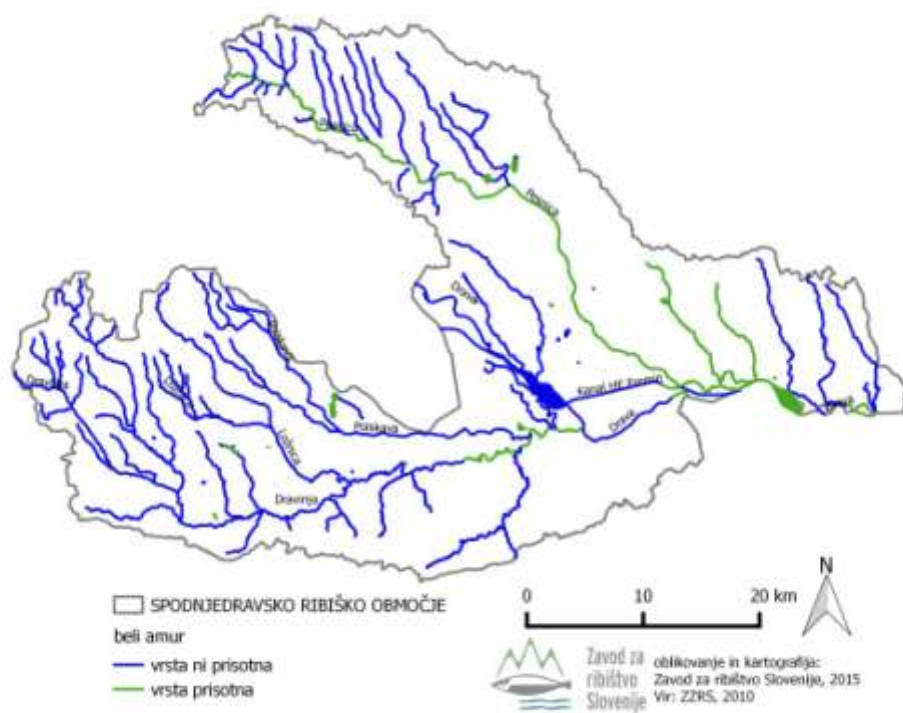
Slika 44: Razširjenost srebrnega koreslja v spodnjedravskem ribiškem območju

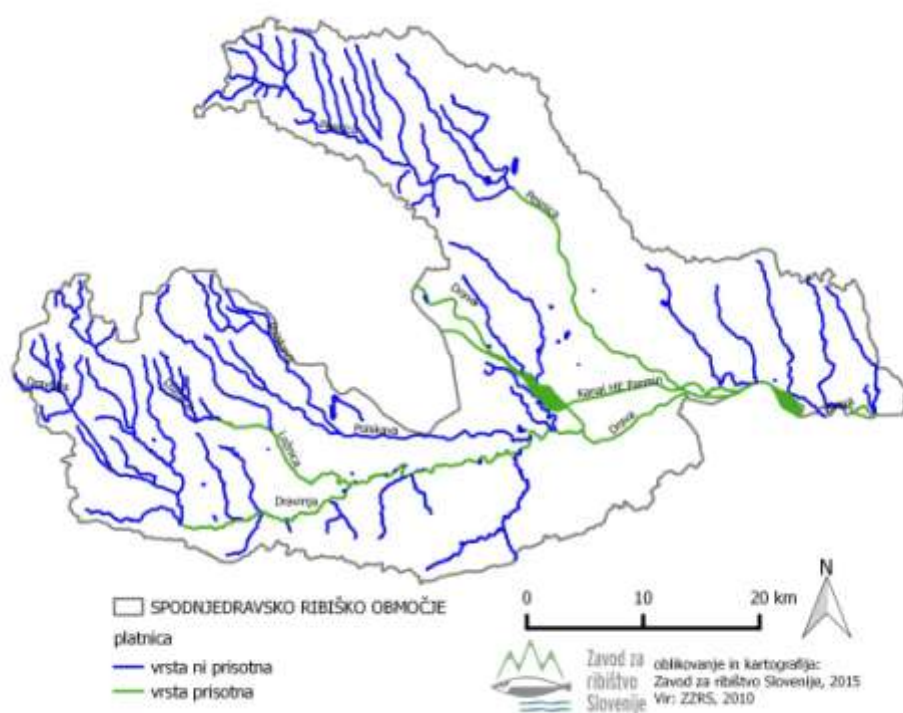
Slika 45: Razširjenost ščuke v spodnjedravskem ribiškem območju

Slika 46: Razširjenost smuča v spodnjedravskem ribiškem območju

Slika 47: Razširjenost belega amurja v spodnjedravskem ribiškem območju

Slika 48: Razširjenost platnice v spodnjedravskem ribiškem območju

10.3 Priloga 3: Seznam drstišč v spodnjedravskem ribiškem območju

Ribiški okoliš	Vrsta ribe	Površina m ²	Ime revirja	Čas drsti	X koordinata	Y koordinata
Ptujski	podust	10.000	Drava 9	marec	563700	145597
Ptujski	podust	10.000	Drava 10	marec	574216	135635
Ptujski	krap	30.000	Ptujsko jezero	maj-junij	568256	141404
Ptujski	ploščič	30.000	Ptujsko jezero	maj-junij	568256	141404
Ptujski	krap	20.000	Ptujsko jezero	maj-junij	568533	140105
Ptujski	ploščič	20.000	Ptujsko jezero	maj-junij	568533	140105
Ptujski	podust	5.000	Dravinja	marec	568511	136167
Ormoški	podust	40.000	Drava R1	marec-april	581979	139539
Ormoški	sulec	40.000	Drava R2	marec-april	596755	138480
Ormoški	podust	40.000	Drava R2	marec-april	596728	138454
Ormoški	podust	5.000	Pesnica	marec-april	583409	140042
Ormoški	podust	30.000	Drava Kanal	marec-april	580602	140069
Ormoški	sulec	30.000	Drava Kanal	marec-april	580602	140069
Dravinjski	podust	1.500	Dravinja	marec-junij	560365	133556
Dravinjski	pot.post.	1.500	Dravinja	december	560365	133556
Dravinjski	klen	1.500	Dravinja	marec-junij	560354	133562
Dravinjski	mrena	1.500	Dravinja	marec-junij	560354	133562
Dravinjski	podust	1.000	Dravinja	marec-junij	561168	133701
Dravinjski	pot.post.	1.000	Dravinja	december	561168	133701
Dravinjski	klen	1.000	Dravinja	marec-junij	561168	133701
Dravinjski	mrena	1.000	Dravinja	marec-junij	561168	133701
Dravinjski	podst	800	Dravinja	marec-junij	559979	133005
Dravinjski	klen	800	Dravinja	marec-junij	559947	133005
Dravinjski	pot.post.	800	Dravinja	januar-marec	559947	133005
Dravinjski	mrena	800	Dravinja	marec-junij	559936	133000
Dravinjski	ogrica	800	Dravinja	marec-junij	559936	133010
Dravinjski	ščuka	800	Dravinja	marec-junij	559926	133010
Dravinjski	platnica	800	Dravinja	marec-junij	559926	133010
Dravinjski	krap	800	Dravinja	marec-junij	559910	133021
Dravinjski	podust	300	Dravinja – Jesenica	marec-junij	558223	132823
Dravinjski	pot.post.	300	Dravinja – Jesenica	januar-marec	558223	132823
Dravinjski	platnica	300	Dravinja – Jesenica	marec-junij	558223	132823
Dravinjski	klen	300	Dravinja - Jesenica	marec-junij	558223	132823
Dravinjski	ogrica	300	Dravinja - Jesenica	marec-junij	558223	132823
Dravinjski	klenič	300	Dravinja - Jesenica	marec-junij	558223	132823
Dravinjski	potočna postrv	300	Dravinja Skralska	januar-marec	557672	132657
Dravinjski	podust	300	Dravinja Skralska	marec-junij	557672	132657
Dravinjski	ogrica	300	Dravinja Skralska	marec-junij	557672	132657
Dravinjski	klenič	300	Dravinja Skralska	marec-junij	557672	132657
Dravinjski	klen	300	Dravinja Skralska	marec-junij	557672	132657
Dravinjski	platnica	300	Dravinja Skralska	marec-junij	557672	132657
Dravinjski	podust	1.500	Dravinja	marec-junij	556997	133176
Dravinjski	klen	1.500	Dravinja	marec-junij	556976	133176
Dravinjski	mrena	1.500	Dravinja	marec-junij	556971	133171
Dravinjski	ogrica	1.500	Dravinja	marec-junij	556965	133171
Dravinjski	platnica	1.500	Dravinja	marec-junij	556965	133171
Dravinjski	ščuka	1.500	Dravinja	marec-junij	556971	133171
Dravinjski	krap	1.500	Dravinja	marec-junij	556987	133176

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjedravskem RO

Ribiški okoliš	Vrsta ribe	Površina m ²	Ime revirja	Čas drsti	X koordinata	Y koordinata
Dravinjski	podust	1.000	Dravinja	marec-junij	553357	132191
Dravinjski	klen	1.000	Dravinja	marec-junij	553357	132191
Dravinjski	ogrica	1.000	Dravinja	marec-junij	553357	132191
Dravinjski	mrena	1.000	Dravinja	marec-junij	553368	132191